

ДУМА®

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК

80 см.

ЧЕТВЪРТЪК

18 СЕПТЕМВРИ

2014 ГОДИНА/24

БРОЙ 216 (6916)

До 10% поскъпва токът от 1 октомври

За президентска квота в ДКЕВР намекна новият шеф на регулатора

Поскъпване на тока от 1 октомври ще има, и то ще бъде до 10%. Това заяви новият председател на ДКЕВР Светла Тодорова вчера. Точно с колко ще е повишението ще стане ясно на 19 септември, когато ще бъде

готов докладът на регулатора, каза шефката на ДКЕВР. Стана ясно обаче, че предстоящото увеличение няма да е последното и че е възможно скоро отново да има корекция на цената. Вероятно ще има увеличение на цената

на природния газ, но то ще е по-малко от поисканите от "Булгаргаз" 1,6 на сто, което ще позволи цената на топлинната енергия да остане без промяна. Според Тодорова е много вероятно съставът на ДКЕВР да се избира не от

премиера, а от Народното събрание. Тя намекна и за президентска квота в регулатора. Тези промени били заложени в Закона за енергетиката, по който служебното правителство работи.

6

Снимка БГНЕС

Лидерът на БСП Михаил Миков обеща данъчни преференции за семейните българи в Благоевград

3

НЯКОЛКО ДУМИ

Станка
ДИНЕВА

ВЪПРОС НА ПРИОРИТЕТИ

Несъмнено новата спирка на метрото на бул. "Джеймс Баучер" трябва да е много красива и функционална. Хубаво е също така Пловдив да си има спортна зала, където да се играе европейски волейбол. Но ако някой може да обясни защо трябва да се дават пари за това от "опоскания", по думите на лидера на ГЕРБ, държавен бюджет за 2014 г. точно сега, ще спечели симпатии от около 7 млн. българи.

Но да бъдем реалисти, истината баш за тези работи не се казва преди изборите (стр. 2). Щото иначе какво ще ни кажат: дами и гос-

пода, в девет десети от случаите, когато отпускате допълнителни средства от бюджета, ги даваме на общини, управлявани от ГЕРБ. И на институции като СЕМ, защото те ще си обърнат главата на другата страна, когато някоя медия прояви пристрастност. А също на национални медии, с които трябва да сме в добри отношения, за да "отразят правилно" предизборната кампания. Никакви репортажи от типа "Костинброд", никакви цигански барони с пачка в ръка.

Политиката е мръсна работа, твърдят някои от практикуващите. Вярно е, трябва да си голям...

политик, за да пропуснеш да гласуваш исканите от комисията за справяне с бедствията пари за дветеци се във вода и тиня български градове и села, а да отпуснеш милион на президентството, пред което вода се лее, когато се мие със сапун тротоарът.

Оказа се, че останалите без дом българи трябва да се наредят на опашката след президента, БНТ, СЕМ, автомагистрала "Марица", пътя Бургас - Слънчев бряг, Национален парк "Рила" и други.

Въпрос на приоритети.

МОНД
дипломатик
СЪВМЕСТНО
ИЗДАНИЕ С ДУМА

Петдесет
държави
преговарят
тайно за
либерализация
на услугите

13

12 процента
от българите
се чувстват
щастливи

28

09 - 20 September

1 златен
и 3 сребърни
медала за
атлетите ни
на „Спешъл
Олимпикс“
в Белгия

30

ISSN 0861-1343

9 770861 134008

Служебният кабинет раздаде пари на общини на ГЕРБ

24 млн. лв. са отпуснати за спортен комплекс в Пловдив, за метрото в София и за изкупуване на имоти

Станка ДИНЕВА

Служебното правителство раздаде близо 24 млн. лв. за проекти на общини, в които управлява ГЕРБ. 10 от 30 точки от дневния ред на вчерашното заседание бяха посветени на осигуряването на "допълнителен трансфер", т.е. преразпределение на пари от бюджета.

8 млн. лв. са отпуснати на Столичната община за строителството на метрото от станция "Джеймс Баучер" до кв. "Хладилника", съобщи вицепремиерът Екатерина Захариева. Отделно кабинетът отпусна 5,6 млн. лв. на община Пловдив за строителството на спортен комплекс в града. "Завършването на обекта до края на 2014

г. дава шанс на Пловдив при кандидатстването му за домакинството на европейското първенство по волейбол за мъже през 2015 г.", аргументира се кабинетът. И в двете общини кметовете са от ГЕРБ.

Очевидна щедрост прояви правителството и към БНТ, СЕМ и президентството в навечерието на изборите. За тях са отделени цели 6 085 000 лв. Служебният кабинет все пак реши да даде на президента и екипа му 980 хил. лв. Парите са за "разходи за персонал и за финансиране на международната програма на президента" до края на годината. За БНТ са заделени 5 млн. лв. Средствата се отпускат, за да бъдат "заплатени електронни съобщителни услуги", т.е. за излъчва-

нето на програмите от т.нар. мултиплекси. СЕМ пък ще получи допълнително 105 000 лв. за дейности, за които вече са предвидени пари в бюджета за 2014 г. В съобщението на МС е записано, че с парите ще се "финансира издръжката на съвета и дейността му по осъществяване на мониторинг на доставчиците на медийни услуги".

Други 4 022 747 млн. лв. са отпуснати по бюджетите на различни общини. Става дума за субсидия за делегираните от държавата дейности за сметка на промяна по бюджета на Министерството на образованието. Средствата са за "национални програми за развитие на средното образование". Тези пари също би

трябвало да са разчетени в бюджета за тази година.

Няма информация колко ще струва изкупуването на частни имоти за изграждане на пътя Слънчев бряг - Бургас, за автомагистрала "Марица" по отсечката "Оризovo - Капитан Андреево", за покупка на имот за Национален парк "Рила" и за включването на общинския път на Съединение в програмата за изграждането му тази година.

Отпуснати са 28 млн. лв. временни безлихвени заеми от централния бюджет на общини с блокирани средства в КТБ - на община Белица 7,7 млн. лв., на Бургас 11 млн., на Айтос 2,8 млн., на Созопол 4,5 млн., на Раковски 2 млн. лв. Постъпили са и искания на 5 общини - Сливен, Гоце Делчев, Сунгурларе, Симитли и Казанлък. Планира се да им бъдат предоставени заеми за 10 млн. лв., съобщи Порожанов.

Снимка БГНЕС

От вчера започна седмица на българските занаяти на Женския пазар в центъра на София

Плевнелиев: Мирът и сигурността не са безплатни

Мирът и сигурността не са безплатни, те имат своята цена, която ние трябва да сме готови да платим, за да ги гарантираме, каза президентът Росен Плевнелиев при откриването на Центъра за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности

на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия.

Нито една държава, колкото и голяма и силна да е тя, вече не е самодостатъчна. Тя не може сама да гарантира своята сигурност. Това се отнася в пълна степен и за България, изтъкна Плевнелиев. Ще

бъдем винаги слаби, когато сме изолирани, и силни - когато сме интегрирани в достойното семейство на демократичните държави. Ще работим за по-силно присъствие в инициативи и проекти в рамките на НАТО и ЕС, каза президентът.

Борисов и Захариева говорят едно и също за ВиК в Пловдив

Изненадващо единомислие по темата за уволненията в пловдивското ВиК демонстрираха вицепремиерът Екатерина Захариева и лидерът на ГЕРБ Бойко Борисов по едно и също време на разстояние 100 км. Тя в Министерския съвет, той - по време на посещенията си в Пазарджик.

"Задълженията на дружеството през 2014 г. са 7 млн. лв. След 1 юли са назначени 59 души. Управителят е подписал анекс към трудовия договор на подуправителя, в който се казва, че при предсрочно то му прекратяване ще му бъдат изплатени 17 заплати", заяви в МС Захариева. Ето какво казва Бори-

сов в Пазарджик: "Във ВиК - Пловдив в последните месеци предишното управление е назначило 59 души, като дружеството е със 7-8 млн. лева задължения. Зам.-управителят на ВиК е с подписан договор, че при уволнение ще му бъдат изплатени 17 работни заплати."

Борисов обаче реши да демонстрира негодувание от Георги Близнашки за чистката. "Аз съм крайно недоволен от това служебно правителство. Стоици пъти публично, а и на тези, които ги познавам, им казвам: "Недейте да сменят хората, изчакайте 5 октомври. Има кой да ги сменя, ако трябва да се сменя", каза той.

ПУСНАХА БАНКЕРА ВАСИЛЕВ В СЪРБИЯ СРЕЩУ „ПОДПИСКА“

Цветан Василев е освободен от ареста в Сърбия срещу "подписка". Банкерът получи най-леката мярка за неотклонение. В съобщение до медиите Върховна касационна прокуратура потвърди задържането и мярката на Василев.

"Във ВКС е получен факс от Дирекция "Международно оперативно сътрудничество" на МВР, с който прокуратурата е уведомена, че Василев е бил задържан на 16 септември в 9 ч. местно време от сръбските съдебни власти. Василев е бил изправен пред сръбския съд. След изслушването му е наложена забрана да напуска настоящия си адрес, паспортът му е бил иззет и той е задължен да се явява пред сръбските власти всеки работен ден от 9 до 15 ч. за подпис", пише в съобщението на ВКП.

Банкерът ще изчака на свобода решението на съда и на сръбския министър на правосъдието дали да бъде екстрадиран у нас. Ако той сам не пожелае, страната има 18 дни да мотивира искане за екстрадиране.

Василев е бил разпитван до късно вечерта във вторник пред висшия съд в Сърбия. Той сам се е предал на полицията и е заявил, че е взел най-лесното решение, съобщиха местните власти.

Както ДУМА писа, придружаван от адвоката си, Василев се предаде на властите в Сърбия. Той бе обявен за международно издирване от Интерпол. СГС наложи заповед на имуществото му. Когато стана ясно, че е в западната ни съседка, прокуратурата заяви, че не може да го издирва там и че екстрадицията му е в компетентността на правоохранителните органи на Сърбия.

Не е изключено ЕС да започне наказателна процедура срещу България заради забавяне изплащането на гарантираните депозити в КТБ, заяви финансовият министър Румен Порожанов. В писмо до ЕК Порожанов и управителят на БНБ Иван Искров обясняват, че частичният достъп не е уреден в законите ни, нужни са промени, но липсва действащ парламент.

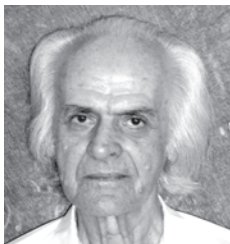
Честита годишнина!
ИВАН ГЕОРГИЕВ
МАРИНОВ

от гр. Провадия,
дългогодишен учител
по бълг. език и литература,
навърши 86 години

МИЛИ ТАТКО И ДЯДО!
ЧЕСТИТ РОЖДЕН ДЕН!

Желаем ти здраве и дълголетие!
Бъди все така отворен към проблемите
на обществото и хората. Поддържай своя
бодър дух, въпреки
трудностите и
забавите, които си
преживял през
твоя дълъг
и плодотворен
живот.

Гошо, Лили, Ванко,
Цветя и Стефано

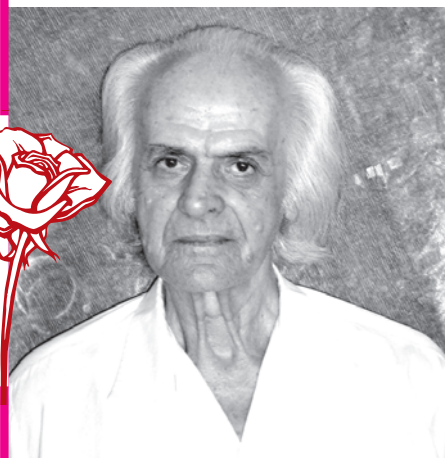
ПОЗДРАВЛЕНИЕ

На 18 септември 2014 г.
Иван Георгиев
Маринов

навършва 86 години

БАЙ ИВАНЕ,
БЪДИ ВСЕ ТАКА СИЛЕН
И БОРБЕН!

Юрий Борисов

Много тежко се лиже там, където се плюе

БОЙКО БОРИСОВ СЕ ВЪРНА КЪМ ИСТИНСКОТО СИ "АЗ"

ПЕС ще следи Юнкер за поетите ангажирани

Ще изслушаме справедливо, но и прецизно бъдещите еврокомисари, обеща Сергей Станишев

ПЕС ще следи дали новият председател на ЕК Жан-Клод Юнкер изпълнява поетите ангажирани. Това са коментирали във вторник лидерът на европейските социалисти Сергей Станишев и ръководството на Групата на социалистите и демократите в ЕП на среща в Страсбург с бъдещите еврокомисари-социалисти. Станишев обеща справедливо, но прецизно изслушване от страна на ПЕС на бъдещите еврокомисари, предложени от комисията "Юнкер".

"Подкрепихме Юнкер на базата на политически балансирана програма. Очакваме по време на изслушванията номинираните комисари да покажат, че са чули призива на европейските граждани за промяна, като

предложат конкретни идеи, мерки и инициативи по поетите ангажирани. Радвам се, че след дълго настояване нашите цели за осигуряване на инвестиции в икономиката, растеж и заетост сега се споделят от всички политически семейства", заяви Станишев. Той подчерта, че очаква повече детайли за амбициозния план на Юнкер да привлече 300 млрд. евро допълнителни инвестиции. Искаме да знаем как тези инвестиции ще бъдат използвани за създаването на работни места и съживяването на индустрията в Европа, уточни Станишев. Той повдигна отново въпроса за младежката гаранция и необходимостта от увеличаване на средствата за нея.

Предложената за върховен пред-

ставител на ЕС за външна политика и зам.-председател на ЕК Федерика Могерини благодарни за подкрепата на партията по време на кампанията за номинирането ѝ. Станишев посочи, че комисариите-социалисти трябва да работят заедно в тясна координация с ПЕС и групата на социалистите и демократите в ЕП, за да наложат промяна и развитие в Европа, и изрази увереност, че тя ще бъде човекът, който ще гради истинска обща външна политика на ЕС.

Изслушванията на бъдещите комисари ще се проведат в периода 29 септември - 7 октомври. Европейските граждани ще могат да проследят излъчванията на живо онлайн, а окончателното гласуване ще бъде на 21 октомври.

Семейното подоходно облагане е основен приоритет на БСП

"Ако всички партии са искрени, че имаме демографски проблем и искаме разрешаването

му, то семейното подоходно облагане трябва да бъде основен приоритет в работата на 43-то

НС", заяви председателят на БСП Михаил Миков при посещението си в Бургас. Попитан кои

ще бъдат приоритетите на БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ в следващия парламент, той отговори, че ще се работи за вземането на по-справедливи за хората решения. Според него трябва да бъде продължена и политиката на социално размразяване на доходите, както и поощряването на производството чрез повече справедливост за малкия и среден бизнес, който да разкрива работни места.

Михаил Миков и водачът на листата на Коалиция БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ за Благоевград Кристиан Вигенин поднесоха цветя пред паметника на Димитър Благоев. Пред събралите се симпатизанти на лявата идея Миков заяви, че името на Благоев е свързано с онова голямо желание за повече справедливост, което е вградено вече 120 години в идеята на БСП.

ПЕТЪР КЪНЕВ:

Бургас се нуждае от силна икономика и промишленост

Бургас се нуждае от силна икономика и промишленост. Това заяви Петър Кънев, водач на листата на Коалиция БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ в Бургас вчера. По думите му българските политически сили трябва да се обединят около дългосрочни национални приоритети като образование, пенсионна и административна реформа и най-важното - стабилна и модерна икономика. Кънев заяви, че ще работи за интересите на Бургас и областта и ще призове колегите си от всички политически сили да го направят. Кънев е категоричен, че темата за промишлеността и икономиката на Бургас е много важна и тя е от национално значение. Според него ситуацията в неговия регион съвсем не била оптимистична и като пример за влошена обстановка той посочи бургаската рафинерия, където работните места в момента са пет пъти по-малко в сравнение с предходни години. Заради нестабилната политическа ситуация в България чуждестранните инвестиции у нас са по-малко от средствата, които идват в страната ни от работещите в чужбина и емигранти, уточни Кънев.

ВАЛЕРИ Жаблянов:

Без българско производство няма работеща икономика

Без българско производство няма работеща икономика и затова основен приоритет на БСП в 43-то НС ще е подпомагането на малкия и среден бизнес. Това заяви водачът на листата на Коалиция БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ В 14 МИР-Перник Валери Жаблянов на среща с избиратели в перникския квартал "Изток". Участниците в срещата бяха категорични, че първият въпрос, който трябва да се разреши след изборите на 5 октомври, е социалният,

защото той засяга цялото общество. "Няма обществена прослойка в България, която да няма усещането за това, че справедливостта в България е тежко засегната. Стотици са хората, които работят и с месеци не си получават заплатите", заяви Жаблянов. Той предупреди, че приказките за предрешен избори са пропаганда, целяща манипулирането на българския избирател, и всичко зависи от вота на хората, а не от социологическите агенции или платени медии.

ОБРЪЩЕНИЕ НА МИХАИЛ МИКОВ КЪМ СОФИЯНЦИ

Уважаеми съграждани!

Вчера столицата на България имаше своя празник, посветен на великомъченица София и дъщерите ѝ Вяра, Надежда и Любов. Днес е вашият празник като жители на София. Искам най-напред да ви пожелаю много здраве и силна воля за по-добър и справедлив живот за всички!

Вчера, когато вниманието беше насочено към големите инфраструктурни проекти на града, които някои тълкуват като единствено значимо, аз бих искал да ви предложа и други идеи. Знаем, че София е прекрасен град и може да бъде наистина добър и сигурен град, в който децата ни да играят навън още по-спокойно и безгрижно, в който по улиците да има повече усмихнати хора. Дължни сме да обичаме по-силно своята столица и да живеем като общност, която се грижи за нея. Убеден съм, че в София има място за повече вяра, надежда и любов. Празникът трябва да ни носи и усещането за празник на жителите му.

През последните 25 години столицата не само расте, но наистина и не старее. Бяха построени нови квартали, паркове, бизнес центрове, молове... София успя да запази и усещането за античен град, бяха разкрити и станаха достъпни за жителите и гостите на столицата много археологически находки. За жалост не навсякъде се подобриха условията за живот, социалните разлики на някои места се задълбочиха. Не мога да отрека и проблемите в здравеопазването, образованието, дупките по пътищата в повечето квартали. В празничния ден не е уместно да се говори за недостатъци и проблеми, но знам, че ние имаме визия как да направим нещата по-добри.

Всеки от нас има правото да избере дали след всички тези години заслужаваме още дясно управление на финансови рестрикции, на градове с лъскави фасади, в които живеят недостойно щастливи хора. Или пък можем да потърсим друго развитие, в което да съчетаем икономическия растеж с усещането за социална справедливост, в което ще има по-малко бедност и равни възможности.

Знам, че не само хората трябва да обичат градовете си, но и градовете трябва да обичат своите хора. Ние, от БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ, можем да превърнем това в наш национален приоритет! Можем да направим това само заедно. Затова е необходима и вашата подкрепа на предстоящите предсрочни парламентарни избори!

Честит празник, софиянци!

Искрено ваш,
МИХАИЛ МИКОВ

АФИС:

Предизборната кампания предизвиква отлив на избиратели

Горещата фаза на предизборната кампания предизвиква отлив на избиратели, вместо обратното. Докато през миналия месец очакванията са били за около 50-55% избирателна активност или около 3,5-3,6 млн. души, в средата на септември прогнозата бива коригирана до 45-50% активност или 3-3,2 млн. души. Това показва проучване на агенция АФИС, проведено между 9 и 14 септември сред 1200 души.

"Като се изключат партиите ГЕРБ, БСП и ДПС, които се определят като сигурни, пет са партиите, които получават предварителна подкрепа на сравнително близка дистанция до бариерата от 4 на сто. Формациите, които разполагат с шансовете за бъдещо парламентарно представителство, макар и в различна степен, са Патриотичният фронт, Реформаторският блок, АБВ, "България без цензура" и "Атака", сочи анализът на АФИС.

Ако изборите за национален вот бяха сега, за ГЕРБ биха гласували 34,3%, следвани от БСП с 23,7%, на трето място се нарежда ДПС с 10,1 на сто доверие. Патриотичният фронт и Реформаторският блок получават 5,5%, АБВ 5,3%, а "България без цензура" 5%.

АНГЕЛ НАЙДЕНОВ:

Само БСП се грижи за хората с увреждания

БСП е единствената партия, която се грижи и помага на хората с трайно нарушено здраве и на тези в неравностойно положение, заяви на среща с членове на "Дружеството на инвалидите" Ангел Наиденов, водач на листата на Коалиция БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ във Варна. Той припомни, че само за 14 месеца правителството на Пламен Орешарски е предприело специални стъпки към тези хора. Той припомни, че средствата, отпуснати на хората в най-тежко социално положение за първите 6 месеца от управлението на кабинета "Орешарски", са били в размер на 260 млн. лева.

Десни се обединиха „за“ шистов газ, без АЕЦ и „Южен поток“

Скандал предизвика кандидат-депутат на НФСБ Васил Филипов, нарекъл екозащитници „необразовани“

Милена НИКОЛОВА

Около тезата за спирание на „Южен поток“, извеждане от експлоатация на атомните мощности, преминаване към ВЕИ-енергия и „за“ добив на шистов газ у нас чрез фрактинг се обединиха участниците в дискусиите в Червената къща. Сред участниците бяха енергийни специални от ГЕРБ, НФСБ, Реформаторския блок и ПП „Зелените“, спрян за следизборни коалиционни партньори след 5 октомври. По отношение на добива на природен газ чрез фрактинг най-категорична позиция сред всички участници заявиха зелените представители, които обаче не пропуснаха да обявят антируската си позиция за „излизане от зависимостта от Русия“.

В прав текст нито един от участниците не посмя да защити американската технология на фрактинг, но представителите на НФСБ и Реформаторския блок Васил Филипов и Трайчо Трайков недвусмислено обявиха, че това бил високотехнологичен процес, който негативен ефект върху природата не бил доказан. Това твърдение взриви слушателите, сред които беше Мариана

Христова, председател на Гражданската инициатива срещу шистовия газ. Тя попита обявилите се като бъдещи управляващи как ще подпомогнат нормативната уредба, за да има държавен контрол над проучванията у нас. Бившият шеф на енергийната комисия и на АЕЦ „Белене“ от ГЕРБ Валентин Николов, по времето на когото 2 години мораториумът срещу фрактинг така и не получи подзаконовна уредба, не отговори на конкретния въпрос, като прехвърли казуса към бившия си колега от ГЕРБ, сега реформатор Трайчо Трайков. Той също не поиска конкрет-

но да отговори какво е отношението на РБ към добива на шистов газ и контрира с твърдението, че Русия чрез конвенционалния добив на природни ресурси замърсявала 2/3 от света, но никой не пишел за това. На това залата отговори с викове.

Бившият шеф на „Булгараз“ от времето на кабинета на Иван Костов Васил Филипов, потупвайки по гърба Трайков, го призова да не се занимават с „необразовани хора“. Това обиди присъстващите активисти против фрактинг и те поискаха извинение. Трайков каза, че няма представа как трябва нормативно да се гарантира спазването на мораториума, защото когато той бил гласуван, той бил министър само две седмици. Той пропусна

покрай ушите си и забележките от публиката, че това не му е погрешило да подпише договор с „Шеврон“ за проучвания и у нас.

Васил Филипов нарече привържениците на енергийните договори с Русия „рубладжии“. Гражданин, представил се от името на компютърно сдружение, го посъветва, ако не е информиран, да влезе в интернет и да напише „фракнинг“, за да се запознае с доказателствата от вредите. В края на 4-часовата дискусия гласовете на противниците на фрактинг придобиха надмощие и организаторите, автори на този проект, финансиран от Фонд за реформи, свързани с участието на гражданското общество, се наложи да отменят думата на питейците от публиката.

ПОСМЪРТНО ДАДОХА ПОЧЕТНИ ЗВАНИЯ НА СОФИЯ ЗА ГУНДИ И КОТКОВ

Съпругата на Георги Аспарухов-Гунди Величка Аспарухова и дъщерята на Никола Котков Мария Коткова получиха посмъртно от Столичния общински съвет званията „Почетен гражданин на София“ на името на легендите на българския футбол. СОС проведе вчера тържествена сесия по повод патронния празник на града.

„Признанието не е малко. То е знак на уважение към двама души, които са били много искрени и почтени в чувствата си към София и към всички хора. Много благодаря, че толкова години след гибелта на Гунди и Котков хората не ги забравят“, коментира Величка Аспарухова след церемонията.

Знамето на София беше издигнато на официална церемония пред Паметника на Незнайния воин по случай празника на града. На церемонията присъстваха президентът Росен Плевнелиев, служебният премиер проф. Георги Близнашки, кметът на Йорданка Фандъкова и българският патриарх и софийски митрополит Неофит, както и много други официални лица, жители и гости на столицата.

Снимка: Благвеста ЦВЕТКОВА

Близките на легендарните български футболисти Георги Аспарухов и Никола Котков получиха планетите

ЯНАКИ СТОИЛОВ:

Да се затегне контролът над изпускането на язовири

Трябва да се затегне контролът на изпускането на язовири и почистването на канали, за да се избегнат бедствени ситуации. Много повече говорим за последствията от бедствията, вместо за превантивните действия на държавната и местната власт, чрез които могат да бъдат предотвратени. Това каза водачът на листата на Коалиция БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ в Пазарджик Янаки Стоилов в пазарджишкото село Добровница, където след обилния дъжд бяха наводнени десетки къщи и дворове. По думите му тежестта пада върху пострадали хора, кмета на населеното място, служителите на противопожарните служби, вместо върху отговорните за това да се случи бедствието. В селото са отводнени над 40 избени помещения и приземни етажи, като работата на място продължава при пълното съдействие на кмета Гурко Митев.

Нормализира се обстановката след наводнението в Пазарджишко, въпреки високото ниво на подпочвените води в селата Добровница и Щъркова, стана ясно вчера. Проливният дъжд в понеделник запля населените места, като за кратко време бяха останали без

В СОФИЙСКО - НАВОДНЕНИ, НО БЕЗ ЖЕРТВИ

Наводнени са множество къщи и дворове в Софийска област след обилните валежи, няма жертви, съобщи администрацията на Софийска област. Вследствие на силните валежи са наводнени дворове и мазета в кв. „Изток“ и кв. „Мътен вир“ в град Ихтиман. Спасителните екипи на РС „Пожарна безопасност и защита на населението“ са извършвали отводнителни дейности в 40 двора и мазета. Повишило се е нивото на река Макоцевска на територията на село Макоцево и село Чеканчево, община Гора Малина. Вследствие на дъждовете значително се е повишило нивото на река Тополница и притоците ѝ на територията на село Петрич, община Златица, където също има наводнени дворове. Няма жертви и пострадали граждани вследствие на сложната метеорологична обстановка.

ток над пет села в областта и част от Пазарджик. Наводнени бяха и участъци на автомагистрала „Тракия“, което предизвика катастрофа, при която загина човек. През последното денонощие най-голямо количество дъжд в Пазарджишко е паднал в района на Панагюрище - 60,7 литра на кв.м. По данни на системата за ранно предупреждение ще бъде отбелязан максимумът в нивото на река Марица при областния град, като очакваното покачване на нивото е с 1 метър. Това е далеч от критичния максимум. Според прогнозата се очаква намаляване на количеството

дъжд, но притеснения възникват заради локалните валежи, които се случват в различни региони.

В последните два дни в района на село Бъта падна много дъжд, обясни кметът на селото Георги Александров. Наводнени са дворове и приземни етажи, засегнати са и много улици. Коритото на река Банска Луда Яна е много добре почиствено и с добра пропускателна способност. Намирацията се в близост до населеното място язовир „Газан“ по никакъв начин не застрашава населението. Там постоянно има дежурен персонал.

души много

ДУМА

е една

АБОНАМЕНТ 2014

голяма отстъпка
ЗА ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА

1 месец	18 лв.	3 месеца	54 лв.
---------	--------	----------	--------

ДУМА + ПРИЛОЖЕНИЕ
РОССИЙСКАЯ
ГАЗЕТА

1 месец	1,50 лв.	ДУМА + ПРИЛОЖЕНИЕ МОНД дипломатик
---------	----------	---

Нова Време
СПИСАНИЕ

1 месец	3 лв.	3 месеца	9 лв.
---------	-------	----------	-------

ЗА ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА

1 месец	25 лв.	3 месеца	75 лв.
---------	--------	----------	--------

за повече информация
тел. 02 / 970 52 03, 970 52 08

КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ:

МЗ и НЗОК дискриминират хората с тумори на хипофизата

Пациентите плащат го 10 хил. евро за лечение в Турция

Аида ПАНИКЯН

Българската здравна система дискриминира пациенти с редица заболявания, нуждаещи се от високоспециализирано лечение и радиохирургия. Това става ясно от решение на Комисията за защита от дискриминация по жалба от сдружение "Асоциация Хипофиза", която бе подадена през януари 2013 г. Според членовете на КЗД отговорните органи в лицето на МЗ и НЗОК системно не отчитат обстоятелства от обществено значение - недофинансирането на лечебните дейности, лошите условия на

труд в тази сфера и повишаващата се заболяемост, коментира председателката на сдружението Ваня Добрева. В решението си от 10 септември КЗД препоръчва при определяне на стойността на медицинските дейности НЗОК да покрива всички разходи, извършвани за лечение с лечебни процедури. Комисията отбелязва и необходимостта от увеличаване на възнагражденията на работещите в сферата и подпомагането повишаването на квалификацията им. Не на последно място е и препоръката да се продължи процесът по оборудване на лечебните центрове в страната.

Добрева припомня, че в момента у нас около 3500 души страдат от доброкачествени образувания на хипофизната жлеза. От тях около 750 са с диагноза акромегалия, 950 с хормононесекретирани тумори и 1500 - с пролактином, и още около 300 имат установена болест на Кушинг. Около 20% от тези хора подлежат на високоспециализирано лечение и радиохирургия. Всяка година се появяват по около 30 нови случая, които подлежат на подобна терапия. Това са тежки случаи, при които операцията е невъзможна или неуспешна и не се влияят от лекарствата. И в момента в стра-

ната функционират два аппарата, на които тези процедури биха могли да се извършват. Единият от тях е в болница "Токуда" и е готов да заработи буквално до дни по одобрената клинична пътека 258.2 - "Модулирано по интензитет лечение на онкологични и неонкологични заболявания", пояснява Добрева. Но нито разписаният алгоритъм, нито определената от НЗОК цена от 3000 лв. удовлетворяват специалистите и покриват разходите, които ще бъдат направени за един пациент. От началото на 2014 г. съществува клинична процедура за радиохирургия, по която все още няма изготвен алгоритъм и не е остойността, припомня Добрева. Експерти-

те препоръчват стойността на дейностите по лечение и радиохирургия да е най-малко 8000 лв. на преминал пациент.

В момента българските пациенти търсят възможност за качествено лечение най-често в Турция, където официалната цена за лечение с кибернож е 7000 евро, но с разходите за изследвания и престой са необходими поне 10 000 евро, казва Добрева.

В България се предлагат алтернативно лечение с остарели методи и апаратура, при което обаче бива облъчен и главният мозък на пациента. Този подход не само не води до излекуване, но е свързан с когнитивни и други мозъчни разстройства.

Детски фестивал за плетене, тъкане и работа с филц "Зиг-Заг" се състоя в столичния квартал "Лозенец". Всички деца имаха възможността да се докоснат до техниките за плетене, тъкане и работа с филц чрез интерактивни, иновативни и интригуващи занимания

РАБОТОДАТЕЛИ ПО МОРЕТО МАСОВО СКЛЮЧВАТ ТРУДОВИ ДОГОВОРИ СЛЕД ПРОВЕРКИ ОТ ГИТ

Аида ОВАНЕС

Работодатели от Бургаско масово са сключвали трудови договори на една дата - 10 юли, когато по местните медии бе съобщено за предстоящи проверки от Главната инспекция по труда. Това установиха инспекторите по време на специалната инспекционна кампания за контрол на трудовото законодателство в курортите по Южното Черноморие. От 10 юли до 2 септември всяка седмица се командировали инспектори от страната, за да помагат на колегите си.

По време на кампанията са извършени 961 проверки в 959 предприятия с 13 290 наети в тях. Без трудови договори са работили 63 души. Нарушенията по работното време, в които влизат нерегламентираното полагане на извънреден труд, неспазване на изискванията за междуседмична и междудневна почивка и т.н., са 488. По заплащането на труда нарушенията са 178. Най-често те са свързани с незаплащане на положен нощен труд и на по-високи надници за работа в почивни дни.

Съставени са 299 акта за установяване на административно нарушение, на базата на които се налагат паричните санкции. Нарушенията са основно в малките търговски обекти, ресторанти и хотели, докато в по-големите комплекси не се установяват сериозни нередности, обобщават инспекторите.

По данни на НСИ наетите в областта са се увеличили с 30 хил. през юни спрямо април - последният месец, върху който сезонната заетост не влияе на пазара на труда. За сравнение, във Варна броят на наетите се е повишил с около 12 хил. души. Там са извършени 744 проверки през сезона в 660 предприятия с 20 111 наети. При проверките са установени 44 души без трудов договори.

СМЕНИХА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ПО ЦЕНИ И РЕИМБУРСИРАНЕ

Служебният кабинет освободи проф. Татяна Бенишева като председател на Националния съвет по цени и реимбурсиране и определи проф. Николай Данчев да поеме длъжността. Проф. Бенишева оглави съвета, създаден по идея на последната здравна министърка на ГЕРБ Десислава Атанасова с решение на служебния кабинет на Марин Райков през март 2013 г. По това време проф. Бенишева бе преподавател и зам.-декан на Факултета по обществено здраве в Медицинския Университет в София. Проф. Данчев е магистър по медицина с придобита специалност по фармакология. Преминал е обучение по психофармакология в Москва и по рационална фармакотерапия в Холандия. Професионалният му опит е свързан с дейности по контрол на лекарствените продукти в Държавния институт за контрол на лекарствените средства, София, и в Института по фармакология в Москва. От 1985 г. досега е преподавател във Фармацевтичния факултет към Медицинския университет - София, където е зам.-декан. В периода 2010-2011 г. бе национален консултант по фармакология. Бил е член на Комисията по позитивен лекарствен списък към МЗ, чийто приемник е Националният съвет по цени и реимбурсиране, който ще регулира цените на лекарствата.

СЛУЖЕБНИЯТ КАБИНЕТ ПРОМЕНИ УСТРОЙСТВЕНИЯ ПРАВИЛНИК НА МЗ

Създава се самостоятелна длъжност "финансов контролор", както и единна дирекция "Бюджет и счетоводство", като се обединяват дирекциите "Бюджет и планиране" и "Счетоводство и финанси". Това предвиждат приетите вчера от служебния кабинет промени в устройствения правилник на МЗ. Проектът за промяната бе публикуван на сайта на МЗ на 28 август. Според вносителите на проекта съсредоточаването на всички финансови ангажименти

на министерството в едно структурно звено ще създаде пълна прецизност при разпределянето и отчитането на задачите от финансово естество в министерството. Обединяват се дирекциите "Здравна политика" и "Управление на медицинските дейности" и се създава нова дирекция "Медицински дейности и управление при кризи". Смята се, че новото звено ще доведе до по-голяма оперативност в работата на администраци-

ята и до по-ясно дефиниране на отговорностите в съответните области. Дейностите в областта на контрола на СПИН, туберкулоза и сексуално предавани инфекции преминават към сега съществуващата дирекция "Обществено здраве". С една бройка се увеличила щатната численост на специализираната администрация на МЗ за сметка на числеността на общата администрация на Изпълнителната агенция "Медицински одит".

СТОЙЧО КАЦАРОВ:

ОПИТВАТ СЕ ДА ОТНЕМАТ ПРАВОТО НА ЛЕКАРИТЕ ДА ЛЕКУВАТ

Чиновникът се опитва да отнеме правото на лекарите да преценяват как да лекуват болните, заяви председателят на Центъра за защита на правата в здравеопазването д-р Стойчо Кацаров. Той разказа как мъж с остеоопораза до април е получавал нужното му лекарство, но от май т.г. вече не го получава, защото административната проверка е установила, че в характеристиката на лекарството е записано, че то е за лечение на остеоопораза при жени, но никъде не се споменава, че и мъже могат да приемат този медикамент, разказа Кацаров. Лекар е бил наказан, че е изписал това лекарство. Доц. Борислав Дъбов е глобен 3000 лв., защото на хора с дегенерация на макулата е изписал лекарство, в чиято кратка характеристика не пише, че може да се прилага върху окото. Доц. Христо Дамьянов бил глобен 12 000 лв., защото предписвал лекарства на онкологично болни. Той има дисертация за лечение на онкологични заболявания, но е глобен, защото предписва онкологични лекарства на онкологично болни, без да има специализация "онкология", разказа Кацаров.

В деня на Националния празник - Ден на народните будители, вземете подарък за вас и за вашите най-близки хора

ЗЛАТНА МОНЕТА

Получава се в Деня на празника заедно с вестника "Златна книга", с абонамент само за празничния брой с монетата, само през септември във всеки пощенски клон в цялата страна с цена 24 лв. kam.№1340 или на www.ticketportal.bg сувенирната ЗЛАТНА МОНЕТА "Писменост" е изработена в Монетния двор на България, с гбустантно златно покритие, на лицевата страна е изобразена отворената книга, като символ на прогреса, а на обратната страна са подредени красивите букви на Глаголицата.

До 10% поскъпва токът от 1 октомври

Увеличение на цената на тока ще има от 1 октомври, и то ще бъде до 10%. Това заяви новият председател на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР) Светла Тодорова, която замени в началото на месеца Боян Боев. Точният размер на повишението ще стане ясен на 19 септември, когато ще бъде готов и публикуван докладът на работната група на регулатора, уточни тя. След това дружествата в сектора ще могат да предявят своите претенции.

Тодорова отказа да коментира точния размер на увеличението, преди да бъде готов докладът на работната група. Тя обаче даде да се разбере, че предстоящото увеличение няма да е последното и че е възможно скоро отново да има корекция на цената, но "без да се убиват потребителите".

Припомняме, че преди няколко седмици ЕВН поиска увеличение на цената на електроенергията с близо 18%.

По отношение на цената на газа и свързаната с нея стойност на топлинната енергия Тодорова припомни, че "Булгаз" е поискал увеличение с 1,6%, или около 10 лева. Това най-вероятно няма да бъде прието в този размер и така няма да има поскъпване и на топлинната енергия, която вече беше повишена от 1 юли средно с около 5%.

Председателят на ДКЕВР също говори и по темата за дългосрочните договори за закупуване на електроенергия

За президентска квота в ДКЕВР намекна новият шеф на регулатора

ята от американските централи "AES Гълбово Марица изток 1" и "КонтурГлобал ТЕЦ Марица изток 3". Тя посочи, че договорите са изпипани много добре от правна страна и е невъзможна тяхната промяна едностранно, без след това да има тежки последици за страната.

Тодорова разкри, че двете американски централи са заявили готовност за продължа-

ване на преговорите, които започнаха при предишния състав на ДКЕВР, като в близките дни ще има среща на председателя на ДКЕВР с регионалния мениджър на AES за Европа.

По отношение на фотоволтаичите Тодорова заяви, че и там са необходими преговори, но без те да се водят от позицията на силата. В момента правният отдел на ДКЕВР е затрупан от жалби на ВЕИ-

ЕЛЕНКО БОЖКОВ:

УДАРНОТО ВДИГАНЕ НА ЦЕНАТА ОБСЛУЖВА КОРПОРАТИВНИ ИНТЕРЕСИ

Със заявката за ударно увеличаване на цената на тока, която се подкрепя от новото ръководство на ДКЕВР, се защитават лобистки и корпоративни интереси. Това заяви Еленко Божков, който бе отстранен от регулаторния орган от правителството на Георги Близнашки, пред БГНЕС.

Според Божков действията на ДКЕВР, както и на ресорните вицепремиер и министър в служебния кабинет са продиктувани от няколко фактора. "Първо, това са лобистките и корпоративни интереси на ЕВН, които трябва да се защитят с тяхната заявка за ударно увеличаване на цената на тока. Второ, вече се забелязват податки, че новият състав на комисията и по-конкретно новата председателка търсят възможност да оттеглят жалбите на ДКЕВР пред Еврокомисията за двете американски ТЕЦ и за ВЕИ-та. Това ще постави в невъзможност по-нататъшното функциониране на електроенергийната схема поради много високите цени и свръхпроизводството", заяви Божков.

Той припомни, че увеличението на тока е трябвало да бъде по-голямо - на 3 пъти по 15%, за да се стигне до 45-50%, каквито били инструкциите на лобистите. Сигурно се уплашиха от реакцията на обществото и решиха да го направят в някакви по-ниски граници, добави Божков.

производители и така той е блокиран и не може ефективно да изпълнява задълженията си. Само за тази година жалбите са над 350, а общо те са над 1000, с които се атакуват едно или друго решение на регулатора пред Върховния административен съд, посочи още тя.

Според Тодорова е много важно следващият състав на

ДКЕВР да не се избира от премиера, а от Народното събрание. Шефът на енергийния регулатор посочи, че служебно правителство работи по промени в Закона за енергетиката, които да позволят това. Тодорова намекна, че е възможно в ДКЕВР да има и представители на квотен принцип, избрани от президента.

ЗАХАРИЕВА СЕ ГОТВИ ЗА ГАЗОВА КРИЗА

Готвим се за евентуална газова криза. Това стана ясно от думите на вицепремиера Екатерина Захариева след заседанието на МС. Следим с притеснение ситуацията между Русия и Украйна, подчерта тя.

Министърът на икономиката и енергетиката Васил Снонов е събрал кризисния щаб във вторник. В него влизат и представители на топлофикационните дружества, които са предупредени да се подготвят за преминаване от газ към мазут.

Преговаря се и с Гърция за евентуални доставки на газ за страната ни при криза.

85% от доставките ни на газ са от Русия, а към момента хранилището в Чирен не е пълно на 100%, каза Захариева и допълни, че се търси начин хранилището да бъде подготвено за зимния сезон в пълен обем.

Захариева заяви, че към момента няма намаляване на доставките на газ към страната.

Хотелиери блокираха път, искат министерство на туризма

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Протестиращи от туристическия бранш преградиха вчера главния път Ахелой-Слънчев бряг за 15 минути, заради нерешени проблеми в туризма

Хотелиери в курорта Слънчев бряг излязоха вчера на протест и блокираха за 15 минути пътя за курорта в района на Ахелой. Близо 600 хотелиери, ресторантьори, жители на Несебър, Равда, Поморие се събраха на главния път Бургас-Слънчев бряг.

Протестът бе заради нерешените повече от десетилетие проблеми в туристическия сектор.

Председателят на Съюза на собствениците - Слънчев бряг, Елена Иванова, каза, че хотелиерите искат създаване на министерство на туризма, обособяване на звено "Туристическа полиция" към РПУ "Несебър", изграждане на четириленов път от Бургас до курорта Слънчев бряг.

Хотелиерът Венелин Ташев заяви, че не е нормално автомобилите да пътуват от София до Бургас за три часа, а два часа да им отнема придвижването от Бургас до Слънчев бряг. Протестиращите искат още обособяване на национал-

ните курорти като самостоятелни единици със собствена структура, управление, финансиране и администриране, набиране на мерки за преодоляване на липса-

та на кадри в туристическия бранш, създаване на политика за повишаване на квалификацията на кадрите и качеството на туристическия продукт, преразглеждане на

визовата политика на страната.

Протестът бе подкрепен от почти всички браншови съюзи на хотелиери и ресторантьори, както и от туроператори.

„БЪЛГАРИЯ ЕР“ ЩЕ ЛЕТИ ДО КИТАЙ И БЕЛАРУС

Въздушният превозвач "България Ер" ще осъществява полетите до Китай и Беларус от българска страна. Това решение взе Министерският съвет (МС) на заседанието си вчера. Компанията е задължена да пусне линиите до 6 месеца.

"България Ер" е спечелила конкурс и благодарение на това ще има правото да предоставя транспортни услуги по редовните въздушни линии София - Алмати - Пекин - София, Варна - Минск - Варна и Бургас - Минск - Бургас. Линиите са договорени със спогодби между правителствата на България и Китай и на България и Беларус. В официалното съобщение на МС се посочва, че включването на българския самолетен превозвач на авиационните пазари в двете страни ще увеличи потока от пътници към България и ще стимулира развитието на икономическите отношения.

Спряха плащанията по програмата на Орешарски за регионите

Правителството прие решение, с което се прекратява финансирането на проекти и програми по Публичната инвестиционна програма "Растеж и устойчиво развитие", за които нямат сключен договор с изпълнител до 17 септември включително, съобщиха от Министерския съвет.

Припомняме, по време на кабинета "Орешарски" МС реши да предостави 499,345 млн. лв. за изпълнение на проекти и програми с регионално и национално значение. Бяха одобрени 368 проекта в 173 общини, за които бяха разпределени близо 289 млн. лв., както и малко над 210 млн. лв. за министерствата.

Крайният срок за усвояването и отчитането на тези средства бе 10 юни, когато следва да се представи на Междуправителствения съвет информация за резултата от проведените и приключили процедури за обществени поръчки и за сключените договори с изпълнителите на проекти.

Разпореждателите с бюджета не са спазили определен краен срок и са продължили да провеждат процедури за възлагане на обществени поръчки и след тази дата. С промяната на срока отпада и възможността за пренасочване на освободения финансов ресурс, регламентирана с ал.2-3 от чл.2 на ПМС №19.

Доколкото постановлението е прието на основание чл.1, ал.5, т.1 и чл.89, ал.1 от Закона за държавния бюджет за 2014 г., то и финансирането на договори по проекти и програми с бюджетни средства ще се извършва само до края на текущата година.

ЗЪРНЕНИ ПАЗАРИ

Изкупните цени на зърното - без промяна

През изминалата седмица продължава жътвата на маслодаен слънчоглед и царевича от новата реколта.

Пазарът на зърно и зърнени култури в страната е без промяна и през втората седмица на месец септември. Отново по-активна търговия се наблюдава в регионите около Черноморския пристанище, като обемите, които се изкупуват, са както за вътрешно потребление, така и за експорт.

Без промяна са и изкупните цени както на зърнено-житните, така и на маслодайните култури, които гравитират на ниските нива и не удовлетворяват производителите.

Средните цени за страната на основните зърнени култури за разглеж-

дания период са следните: хлябна пшеница - 289 лв./т; фуражна пшеница - 261 лв./т; фуражен ечемик - 274 лв./т; маслодаен слънчоглед - 517 лв./т; царевича - 258 лв./т.

Цените на брашната от производител отново бележат спад в нивата си от края на миналата седмица и са съответно: тип 500 - 619 лв./т; тип 700 - 600 лв./т и за тип 1150 - 568 лв./т.

Количествата зърно и зърнени продукти, напуснали страната за периода 01.09.2014 - 08.09.2014 г., възлизат в размер на 206 567 т, което е с 42 068 т повече като количество в сравнение с предходната седмица.

По основни видове зърно и зърнени продукти обемите са както следва:

пшеница - 165 669 т; ечемик - 16 723; рапица - 325 т; пшеничено брашно - 28 т; царевича - 21 061 т; черен маслодаен слънчоглед - 335 т; кориандър - 899 т; просо - 264 т; фасул - 22 т; леща - 23 т; шарен слънчоглед - 340 т; слънчогледово брашно - 829 т и овес - 49 т.

СТАТИСТИКА

1. ПШЕНИЦА

Общият размер на напусналата пшеница от реколтната 2014 година за периода 01.07.2014 - 08.09.2014 г. е в размер на 1250 хил. т (912 633 т за ЕС и 337 690 т за трети страни).

За същия период от миналата реколтна година напусналите количества пшеница възлизат в размер на 1436 хил. т, което е със 186 хил. т по-малко за настоящата година.

За периода от 01.09.2014 до 08.09.2014 г. напусналата пшеница възлиза на 165 669 т.

Общият ресурс, с който разполага страната към момента за реколтната 2014 г., е 5035 хил. т, от които: производството на пшеница реколта 2014 година по оперативни данни на МЗХ в размер на 4866 хил. т; преходен остатък по данни на НСЗ от реколта 2013 г. - 165 хил. т, и влезли количества - 3595 т.

До края на реколтната 2014 г. необходимото количество пшеница за потребление в страната възлиза в размер на 1260 хил. т.

Пшеницата, която може да бъде изтъргувана извън страната до края на реколтната 2014 година, възлиза в размер на 2025 хил. т.

2. ЕЧЕМИК

Общото количество ечемик, напуснало страната от реколта 2014 година за периода 01.07.2014 - 08.09.2014 г., е в размер на 270 508 т (46 230 т за ЕС и 224 278 т за трети страни).

Към същия период на миналата реколтна година напусналият ечемик е възлизал в размер на 302 183 т, което е с 31 675 т повече спрямо настоящата.

Производство на ечемик реколта 2014 година по оперативни данни на МЗХ към момента е в размер на 815 хил. т, от които 13 хил. т пролетен ечемик. Преходният остатък по данни на НСЗ за реколта 2013 г. е 8 хил. т, а влезлите в страната количества са 290 т.

Общият ресурс, с който разполага страната за реколта 2014 г. към момента е 823 хил. т.

До края на реколтната 2014 г. необходимото количество ечемик за потребление в страната се оценява в размер на 252 хил. т.

Остатъчните количества ечемик към 30.06.2015 г. се оценяват на 210 хил. т и съответно тези количества могат да бъдат изтъргувани извън страната.

4. БРАШНО

По оперативна информация на НСЗ общото количество брашно за периода 01.07.2014 г. - 08.09.2014 г., напуснало страната, е 3659 т, което е със 185 т повече спрямо напусналото количество към същия период от миналата година - 3474 т.

5. ЦАРЕВИЦА

Общото количество царевича реколта 2014 г., напуснало страната за периода 01.09.2014 - 08.09.2014 г., е в размер на 21 061 т (21 061 т за ЕС и 0 т за трети страни).

За същия период на миналата година напусналото количество е било 39 311 т, което е с 18 250 т повече спрямо настоящата реколтна година.

6. ЧЕРЕН МАСЛОДАЕН СЛЪНЧОГЛЕД

Общото количество черен маслодаен слънчоглед от реколта 2014 г., напуснало страната за периода 01.09.2014 - 08.09.2014 г., е 335 т (145 т за ЕС и 190 т за трети страни).

Напусналото количество слънчоглед за същия период от миналата реколтна година е 2430 т, което е с 2095 т повече спрямо настоящата.

СЪСТОЯНИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ПАЗАР

Пшеницата с високи хлебопекарни качества остава на предходните си ценови нива от 260 - 310 лв./т.

За същия период на миналата година цените на пшеницата с високи хлебопекарни качества са били в границите от 250 - 300 лв./т.

През реколтната 2012 г. цените са били съответно 420 - 460 лв./т и съответно средната изкупна цена за страната е била 433 лв./т без ДДС.

Пшеницата с ниски хлебопекарни качества също запазва непроменени предходните си ценови равнища от 250 - 300 лв./т.

През миналогодешната реколта цените на пшеницата с ниски хлебопекарни качества са били приблизително на същите ценови граници: 250 - 290 лв./т без ДДС.

През 2012 реколтна година цените са били също в диапазона 420 - 440 лв./т и средната цена за страната е била 425 лв./

т без ДДС.

Пивоварният ечемик се търгува без промяна спрямо предходната седмица и съответно ценовият диапазон е от 260 - 330 лв./т.

През миналогодешната реколта тези нива са били 300 - 320 лв./т, а през реколтната 2012 г. цените са били съответно: 400 - 420 лв./т и средната цена на ниво от 410 лв./т без ДДС.

Фуражният ечемик се търгува на ценови нива от 240 - 300 лв./т и съответно не се очакват промени в ценовите равнища предвид малкото количества за свободна търговия.

През миналата реколтна година цените са били в рамките на 280 - 310 лв./т без ДДС, а през 2012 реколтна година тези нива са били съответно: 390 - 410 лв./т и средна цена за страната в размер на 393 лв./т без ДДС.

Черният маслодаен слънчоглед е с цени от 470 - 650 лв./т.

На пазара има предложения за изкупуване на слънчоглед от нова реколта. Търговците пробват цени в диапазона от 470 до 510 лв./тон, като в Южна България ценовите предложения са по-високи с 15 на сто.

През реколтната 2013 година цените на черния маслодаен слънчоглед са били на нива от 450 - 500 лв./т, а през 2012 г. са били в диапазона от 920 - 950 лв./т и регистрираната средна цена за страната е била близо два пъти по-висока - 923 лв./т без ДДС.

Царевичата - зърно е с цени от 225 - 330 лв./т, непроменени и през изминалата седмица.

За същия период от миналата реколтна година е била търгувана в границите на 220 - 250 лв./т.

През 2012 година тези нива са били на значително по-високи ценови нива - 440 - 460 лв./т. Средната цена за страната е била 439 лв./т без ДДС.

На Френският пазар мелничарската пшеница 1 клас (11-12,5% протеин 220) запазва без промяна цената си от 178 евро/т и през изминалата седмица. Царевичата FOB Бордо е с цена от 167 евро/т, което представлява ръст с 5 евро/т спрямо предходната седмица. Фуражният ечемик е на

ниво от 157 евро/т FOB Руан, почти без промяна от края на месец август. Рапицата е с цена от 316 евро/т FOB, минимално понижение с 1 евро/т от миналата седмица.

Мелничарската пшеница FOB Будапеща на Унгарския пазар запазва предходното си ниво от 206 дол./т. Фуражната

пшеница също е с непроменена цена от 173 дол./т. Фуражният ечемик FOB Будапеща запазва нивото си от 175 дол./т без промяна и през първата седмица на месец септември. Царевичата FOB Будапеща е с цена от 160 дол./т, непроменена спрямо предходната седмица. Маслодайният слънчог-

лед FOB Будапеща е с изкупна цена от 354 дол./т, а рапицата FOB Будапеща се търгува на равнище от 379 дол./т след понижение от 2 дол./т.

Мелничарската пшеница на Украинския пазар през изминалата седмица е на равнище от 245 дол./т. Фуражната пшеница пък е на ниво от 194

дол./т FOB. Рапицата в Украйна запазва цената си от 365 дол./т непроменена.

Пшеницата с високи хлебопекарни качества за Южен регион на Руския пазар FOB Новоросийск в края на седмицата е с цена от 244 дол./т. Фуражната също запазва без промяна предходното си

равнище от 200 дол./т.

Царевичата FOB Одеса на Украинския пазар през изминалата седмица е на ценовото равнище от 182 дол./т, понижение с 2 дол./т.

Слънчогледът на Руския пазар е без промяна от миналата седмица в ценовия диапазон от 336 - 395 дол./т.

Отпуснаха 4,5 млн. лв. за „Напоителни системи“

Още 4,5 млн. лева отпусна служебното правителство за „Напоителни системи“. Решението бе взето на вчерашното заседание на Министерския съвет. Допълнителните средства са за изплащането на всички дължими заплати на работещите в „Напоителни системи“, събщи служебният министър на земеделието и храните Васил Грудев. Въпреки обещанията на министъра, планираният за днес в София национален протест на работниците и служителите от „Напоителни системи“, членове на

„Подкрепа“ и КНСБ, ще се проведе, потвърди пред ДУМА председателят на Федерацията на независимите синдикати в земеделието Светла Василева.

Мотивите протестът да не се отмени са, че отпуснатите пари са авансови средства, които се изплащат най-вече за дейността на дружеството през тази година, обясни Василева. „Надявам се парите, които се отпускат, да бъдат за неизплатените заплати. Искаме гаранция от министъра, че парите ще бъдат само за заплати. Вече имаме сигнали,

Служебният министър обеща, че парите ще са за заплати, синдикатите искат гаранции, протестът им за днес остава

че пак могат да потънат някъде другаде, защото нашите протести се използват за получаване на пари от контрагенти“, заяви Василева. Заплатите и осигуровките за юни и юли са 3 млн. лв. Но ние настояваме да бъдат осигурени и парите за август, каза още тя.

Основното искане на протестиращите днес ще е именно за изплащане на дължимите работни заплати в пълен размер и гарантиране на ежемесечно получаване на трудовите възнаграждения на работещите. Шествието ще започне от 11 ч. от пл. „Александър Невски“ и ще стигне до сградата Министерския съвет, където ще се проведе протестен митинг.

Всъщност на вчерашното си заседание служебният кабинет е отпуснал допълнително 4,5 млн. лв. по бюджета на Министерството на земеделието и храните в изпълнение на промените в Закона за водите от началото на тази година. Така на „Напоителни системи“

се възлага задължение за извършване на обществена услуга за защита от вредното въздействие на водите на територията на цялата страна чрез организирана и управлявана от дружеството мрежа. Средствата ще се осигурят за сметка на предвидените по централния бюджет. С тях ще се гарантира по-добро стопанисване, поддръжка и експлоатация на обектите и съоръженията и ще се създадат подходящи условия за работа на работещите в сектора.

Оттук насетне започва и одитирането на изразходваните за предходните 3 години средства от „Напоителни системи“, обясни вчера финансовият министър Румен Порожанов. Според справка на „Напоителни системи“ натрупаните от 2011 г. стари задължения са за 19,9 млн. лв., но защото една поливка няма да бъде призната, парите са около 12,8 млн. лв. Може би тези пари ще бъдат включени в актуализацията на бюджета, заяви още Василева.

Производителите на плодове и зеленчуци предупреждаха, че могат да излязат на протест, ако не бъде преработена схемата за финансово подпомагане на производителите на плодове, зеленчуци и картофи в България, предаде БГНЕС.

Производителите настояват за получаване минимум 200 лева на декар в периода 2015-2020 година, което би трябвало да покрие около 23% от годишните им разходи. Те искат за този 5-годишен период за сектора да бъдат заделени 81,85 млн. евро (или 69% от парите по схемата), като 42% от тези средства отидат за производителите на плодове, а 58% за производителите на зеленчуци и картофи. Предложението на Министерството на земеделието и храните (МЗХ) е този сектор да получи общо едва 39,7 милиона евро (33% от бюджета на схемата).

Предложението на МЗХ не ни удовлетворява, искаме от това правителство до края на мандата си да разработи ново предложение и най-късно до 10 ноември то да се внесе в ЕК, заяви Слави Трифонов, председател на Националния съюз на градинарите в България.

Ако останем с предложението на МЗХ, сме обречени на агония и сме пред опасността браншът да бъде закрит до 2-3 години, заяви Трифонов. Производителите са направили разчети, че ако бъде одобрено тяхното предложение за разпределение на парите, може да се очаква изсветляване на

сектора и разкриването на около 50 000 нови работни места.

Българските плодове и зеленчуци не надвишават 10% от всички, които се консумират в България, отбеляза Слави Трифонов. У нас почти не се предлагат свежи плодове и зеленчуци, тоест брани вчера, а тези, които идват от чужбина са допълнително обработени с препарати, за да издържат 20 дни, коментира той.

Данните за сектора показват, че в периода 1998-2013 г. площите за производство на плодове и зеленчуци са намалели между 6 и 10 пъти за някои култури. Потребностите на българските граждани и преработвателните предприятия се задоволяват на 70-80% от внос, най-вече от трети страни.

СТРОИТЕЛСТВО И РЕМОНТ НА ПЪТИЩА

И ПЪТНИ СЪОРЪЖЕНИЯ

ПРОИЗВОДСТВО НА ВСИЧКИ ВИДОВЕ

АСФАЛТОВИ СМЕСИ, БЕТОНОВИ РАЗТВОРИ

И ВСИЧКИ РАЗМЕРИ ИНЕРТНИ МАТЕРИАЛИ

Ямбол, тел.: 046/ 66 19 81,
0886 944 999, факс: 046/ 66 19 80
e-mail: tse_office@yambollan.com
e-mail: tse_pto@yambollan.com

ТЕХНОСТРОЙ-ИНЖЕНЕРИНГ 99

Служебният кабинет се съгласи да загубим 152 млн. лв. по ОПОС

Министерският съвет прие решение за налагането на финансова корекция по Оперативна програма „Околна среда“ (ОПОС). Така служебното правителство прие предложената от службите на Европейската комисия (ЕК) финансова корекция в размер на 152 916 261 лева, като се надява така да успее да размрази средствата по програмата. Грешката представлява 9,5% от стойността на договорите с изпълнители, включени в популацията от 239 договора, която е била обект на проверка.

Корекцията е определена въз основа на резултатите от работата на Управляващия орган, Сертифицира-

ция орган и службите на комисията. Тя следва да бъде изплащана през 2014 г. и следващите години.

ЕК замрази плащанията по ОПОС в края на 2013 г., заради констатирания нарушения при обществените поръчки в периода 2010-2013 г., сключени в мандата на ГЕРБ.

Освен по ОПОС, България предстои да загуби сериозни средства и по Оперативна програма „Регионално развитие“. През април ЕК замрази плащанията по две от осите на програмата - за развитие на туризма и за градска инфраструктура. Мотивите отново бяха свързани с нарушения при обществени поръчки.

ЛАВРОВ:

НАТО подтиква Киев към силово решение

Външните играчи трябва да проявят съдържаност в украинската криза, категоричен е руският външен министър

Двама цивилни са загинали при сражения в контролния от бунтовниците в Източна Украйна град Донецк, където ожесточени сражения се водят в района на летището

НАТО фактически подтиква Киев към силово решаване на конфликта, заяви външният министър на Русия Сергей Лавров в интервю за испанското издание El País, предаде ИТАР-ТАСС.

"Сега Украйна е изправена пред избор – да поеме по пътя на мира и конструктивния диалог в обществото или да се насочи към авторитаризъм и национал-радикална диктатура", подчерта той.

Москва е убедена, че се е появил реален шанс за прекратяване на братоубийствената война в Украйна. По думите на Лавров трябва да се запази примирието и да започне открит и съдържателен диалог с участието на всички заинтересовани групи в страната. Според него трябва да се обсъди конституционното устройство и бъдещите цели на Украйна.

Руският външен министър е категоричен, че външните играчи трябва да проявят

съдържаност. Той обърна внимание на деструктивната роля на НАТО през цялата украинска криза. "Алиансът взе курс за увеличаване на военния потенциал на Украйна, който се използва срещу мирното население. Ръководството на НАТО поддържа инициатива на страни членки да предоставят военно оборудване на Киев, което може да се използва от украинската власт за вътрешни репресии. Така фактически Киев е подтиква силов да реши конфликта", категоричен е руският дипломат.

Продължаването на оказване на натиск над Русия чрез санкции не може да разреши вътрешната украинска криза и само ще доведе до нейното задълбочаване, коментира още Лавров.

"Очевидно продължаването на натиска със санкции над Русия не може да разреши вътрешната украинска криза, а само ще доведе до задълбочаване на противопоставяне-

то, ще затрудни диалога. Ние разглеждаме новия пакет санкции от ЕС срещу нашата страна, който влезе в сила на 12 септември, като абсолютно неотчуждаемостта отговор на Брюксел на резултатите от срещите в Минск на контактните групи за разрешаване на ситуацията в Украйна", твърди Лавров.

Това "политическо недоглеждане" според него "фактически изпраща сигнал за директна подкрепа за "войнствената партия" в Киев, която няма интерес от реализиране на текстовете в протокола от Минск и преминаване на ситуацията в страната в руслото на мира".

Лавров твърди, че Русия си запазва правото да предприема мерки, за да защити легитимните си интереси, включително в сферата на националната сигурност.

"В същото време се надяваме, че в края на краищата прагматизмът и здравият разум ще надделеят при

партньорите ни. САЩ, Европейският съюз и други държави ще отстъпят пред разума и ще престанат да следват подхода "око за око, зъб за зъб", който сами започнаха", подчертава Лавров.

Примирието в Донбас фактически приключи преди два дни, заяви междувременно вицепремиерът на самопровъзгласилата се Донецка народна република (ДНР) Андрей Пургин, цитиран от РИА "Новости".

"Аз смятам, че примирие вече няма. Интензивно се използва тежко въоръжение. Бомбардират градове. Четири от осемте района на Донецк са постоянно бомбардирани. Наскоро автобус с хора бе ударен от снаряд", каза Пургин. "Преди две денонощия в Харцизк върху бензиностанция падна нещо огромно, от което се образуваша шестметров кратер, дълбок над два метра. Това даде началото на използването на тежко въоръжение", допълва той.

Противниците на независимостта на Шотландия с малък превес

Шотландия ще отхвърли с малко независимостта, сочат две проучвания в последните 48 часа преди историческия референдум, предаде АФП. Проучванията на ICM и Opinium показваха, че хората, възнамеряващи да гласуват за "не" на референдума за отделянето от Великобритания, имат четирипро-

центна преднина. Въпреки това резултатите са близки до статистическата грешка, което означава, че не се изключва никоя възможност за изхода от референдума в четвъртък.

Проучването на ICM показва, че 45% от шотландците ще дадат отрицателен отговор, в сравнение с 41% от

респондентите, които подкрепят независимостта. 14% не са взели решение как ще гласуват.

Проучване на Opinium сочи, че привържениците на съюза с Великобритания водят с 49% срещу 45%. Само 6% от 1156 респонденти не са взели решение.

РУСКИ ОЛИГАРХ ПОД АРЕСТ

Руският милиардер Владимир Евтушенков бе поставен под домашен арест по обвинения в пране на пари. Следствият комитет на Русия посочи, че Евтушенков, който ръководи холдинга "Система", е заподозрян в участие в схема за пране на пари, включваща петролни активи в република Башкортостан. "Система" притежава петролната компания Башнефт, чиято централа е в Башкортостан. Холдингът посочи в изявление, че обвиненията са "напълно неоснователни" и заяви, че ще се бори срещу тях.

БЕДСТВИЯТА СА НАЙ-ОПАСНИ

През 2013 г. природните бедствия са причинили преместване на три пъти повече хора, отколкото конфликтите. Според Норвежкия съвет за бежанците, независима организация, специ-

ализирана в оказване на спешна помощ, 22 милиона души е трябвало да напуснат временно или постоянно обичайните си адреси заради природни бедствия миналата година.

Арести в Косово

Косовската полиция предприе широка операция срещу предполагаеми джихадисти и арестува 15 души, за които се смята, че вербуват доброволци за участие в конфликтите в Ирак и Сирия. "Операцията беше извършена на национално ниво" и е от голямо значение "за сигурността на страната", се казва в комюнике на косовската полиция. В рамките на операцията са претърсени 16 обекта. Самоличността на арестуваните не се посочва, но според местни медии сред тях имало 12 имами, в това число Шефкет Краснич, имам в Голямата джамия в Прищина, и зам.-председателят на радикалната ислямистка партия "Лисба" Рамиджи.

КРАТКИ

Меркел получи награда за мир

Ангела Меркел беше отличена с Наградата за мир на Сеул за 2014 г. за признаването на военните престъпления на Германия и изразяването на разкаяние, за липсата на което Южна Корея често обвинява Япония. Германският канцлер беше похвален от награждаващата фондация за пробуждането на "глобалното съзнание за човешкото достойнство чрез извинение и поемане на отговорност за отминали военни престъпления".

Свършиха парите за саркофага на Чернобил

Строителството на защитния саркофаг над повредената през 1986 г. АЕЦ "Чернобил" може да бъде спряно за неопределен период от време поради финансови проблеми, съобщиха Нюзру. Недостигът на 615 милиона евро възпрепятства завършването на особено важната метална конструкция, която трябва да покрива експлодиралите реактори, твърдят източници от германското правителство.

Нови наводнения в Сърбия

Три души са в неизвестност след наводнения в района на град Кладово в източната част на Сърбия. Кметът на Кладово Рагован Арешина каза, че продължава да вали слаб дъжд. Много села са откъснати от света, тъй като проливните дъждове са предизвикали свлачища, които са затруднили местните пътища.

Земетресение 7,1 на остров Гуам

Земетресение с магнитуд 7,1 по Рихтер е регистрирано на остров Гуам в западната част на Тихия океан, съобщиха Американската геоложка служба. Няма издигане предупреждение за възни цунами. Епицентърът е в океана на дълбочина 133 км, на около 48 км североизточно от столицата Хагатна.

Сблъсъци между полицията и активисти избухнаха в Сао Пауло, Бразилия, след като бавните изгониха около 200 семейства, настанени се незаконно в празен хотел в центъра на града. Протестиращи срещу акцията замеряха с камъни и парчета дърво някои от 250-те полицаи, които участваха в извземването на близо 200 семейства, окупирани от шест месеца 20-етажната сграда

Вашето

ТАКСИ

Ви чака!

ТАКСИ - С - ЕКСПРЕС АД

9 12 80

София, ул. "Житница" № 23

тел.: 02 855 60 12

факс: 02 855 50 04

e-mail: taxi_expres@abv.bg

Санкциите не са решение на кризата в Украйна

Меркел търси съгласие от Вашингтон за позицията си спрямо Москва

Маргарита САМСАРОВА,
Специално за ДУМА, Виена

Загубите за австрийските производители на земеделски и хранителни продукти вследствие на наложените на Русия санкции възлизат вече на 500 милиона евро, съобщи председателят на Австрийската стопанска камара Кристоф Лайтъл седмица преди на 12 септември да влезат в сила новите наказателни мерки на ЕС срещу Москва пред австрийските медии. Ако санкциите обхванат и автомобилната индустрия, то петдесет хиляди души могат да останат без работа, предупреди той. Кристоф Лайтъл е виден представител на австрийския политически и икономически елит и неговата дума има тежест. Той оглавява Австрийската стопанска камара от 2000 г., която е част от системата на социално партньорство - сътрудничество на големите икономически съюзи по интереси помежду им и с правителството. Традиционно камарата е под влиянието на консервативната Австрийска народна партия, чийто член е и Кристоф Лайтъл.

Като фатални определи Лайтъл възможните въздействия върху действащите в Русия клонове на австрийските банки. Той посочи, че местни фирми вече са засегнати от отпадането на изпълнението на договори, сключени с руската страна, като в някои предприятия печалбата вече е спаднала с 25-30 милиона евро. Износът на австрийски стоки за Русия вече е намалял с 10 на сто. "Ако санкциите бъдат още разширени, то положението ще стане по-

лошо", категоричен бе още тогава Лайтъл.

След въвеждането на новите санкции срещу Русия въпреки сключеното примирие председателят на Австрийската стопанска камара още веднъж предупреди в интервю за новините на австрийската обществена телевизия ОРФ, че има опасност нещата да поемат свой собствен ход на развитие, който може да бъде трудно спряна. Той припомни ситуацията в навечерието на Първата световна война, чиято 100-годишнина от избухването бе отбелязана в цяла Европа. "Всеки се хваща за главата и се пита: Защо е нямало разумни хора, които да кажат да се потърси решение, преди да започне голямата битка". Той припомни, че и Швейцария, която в момента председателства Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа, също е изразила съмнение доколко е разумно в тази ситуация да се продължава с налагането на нови санкции и се обявява за решаване на кризата по дипломатичен път. "Смятам, че това е политическа криза и тя трябва да се реши с политически средства, а не да се използва като боен инструмент един срещу друг икономиката, която трябва да свързва хората, която те трябва да използва, тя трябва да служи, да даде своя принос за мира. Страните в конфликта трябва да седнат заедно на една маса, където всяка от тях излага позицията си, а накрая се постига компромис. "Преговорите нямат алтернатива", категоричен бе Лайтъл и посочи, че санкциите и заплахите разпалват национализма,

Износът на австрийски стоки за Русия вече е намалял с 10 на сто, алармира председателят на Австрийската стопанска камара Кристоф Лайтъл

а той задълбочава проблема и не го решава.

В интервюто Лайтъл обвини германския канцлер Ангела Меркел, че съгласува с Вашингтон политиката на Германия и на ЕС, включително и твърдата си позиция спрямо Русия. С това си изказване Лайтъл наруши неписаната забрана в Евросъюза. Досега в рамките на ЕС подобни изявления на висш представител на политическия и икономически елит бяха абсолютна табу.

На 18 септември австрийският канцлер Вернер Файман ще отпътува за

Рим, за да се срещне с Федерика Могерини, новият външен министър на ЕС, с която ще обсъди и координира своята инициатива за мир в Украйна. В края на миналата седмица бе съобщено за желанието на Файман да посредничи между президентите на Русия и Украйна Владимир Путин и Петро Порошенко за решаване на кризата. Австрийските медии съобщиха, че при срещите си в Москва и Киев председателят на Австрийската стопанска камара Кристоф Лайтъл ще съпровожда федералния канцлер.

Валс получи вот на доверие

Австрийският канцлер Франц Бергнер получи вот на доверие в парламента след рокадата в кабинета, предадоха световните агенции. Националното събрание гласува вот на доверие на променения екип на Валс с 269 гласа "за" при 244 "против". Това означава, че правителството не е било подкрепено от всички, общо 280, депутати от социалистическата партия в 577-членната долна камара на френския парламент. 31 разбунтували се народни представители са се въздържали в знак на протест срещу либералния завои на кабинета, според източник от Националното събрание. По-рано се появиха прогнози, че около 30 редовни депутати социалисти може да се въздържат

при вота на доверие в знак на протест срещу плановите на премиера да съкрати държавните разходи с 50 млрд. евро през следващите три години и едновременно с това да понижи данъците за бизнеса.

За сравнение, през април първото правителство на Валс получи вот на доверие с 306 гласа "за". В реч за своята политика преди гласуването, френският премиер заяви, че скъпоструващият социален модел в страната трябва да бъде реформиран, но запазен.

"Ще бъда на висотата на оказаното ми доверие", увери Валс след вота. Франция е "болна", за което говори "масовата безработица от няколко години насам" и няма алтернатива освен да се реформира, заяви вчера министърът на икономиката Емануел Макрон.

Не всички могат да бъдат Щирлиц

Как да научиш чужд език за 16 часа и да се освободиш от комплекси

Преводачът Дмитрий Петров владее над 30 езика

Елена ЧЕТКОВА

Полиглотът, преводач, преподавател Дмитрий Петров готви ново предаване в телевизия "Култура". Съдейки по това, че английският, френският, италианският, испанският, немският и хинди вече са научени, идва ред на по-рядък език. Кой, засега се пази в тайна.

Дмитрий, вие владеете над 30 езика, преподавате немски, английски, испански, френски и казвате, че за да бъдат научени, са необходими 16 часа. Това реално ли е?

- За 16 часа е невъзможно да се научи език, но могат да се направят две неща: първо, да престанете да се страхувате, защото комплексите пречат на повечето хора да учат езици. А второ - да се запознаете с базовата структура на езика и да усвоите набор от лексика, който ще ви позволи да се чувствате комфортно при общуване в езиково среда.

Откъде се е взела тази цифра - 16 часа?

- През годините на преподаването забелязах, че възрастният човек е в състояние да отдели на това, с което се занимава, ограничено количество време. 10 часа са малко, 20 са много - губи се концентрацията. Курсот трябва да бъде компактен - не повече от две седмици. След прекъсване може да се премине към друг блок.

С какво започвате първия си урок?

- Езикът е нещо повече от набор от думи, това е определено състояние на душата. Това е и манталитетът, и културата, и традициите на народа, който го говори. Първият въпрос, който задавам, е "Какви образи и емоции предизвиква във вас този език?".

И какво чувате в отговор на уроците по немски?

- При мнозина той е свързан с историята, с папетта

за войната. Но по време на курса тези образи се сменят с позитивни. Възникват образи, свързани с немската кухня, някои си спомнят музиката, архитектурата или природата.

Как правите занаята, за да смените негативните образи с позитивни?

- Опитвам се да правя приветливо това, което обикновено се подава като сложно. Трудно е да се обясняват граматическите правила и после да се опитваш да ги използваш в практиката. По-практично е да събират елементи, които са достатъчно, за създаване от тях голямо количество комбинации. Още един важен момент: трябва да се научиш да говориш не за абстрактни персонажи, а за себе си.

Казват, че руснаците по-трудно, отколкото другите, успяват да учат чужди езици. Съгласни ли сте?

- Не, има страни и народи, където нивото на знанията на чужди езици е далеч по-ниско. Например англоезичните страни, те и така вече говорят на интернационален език. Руснаците могат да учат език в училище, университет и пак нищо не могат да не кажат, защото просто не могат да се отпуснат.

Какво им пречи?

- Две неща: страхът да не направят грешка и страхът да не получат двойка. Ние на нищо в живота не можем да се научим, ако не правим грешки. Именно затова тези народи, които се чувстват по-свободно във всекидневния си живот, са склонни към изучаване на чужди езици.

Много хора научават езика до определено ниво, но се притесняват да го говорят заради лошо произношение. Руският акцент проблем ли е?

- Дори немският има огромно количество различни акценти и диалекти. Носителите на тези диалекти по никакъв начин не се притесняват, въпреки че има норма на езика, Hochdeutsch. Затова ние, разбира се, трябва да се стареем да направим речта си разбираема. Но не си струва да се притесняват от акцента си. Не всеки може да бъде Щирлиц.

Вие сте превеждали за Путин, Елцин, Горбачов. С какво сте запомнили стила на нашите политици?

- Езикът на Елцин беше по-емоционален, на Путин - по-ритмичен. Езикът на Горбачов е най-темпераментен, но най-малко информативен.

В сегашните политически условия европейците при избора си на чужд език не могат да не вземат под внимание политиката. Защо да учат руски?

- Руският език не е атрибут на Руската федерация. Това е средство за общуване, ресурс на научна и културна информация. На един му е интересно да се занимава с руска култура, на друг са необходими делови контакти. А онези, които се занимават с бизнес не само в Русия, но и в бившите съветски републики, няма как да се оправят без руски език.

Снимка ПРЕСВОТО/БТА

Российская Газета
СЪВМЕСТНО
ИЗДАНИЕ С ДУМА

НАЙДЕН НАЙДЕНОВ:

Волейболът ни удари гъното

Със същия състав обаче можем да станем и европейски шампиони утре, смята бившият селекционер

Интервю на Марин МИЛАШКИ

□ Г-н Найден, факт е, че на световното се пробвахме. Като бивш селекционер можете ли да кажете какви са причините?

- Явно е настъпило времето да си кажем някои неща, за да видим какво трябва да се прави занапред. За съжаление стигнахме дъното. На хората като мен това им тежи, защото 7 години бях в националния отбор и на 99% знам какви са нещата. Ударихме дъното със същия отбор, с който стигнахме до 4-то място на Олимпиадата в Лондон 2012. Поех отбора месец преди Игрите и тогава той беше в същото безтегловно състояние. Матей Казийски обяви бойкот, а Андрей Жеков се отказа и всичко беше разбито. Успяхме за месец да направим отбор, който да повярва в себе си и да пожъне успехи. За съжаление на следващата година с новия треньор Камילו Плачи нещата не се получи. На миналата Световна лига започнахме убедително, с желание, с убеждение, че ще затвърдим силното си представяне. Но всичко започна да се разваля. Винаги съм заявявал официално, че след подема този отбор трябва да печели медали, но не се получи. Колективът започна да се губи, а това е най-важното в нашия спорт. Във волейбола всеки трябва да играе за другия. След това поне на европейското трябва да спечелим медальон, защото Сърбия и Италия, които ни бяха, бяха с нови отбори, а ние - със същия, но останаме след тях, 4-ти.

□ Какви са причините, за да се стигне дотук?

- Треньорът Камילו Плачи трябваше да продължи да сплотява отбора, но не успя. Волейболистите не повярваха в него и така се започна разбиването на взаимоотношенията. Тогава вече не бях старши треньор, а помощник, и изгубих контрола над състава. Именно главният треньор трябва да накара играчите да играят на 100% и да му вярват. Но той на практика разби всичко. И стана така, че на Световната лига т.г. стигнахме до световен антирекорд. От 12 мача да загубим 11. И най-лошото е, че никой не излезе да каже каква е реалността. Да каже защо отборът се разби благодарение на старши треньора. Това е истината. Стига с това чуждопоклонничество.

□ Кой тогава е най-правилният вариант за треньор?

- Трябва треньорът да е българин, както и целият му екип. Сега стана хубаво, че направиха българин треньор - Пламен Константинов. Ако той продължи, може да си поправи грешките и да не ги допуска повече. Само наш човек може да работи със сърце, защото предишният треньор само вредеше на волейбола ни. Лошо е, че инерцията от Све-

товната лига не спря и отборът продължи свободно да си пада.

□ И все пак, да се върнем на световното в Полша, защото там стигнахме 14-и, което е повече от скандално!

- Не може да заминеш на световно, като точно преди това освободиш двама играчи (Георги и Валентин Братоеви), които са показали, че могат да играят. Не сме Бразилия да разчитаме на 40 волейболисти, имаме само 15 национали. Да, близките може да са по-особени, нестандартни, но това е ролята на треньора. Той трябва да направи така, че те да дават всичко от себе си. Може да звучи нескромно, но утре да накарам Георги Братоев да играе по най-добрия начин. Най-лесното е да изгониш някого, с когото не можеш да се справиш. Не, ще го оставиш и ще го накараш да играе. Все пак - отиваме на световно и трябва да се използват най-добрите.

- Не може да заминеш за Полша с 3-ма блокировачи. Случи се най-лошото с консулцията на Виктор Йосифов и останахме без центрове. Дори и Ники Николов, който не бе включен в групата, да е имал проблеми, има и други момчета, които не са лоши. Но е немислимо да заминеш с 3-ма центрове. Това бе голяма грешка. Трето, няма лидер. Той се създава от треньора. А този отбор имаше лидер последните 2 години и той беше Тодор Алексиев. Крив, прав, но лидер. Направи се така, че Тошко изгуби лидерското си място и не съумя да направи това, което може. Цецо Соколов имаше слаба година. Но на него също не му се вдъхна достатъчно кураж и увереност, защото е още млад и трябва да му се помага, да му се дава сигурност и увереност. А Соколов не знаеше какво ще прави на терена.

една основна група, която е налагана в последните контроли преди големите форуми. Аз също така правя, за да ги обиграя. Не можеш да разчиташ на 15 души, а ако го правиш, значи не си познаваш играчите. Сега беше точно така. Преди шампионата не се знаеше кой ще играе и кога. Винаги е имало 7-8 души титуляри, които знаят, че ще бъдат на терена, и това им дава още по-голяма увереност.

□ По думите ви излиза, че смяната ви след Олимпиадата с Плачи е била грешка?

- Всеки сам да си прави изводите. Но фактите са, че по мое време пожняхме успехи, а след това отборът удари дъното. Ако някой не вижда фактите, значи не може да гледа нормално. Нямам за цел отново да стана старши треньор, просто искам той да е българин.

□ Има ли изход от тази трудна ситуация?

- Продължавам да твърдя, че този отбор може много, защото не се е променил от Лондон, и вярвам, че ако се подходи както трябва, можем да излезем от кризата и пак волейболът да радва българския народ. Догодина с Италия сме съдомакини на европейското. Вярвам, че можем да станем шампиони точно с тези волейболисти, но трябва да се мисли какво ще се прави.

□ Има две разлики - завръщането на Андрей Жеков и липсата на Георги Братоев, който го замени на поста разпределител.

- Жеков се раздаде в Полша и направя каквото можа. Но Георги също можеше да разнообрази играта ни. Връщането на Жеков не е грешка, но ако и Георги беше в състава, щеше да е много по-добре.

□ След като не сте били съгласен с методика-

Спортът трябва да е държавна политика

Четвърто, българският отбор винаги се е славел с добра атака, силен сервис и нелюба блокада. В Полша нямаше успех в нито един елемент. Това нещо не може да изчезне така.

За мен отборът не беше физически подготвен. Защото ако си готов, компенсираш недостатъците си с физика. А ние не можехме да се справим и с най-силните си елементи, защото не бяхме физически устойчиви.

□ Достатъчно думи казвате.

- Да, но всичко е факти. Бил съм помощник на Силвано Пранди-Професора. Невероятен специалист. При него винаги е имало

та на Плачи, защо 2 години му бяхте помощник?

- Защото искам да помагам на волейбола ни с каквото мога. Въпросът е, че нещата, с които исках да помогна, ми бяха напълно отнети.

□ Кой трябва да поеме отговорност?

- Всеки трябва да излезе и да си поеме отговорността. Не можем повече да замазваме положението. Нужно е да си кажем нещата в очите и да тръгнем нагоре. Защото за да се стигне дотук, трябва да има много виновници. Нека следващият селекционер да не вслуша в тези думи и да си извади поука, за да тръгнем нагоре.

НАЙДЕН НАЙДЕНОВ е роден на 25 май 1967 г. в Пазарджик. От 12-годишен започва да тренира волейбол в местния "Хебър". След това играе за ЦСКА, "Левски", "ЛУКОЙЛ Нефтохимик", "Марек Юнион Ивкони", "Монтана", турските "Фенербахче", "Галатасарай", "Анкара", "Чанка Белегю", гръцките "Ираклис" и "Олимпиакос" и хърватския "Младост" Загреб. 10 години играе и за националния отбор - младежи и мъже. Бил е в състава на България за срещи от Световната лига, три Мондиала, седем европейски първенства и една Олимпиада. Специалистите го помнят като изключителен посрещач. Като треньор на клубно ниво е водел "Левски" и "Марек Юнион Ивкони", с който участва и в Шампионската лига през последните три сезона. Като селекционер на България стига до четвърто място на Олимпиадата в Лондон. Бил е помощник на италианците Силвано Пранди и Камילו Плачи, както и на Радостин Стойчев. След назначаването на Пламен Константинов през юли Найден е освободен.

□ Какво друго ви изнема на световното?

- Отборите, които побеждавахме последните години - Германия, Полша, Франция - тръгнаха нагоре, а ние надолу. Това ме изненада, а трябваше да е обратното. Но не искам да гледам другите какво са направили, а само извяте на нашия отбор.

□ Кой трябва да бъде начало на отбора?

- Нека Пламен Константинов да продължи, защото е интелигентен. Наистина той е осъзнал какво се случва и какво трябва да се направи. След като си е поел отговорността, да продължи. Да си направи правилните изводи и да гледа по-реално на нещата. Нека ръководството на федерацията да вземе правилните решения, за мен обаче трябва българин да води отбора.

□ В момента водите подготвка с "Марек Юнион Ивкони", как са нещата на клубно ниво?

- При нас са добре, есента ще участваме отново в Шампионската лига. Този сезон ще домакинстваме в родното първенство в Сливница, защото правим ремонт на залата в Дупница. В Европа ще играем отново домакинските си мачове в Самоков. В Сливница условията са идеални. Дай Боже, всички отбори да могат да се готвят в та-

ква зала като тази.

□ Кои ще са основните ви съперници в България за титлата?

- "Добрич" правят добър отбор, също така "Пирин". Разлог. ЦСКА винаги е бил претендент, но като цяло ситуацията е лоша, защото "Левски" фалира, "Габрово" - също, а това не е добре за нашия спорт. Волейболът е бил водач в България, а като не правим нищо, няма как да върнем децата в залата. Този спорт е най-голямата реклама за България, а на клубно ниво всичко замира. Просто държавата трябва да застане зад спорта. Да го направи държавна политика, защото спортът е лицето на всяка страна по света. Не се ли обърне внимание на детско-юношеския спорт, нищо няма да стане. Искам да се обърна към всички колеги, които са имена. Не постоянно да говорим, че няма пари, а да се намери начин да се помогне на тези клубове, които могат да бъдат спортисти. Лесно е от чужбина да говориш, че тук липсва това или онова. Ела и направи нещо. Ето, Пламен Константинов и Радостин Стойчев са имена в световния волейбол. Те имат възможности, да дойдат и да намерят пари, за "Славия", за ЦСКА или за който и да е. А не само да се говори, трябва действително

ДУМА

Датата

18

ЧЕТВЪРЪК 18 СЕПТЕМВРИ 2014

НАДЕЖДА
УШЕВА

Голяма част от съхраняваната на Българската национална филмотека са на път да изчезнат завинаги, алармира пред медиите директорката на БНФ Антония Ковачева. Липсват елементарни условия за съхранение на лентите. Температурата и влажността не отговарят на стандартите. Няма климатизация и вентилация. Няма оборудван склад, който да пази

Още не е късно

аудио-визуалното наследство на страната...

Защо? Липсата на пари ли е единствената дежурна причина за това окаяно състояние, в което се намира филмотеката ни? Не е ли по-скоро липсата на отношение, на загриженост и на дълг? Не само към едно изкуство, пък било и то на прага на своята 100-годишнина. Тук става въпрос за духа и паметта на един народ. В едно от хранилищата на Националната филмотека

се съхраняват, или по-точно казано с неимоверни усилия се правят опити да се спасят българските филми, произведени от началото на кинопроизводството у нас. Преди век.

Например тревожно е състоянието на филма "Мъжки времена" (1977) на режисьора Едуард Захариев. За късмет друг любим филм на българите - "Козият рог" (1972) на Методи Андонов, по някаква случайност не е за-

сегнат от влагата и в момента се намира в сравнително добро състояние. Каква ще бъде съдбата на останалите киноленти обаче, запечатали и историята, и културата на народа ни, не е ясно.

Поне засега, докато не се намерят нужните 15 милиона лева за изграждането на нова база с всичките й специфични изисквания и модернизация. В противен случай богатото филмово наследство, което България има,

ще бъде наистина безвъзвратно изгубено. А с него и следите на нравствеността, духовността и бита на българина. Не бива да унищожаваме сами културата и паметта си като нация. Всеки филм е своеобразен документ, паметник на съвременността си, който трябва да остане. Време е държавата да се замисли сега за съдбата на Националната филмотека и да помогне на българското кино. Още не е късно!

Вгламавост

ВАЛЕНТИН
ГЕОРГИЕВ

„Аз съм крайно недоволен от това служебно правителство. Стотици пъти публично, а и на тези, които ги познавам, им казвах: "Недейте да сменят хората, изчакайте 5 октомври. Има кой да ги сменя, ако трябва да се сменят..." Този пореден театър ни разигра вчера

Бойко Борисов в опит да се разграничи от действията на служебния си кабинет. Разбира се, старата плоча за "доброто и лошото ченге" не я върти за първи път. Винаги, когато усеща какъде се насочва недоволството, наш Бойко се включва активно и започва да прави забележки как другите били лоши, а той - самата невинност и справедливост.

Явно правителството на Чичовото Дачово момче вече сътвори толкова глупости, че меракливите да му бъдат приятели и поддръжници намаляха катастрофално. Сочат го и данните от последното проучване

на Центъра за анализи и маркетинг, според което 67% нямат доверие на Близнашки, което пък индиректно удря и Плевнелиев.

Психолози, а може би и психиатри, обаче са хванали цаката на нашия "Спасител" - страхът и травмираща емоция за Борисов, той говори и действа преди всичко под нейното въздействие. Всичко, което прави, е продиктувано от страх. Оттам идват неговите лъжи и наглост, защото днес си представя една опасност, утре - друга. Затова и поведението му се мени непрекъснато. Някой му казва нещо - дали ще е

политик или посолство, няма значение. Той е винаги готов да реагира с първосигнални приказки или действия. Хората, разбира се, не са глупави и го усещат. Те нямат наглоса, че Борисов е панацея за България, независимо че има и такива, които все още му се връзват.

Та оценката на Бойко е, че служебното правителство се било "вгламил". Каквото и да значи това, истински гламавите ще се усетят, когато стане твърде късно. А дотогава светът ще се върти около особата му, подпирана от знайни и незнайни пирарстващи субекти.

(Не)индексираниятото щастие

АЛБЕНА
НЕЙКОВА

Поредно мащабно проучване представи на света данни за настроенията и самовъзприятия на жителите на 135 държави. Оказва се, че авторите на изследването са правили изчисленията си на база "индекс на щастие". Както твърди екип на Gallup,

необходимите предпоставки човек да се впише сред привилегированите да се чувстват добре, са налице при 12% от българите. Само толкова ясно имат цел в живота, социални връзки, финансии физическо здраве, образувачи прословутия "индекс".

Сигурно не е редно да се запитат изследователите как точно е осъществено проучването. И надали някой от организацията ще си направи труда да посочи колко души, да речем, от България са отговорили на въпросите за щастие по начин, поставящ ни редом до Ангола - страна, където

жителите сигурно не са и чували за съществуването на "индекс на щастие". Сигурно в сферата на фантастиката са и очакванията някой от нашите да се осмели да потвърди пред която и да било медия участието си в тази анкета на (не)доволните от живота.

Мъглата около методиката на подобни проучвания винаги е била доста плътна. Може, разбира се, този мистериозен "индекс на щастие" тотално да се игнорира. Или пък да се използва какъто повод за усмивка, да не му се вярва, да се подходи към него с голяма доза скептицизъм и т.н. Но все пак си

струва и да се замислим над данните.

Дори цифрите да не ни допадат или да не отразяват истинската реалност в която и да било страна, не е добре да се отказваме да бъдем по-щастливи, отколкото отчитат и твърдят анкетните листове. И ако всеки от нас сериозно се замисли какво наистина е нужно, за да се чувстваме доволни от живота, вероятно ще стигне до много простички изводи. И дори за някои здравео, хлябът и мирът да изглеждат твърде банални съставки на щастие, поярвайте, че за доста хора те са най-важни от всички.

1783 - УМИРА ЛЕОНАРД ОЙЛЕР, ШВЕЙЦАРСКИ МАТЕМАТИК, ФИЗИК И АСТРОНОМ (Р. 1707 Г.).

Работил през голяма част от живота си в Русия и Пруссия. Смятан за един от най-великите математици на XVIII в., както и за един от най-значимите математици на всички времена. Събраните му съчинения обхващат над 60 тома. Автор е на важни открития в различни области на математиката. Първ използва голяма част от съвременните обозначения, най-вече в областта на анализа, сред които знаците за функция, косинус, синус, тангенс. Известен е и с работата си в областта на механиката, динамиката на флуидите, оптиката и астрономията.

1905 - РАЖДА СЕ ГРЕТА ГАРБО, АКТРИСА (УМИРА 1990 Г.).

Роденото име на холивудската звезда от периода на нямото кино и последвалия го златен период е Грета Ловиса Густафсон. Американският филмов институт я поставя на пето място в списъка на 100-те най-добри актьори за всички времена. През 1955 г. получава почетен "Оскар" за цялостната си кариера и незабравимите превъплъщения на екрана. Първият говорещ филм, в който се снима, е "Ана Кристи" (1930) по Юджийн О'Нийл. През 1931 г. играе ролята на Мата Хари в едноименния филм. По време на Втората световна война Грета Гарбо сътрудничи на британското разузнаване. Не споделя нищо от личния си живот, поради което не дава интервюта, не подписва автографи, не посещава премиери на филми и не отговаря на писма на почитатели. Прекарва последните години от живота си в почти пълна самота в Манхатън, Ню Йорк. Умира вследствие усложнения от пневмония.

1944 - ИЗЛИЗА ПЪРВИЯТ ЛЕГАЛЕН БРОЙ НА В. "РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО" като орган на

Централния комитет на Българската работническа партия (комунисти). Наследник е на в. "Работническо дело", чийто първи брой излиза на 5 март 1927 г. като орган на Работническата партия. От 1 януари 1951 г. излиза като орган на ЦК на БКП. На 4 април 1990 г. в. "Работническо дело" се преименува на в. ДУМА.

1970 - ДЖИМИ ХЕНДРИКС (Р. 1942 Г.) Е НАМЕРЕН МЪРТЪВ В ЛОНДОН. Роден като

Джони Алън Хендрикс, американският китарист, певец, текстописец и продуцент е един от най-великите изпълнители на електрическа китара в историята на популярната музика. Обогатява начина на свирене на рок китара със специални ефекти, достигайки уникално звучене и създавайки неповторим собствен почерк. Песните му са изпълнявани от стотици музиканти. Хендрикс е един от първите, които използват звукозаписното студио за разширяване и обогатяване на музикалните си идеи. Имиджът му на рок звезда го поставя редом до Литъл Ричард. Чък Бери, Елвис Пресли и "Бийтълс". Много от китарите му са откраднати или унищожени по време на зрелищните му концерти.

1976 - В ПЕКИН СЕ СЪСТОИ ПОГРЕБАЛНАТА ЦЕРЕМОНИЯ НА МАО ЦЗЕДУН (Р. 1893).

Китайски политик и държавник, създател на Китайската комунистическа партия (ККП) и Китайската народна република (КНР). През 1949 г. Мао Цзедун провъзгласява КНР и става неин фактически лидер до своята смърт. Управлението на Мао се характеризира с обединението на страната след дълъг период на раздробеност, ръст на индустриализацията и умерен ръст на благосъстоянието на народа. Мао умира на 9 септември 1976 г. и е погребан на 18 септември.

МОНД

diplomatique

БЪЛГАРСКО ИЗДАНИЕ

дипломатик

18 септември 2014, година 11, брой 9 (118) - втора част

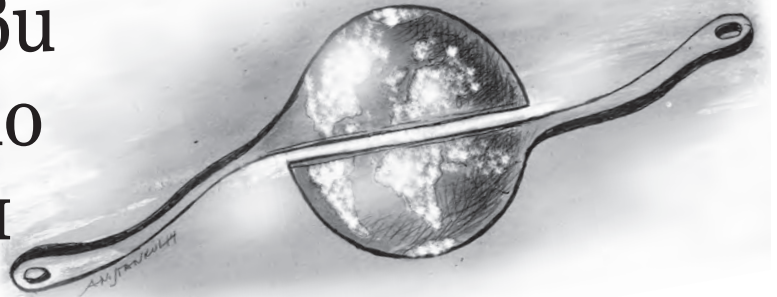
lmdbg@press.bg; bg.mondediplo@gmail.com

www.bg.mondediplo.com

8 стр.

СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА СВОБОДНА ТЪРГОВИЯ ВЪВ ВСИЧКИ ОБЛАСТИ

Петдесет държави преговарят тайно за либерализация на услугите

АНАТОЛИЙ СТАНКУЛОВ, 2014

Докато Европейският съюз и САЩ преговарят по Големия трансатлантически пазар (ТТІР), архитектите на международния търговски обмен доизкусват други проекти за свободна търговия – от една страна, споразуменията за икономическо партньорство, наложени от Европа на Африка, а от друга, Споразумението за търговията с услуги, по което петдесетина страни преговарят тайно в Женева.

РАУЛ МАРК ЖЕНАР*

ПРЕДСТАВЕТЕ си свят, в който училищните столове принадлежат на „Кока-Кола“ или „Макдоналдс“. Един свят, в който пакистански предприятия обсъждат с парагвайските си колеги колко дни годишна отпуска да ви дадат и колко да ви плащат на час. Един свят, в който Уго Чавес би могъл да стане президент на Венецуела само ако се съгласи да управлява като Тони Блър.

За такъв свят мечтаят в салоните на посолството на Австралия в Женева, където се срещат представителите на Европейския съюз и на още петдесетина страни: САЩ, Норвегия, Канада, Австралия, Япония, Тайван, Мексико, Колумбия, Чили, Турция, Пакистан... На тези държави, към които предстои да се присъединят Бразилия и Китай, се падат над 70% от световния обмен на услуги. Те преговарят от февруари 2012 г. по Споразумение за търговията с услуги (1), което биха искали да сключат до 2015 г.

* Съавтор заедно с Лоранс Каафатигуе на L'AGCS. *Quand les Etats abdiquent face aux multinationales* (Общото споразумение за търговията с услуги. Когато държавите абдикират пред многонационалните компании), Raisons d'agir, Париж, 2007.

На 28 април 2014 г., в хода на кампанията за европейски избори, когато народната съпротива срещу Големия трансатлантически пазар (ТТІР) нарасна (2), пратениците се събраха да обсъждат този безпрецедентен по мащабите си проект. След като работата в Световната търговска организация (СТО) зацikli, целта сега е да се възроди един от най-важните навремето текстове – Общото споразумение за търговията с услуги (ГАТС), този път обаче извън рамките на СТО, чието седалище впрочем се намира на две крачки.

Да се върнем назад, в 1994-годината, когато бе създадена Световната търговска организация (СТО). Съветският съюз се е разпаднал преди три години – това е краят на разделението на света на два блока. Европейските диктатури (Испания, Португалия и Гърция) са изчезнали петнадесетина години преди това. Нов вътрешен и на Изток. Пред политическите водачи стои един-единствен приоритет – ликвидират на всички пречки пред конкуренцията. За целта те дават на СТО невиджана власт. Споразумението от Маракеш, с което се създава институцията, уточнява, че всяка държава „ще осигури съответствието

на своите закони, правилници и административни процедури със задълженията си, така както са формулирани в приложените споразумения“ (член XVI, параграф 4).

Общото споразумение за търговията с услуги е сред тези приложения. То цели „постепенно либерализиране“ на всички обслужващи дейности чрез „преговори, които ще се водят периодически, с цел да се издигне постепенно равнището на либерализация“ (член XIX, параграф 1). С други думи всички те да се отворят за международната конкуренция, като малко по малко се премахнат местните или националните специфичности. В този смисъл ГАТС признава единствено понятието „доставчици на услуги“, независимо дали техният статут е публичен или частен.

СТО утвърди номенклатура, която съдържа дванадесет отрасли: услуги, предоставяни от фирми, комуникация (включително пощите и аудиовизуалната сфера), строителство и инженерни услуги, разпространение, образование, околна среда, финансови услуги и застраховане, здравеопазване и социални дейности, туризъм, развлекателни, културни и спортни услуги, транспорт и „услуги, които не са включени другаде“. Следва класификация на сто и шестдесет подсектора: през това сито нищо не може да се промъкне. Прилагането на ГАТС би означавало край на публичните услуги (образование, здравеопазване, транспорт, енергоснабдяване и т.н.) такива, каквито са познати в повечето европейски страни. Либерализацията трябва да се разбира като подчиняване на правилата на конкуренцията.

На конкуренцията не трябва да противоречи никаква социална, санитарна или екологична норма, като например, трудово право, което вреди на рентабилността на инвестициите, или предпазвателни принципи, считани за прекалено ограничаващи, или определяне на граници на замърсяването, предизвикано от някоя индустриална дейност...

Процедурата на СТО приканва всяка държава да предложи списък на услугите, които се ангажира да либерализира – „офертите“, както и границите за това отваряне на пазара. Степента на либерализация, на която дадена държава се е съгласила, е необратима. Посетнените преговори може да се отнасят единствено за съкращаване на първоначално поисканите ограничения. Успоредно с това всяко правителство

изпраща на другите „искания“, отнасящи се до тях, като посочва мащабите на желаната конкуренция. На пазарната логика – пазарен подход, предлагане срещу търсене.

През 2001 г. СТО постави началото на нов цикъл преговори – „програмата от Доха“. Организацията обяви сбит график на разискванията в областта на услугите – исканията трябваше да бъдат изпратени преди края на 2002 г., а предложенията – най-късно година след това (3). Пазарлъците обаче зацikliха. Прекомерните изисквания на развитите капиталистически страни срещнаха съпротивата на страните от Юга. Членките на БРИКС (Бразилия, Русия, Индия, Китай и Южна Африка) успяха да обединят около становищата си повече от деветдесет държави.

Ефектът на мандалото

ПО време на срещата на министрите в Хонконг през 2005 г. СТО все пак постигна съгласие за ново отваряне на пазара в рамките на ГАТС (4). Но според приетото правило за програмата от Доха, няма споразумение по всичко. В Хонконг, в опит да преодолеят блокирането на мултилатерализма, страните се споразумяха да започнат двустранни (между две държави) и многостранни преговори (между няколко региона или групи страни). Последните да-

ват възможност резултатите им по-късно да бъдат наложени на останалата част от планетата – „многостранност на резултатите“, според жаргона на СТО. Тази възможност да се разпростре върху всички еднодвустранно или многостранно споразумение е предвидена в член II, 3 на споразумението за учредяване на СТО. Тя беше използвана при търговията с граждански въздухоплавателни средства, за обществените поръчки, в отрасъла за млякото и млечните продукти и за говеджото месо.

(На стр.3)

(1) Trade in Services Agreement, <http://ec.europa.eu>.

(2) Вж. гокуето „Големият трансатлантически пазар“, *Mond diplomatik* в Дума, 5 и 19 юни 2014.

(3) „Декларациите от Доха“, СТО, Женева, 2003.

(4) Подробно описание на мода споразумение на www.jennar.fr.

Мениджмънтът цени

В много случаи задължителните норми на работното място бяха заменени от „фирмената култура“ и мотивацията на служителите. В някои браншове обаче, като консултантските услуги и банковия сектор, е трудно човек да се убеди, че работи за доброто на човечеството. Парадоксално е, че при това положение разочарованието може да се окаже силен съюзник на мениджмънта и да осигури сплотеност на работните екипи.

КЛАРИС ВИКТОР*

КОНСУЛТАНТИТЕ на „Стануел“ се готвят за среща с кандидати за работа, които преобръщат представата за нещата. „Това гласи рекламен клип, разпространяван от парижката консултантска кантора по мениджмънт „Стануел“. Млад актьор в ролята на служителя Пол Стануел, който набира персонал, се упражнява за водене на интервюта (1). Срещу него на мястото, предназначено за кандидата, е поставен вентилатор. Той духа мощно, разхвърля канцеларските материали по масата и нарушава типичния външен вид на чиновника: костюм, вратовръзка, сериозно и невъзмутимо изражение. Целта е да се осмее всяко позоваване на трудолюбие и постоянство.

Подобна постановка изглежда изненадваща за кантора, която се старае да внедри свои „експерти“ сред ръководните екипи на мултинационални компании срещу хонорар от хиляди евро на ден. Чрез афиширания стремеж към разрушаване на формалните организационни структури „Стануел“ желае да покаже своята „модерна“ концепция за труда.

От няколко десетилетия насам, както показват Люк Болтански и Ев Чиापело през

„Изхвърлих си мозъка и дипломата на боклука“

ЧРЕЗ рекламната си кампания консултантската кантора „Стануел“ предявява претенции да спести изграждането на фирмена идеология. Клипът ѝ се характеризира с пълно заличаване на фирмата като институция в полза на емоционалния и нарцисистичен индивид. Той завършва с лозунга: „Стануел търси да назначи личност. Вашата.“ Вместо да бъдат изтъкнати характеристиките на кантората, както би могло да се очаква от една рекламна кампания, парадоксално се подчертава, че такива липсват. Не се казва нищо за основателите, „историята“, „ценностите“. Целта е, напротив, да се инске-

1999 г. в *Новия дух на капитализма*, концепцията за труда се основава главно на ценностите автентичност и свобода (2). Мениджърската реторика възхвалява пълноценния разцвет на личните заложби, самостоятелността и изобретателността. В организацията на труда са премахнати принудителните средства. Те са заменени с не по-малко ефикасни норми, които използват чувствата и наклонностите. Служителите са подканени да възприемат „ценностите“ на предприятието, обобщени с термина „фирмена култура“. Нейната цел е да се митологизира трудът и дори да му се придаде свещен характер.

„Работата е забавление“, „Това не е работа, а изкуство“ – такива изрази използват компютърните специалисти, които социологът Гидеон Кунда (3) посочва в свое проучване на голяма група фирми за висши технологии през 80-те години. Той подчертава, че големите компютърни компании залагат изключително много на изграждането на фирмена „идеология“, като разгръщат цял арсенал от символи: култ към личността на основателя, възвеличаване на технологията като фактор за човешкия прогрес, почти религиозно преклонение пред труда – в неспрестанно излъчвани видеоматериали.

Дали обаче подобна организация, умислено лишена от стабилни структури, дава гаранция за свобода на отделната личност? Осигурява ли равнопоставеност в заплащането? Предразполага ли към творчество? По-дълбокото проникване в такава професионална среда показва, напротив, произвола и понякога бруталността във взаимоотношенията

между служителите. Но вместо да предизвиква протест, тя създава дух на цинизъм, където всеки е сам за себе си. Той се поощрява от фирмата и по парадоксален начин осигурява нейната сплотеност.

АНАТОЛИЙ СТАНКУЛОВ, 2014

Консултантската кантора, която ще наречем XYZ, действа по поръчка на мултинационални компании, по специално банки. Между многото функции, изпълнявани за клиентите, консултантите често извършват подбор на управленски кадри в рамките на големи проекти. XYZ е всъщност „оперативна“ консултантска агенция в помощ на ръководни кадри от средно ниво, за разлика от „стратегическите“ консултантски фирми („Маккинзи“, „Бостън консалтинг груп“ и „Бейн и компания“), които са насочени към генералните дирекции.

Служителите открито и остро критикуват организацията на труда. Някои се чувстват засегнати от „унизителното“ отношение към тях. „Омръзна ми да ме разкарват насам-натам“, споделя консултантка. Друг е на мнение, че ежедневната му работа е свършено безинтересна: „Изхвърлих си мозъка и дипломата на боклука (...) Като си помисля, че някои хора изграждат мостове, а ние какво? Компютърни презентации!“ (4) Всички най-редовно се възмущават от преките си началници, смятат ги за „некомпетентни“ и ги наричат „търговци на дребно“. Понякога определят икономическия модел на консултантската кантора като нечестен: „Защото шефът те изпраща [в дадено предприятие-клиент], получава за това комисионни и взема десет пъти повече от теб. А нищо не върши и всъщност не той е успял да те уреди там“, се възмущава един служител. Но и самите началници не им остават дължни и обичат да подценяват собствения си труд

пред подчинените си: „Отлични сме на оперативно ниво (5). Не сме луксозен продукт, а най-обикновена конфекция“, подхвърля един мениджър. Така фирмата успява да неутрализира всякакви протести, като препоръчва на служителите си да се дистанцират от професионалната си дейност и от самата фирма.

През юни 2011 г. по време на обяд в тесен кръг Рафаел, един от директорите (6) на XYZ, излага своята теория относно същинските цели на задачата от гледна точка на клиента – консултантската сделка се осъществява персонално с мениджър на предприятието, а не с цялото предприятие. В случая задачата се състои в реорганизация на европейско ниво на дейността на голяма банка вследствие на промяна в нормативното устройство. Рафаел обяснява, че според него промяната в законодателството е само „претекст“ за реорганизацията. „Клиентът ни е дребна риба, нещо като отговорник на изпълнителско ниво. Видял, че настъпва промяна на нормите, а никой не обръща внимание. И решава да изиграе картата си – отива при шефовете, предлага им да ръководи проект за реорганизация. Раздува работата, казва, че ще „рационализира“, ще намали разходите, ще съкрати персонал. И шефовете са доволни. Ако успее, чака го повишение.“ Испанският филиал на банката обаче остро реагира

на новата организация, която клиентът иска да наложи, посочва Рафаел: „Испанците са прави. Системата им е добра, защо да я променят? А какво търди клиентът? Казва, че трябва част от дейността да се централизира в Лил с цел „по-добро разпределение на работата“. Но кой е в Лил? Той самият!“

И за да обясни защо клиентът се обръща към XYZ, Рафаел се позовава на *Владетелят на Макиавели* (7): „Ако на това, което правиш, не се гледа с добро око, следва да го възложим на други [в случая на консултантите]“. Развива мисълта си извън конкретния проект и стига до организационната на самата XYZ. Съветва младите си подчинени „никога да не вярват на това, което им се казва“, и да се научат да „манипулират“. Препоръчва им винаги да говорят „обща приказки“, без да сепускат в „уточнения“. Неколкократно се позовава на книгата на Артур Шопенхауер „*Изкуството винаги да бъдеш прав*“ и им препоръчва да я прочетат.

На консултантите се вменява да „носят маска“, да „играят ролята“ на отдаден на работата си експерт, загрижен за клиента. Но искрената загриженост се приема като признак за наивност, достойна за презрение. В своето проучване на цитираната технологична фирма Кунда посочва как наемните служители се съпротивляват индивидуално на фирмената идеология, като си вътпяват, че става дума за ролева игра: „Ти само играеш роля“. В XYZ трябва да си трезвомислещ, но трябва и да показваш, че си такъв, да „играеш“, но и да даваш да се разбере, че става дума „само за игра“.

Едуард, един от консултантите, афишира привързаност към фирмата, но прекъсва, когато се обръща към началниците, не се колебае да използва високопарни слова: „Вярвам в начинанието на XYZ“, „Всеки контакт с теб е от изключителна полза за мен“ и т.н. Те не са толкова наивни, че да му вярват, но съзират прозорливостта и умението му да преиграва и високо ценят поведението му, макар да знаят (или именно защото знаят), че ги „будалка“,

* Социоложка, консултантка във френския филиал на консултантската кантора по мениджмънт. Настоящата статия се основава на проучване, проведено тайно на местоработата ѝ – кантората, наречена тук XYZ, в периода 2011-2013 г.

(1) www.stanwellrecrute.com.
(2) Luc Boltanski, Eve Chiapello, *Le Nouvel Esprit du capitalisme* (Новият дух на капитализма), Gallimard, Париж, 1999.
(3) Gideon Kunda, *Engineering Culture: Control and Commitment in a High-Tech Corporation* (Инженерска култура: контрол и ангажираност в компания за висши технологии), Temple University Press, Филаделфия, 2006 [1 издание: 1992].
(4) Изображения и графики, представени с компютърна програма като „PowerPoint“, основен работен инструмент на консултантите.

(5) Snoopie митологията на Michael Treacy, Fred Wiersema в *The Discipline of Market Leaders* (Дисциплина на пазарните лидери, Addison-Wesley, Бостон, 1995), „отлично на оперативно ниво“ означава разумно качество на продукта и ниска цена, като се набляга на обема.
(6) Длъжността директор предшестват тази на партньор или съдружник и по принцип е най-високата в консултантските фирми.
(7) Вж. Olivier Piromet, „Machiavel contre le machiavisme“ (Макиавели срещу макиавелзизма), *Le Monde diplomatique*, ноември 2013.

В ЕФИКАСНОСТ

Все повече цинизма

както се изразиха някои от началниците му.

Предписанията за дистанциране от работата се изразяват чрез възхвала на поведението, които могат да се смятат за нарушение на етичните норми. В своята дисертация относно консултантската дейност (8) социологът Силвен Тин посочва как един консултант получава похвала за това, че успял на продаде на клиент консултантска услуга, от която нито той, нито началниците му виждат никаква полза. В XYZ този успех би бил сметнат за „изключително пробиен“.

На консултантите от XYZ далеч не се препоръчва да се

придържат към фирмена култура, а напротив – да осъзнаят „реалността“, т.е. липсата на други ценности освен печалбата, от която зависи и собствената им заплата: „*Такъв е животът*“, „*Само парите, заплатата, имат значение*“... Болтански и Чиापело посочиха способността на капитализма да се обновява, като приобщава критиката в името на индивида, отправена му през май 1968 г. Според нея „липсата на автентичност“ на пазарното общество вреди на личното развитие. Изглежда, че сегашната мениджърска система успява да използва всички форми на критика, включително критика на собственото лицемерие, разминаване с ценностите, които проповядва, и пълна

липа на привлекателност. Зад прокламирания „принцип на реалност“ наблюдаваме изграждането на нова форма на фирмена идеология, която сега се основава на преднамерен цинизъм.

Млад мениджър, служител на конкурентна на XYZ кантора, свидетелства: „*Един от шефовете ми каза: „Ако искаш да напреднеш при нас, има две възможности – или си намиращ някое магаре – например партньор, който те включва в разни проекти – изкачвай се по етажите на гърба му и, като стигнеш горе, го изхвърляш, или пък се държиш любезно с всички, никой не казва нищо лошо за теб и така прозресиш спокойно.*“

Все пак ми каза, че първата е за предпочитане пред втората. (...) Но аз прилагам и двете.“

Колкото повече организацията на труда противоречи на личните морални ценности, толкова повече служителите я оприличават на виртуално игрално поле и прилагат стриктно поведението, което се очаква от тях. Така например Рафаел, последовател на Макиавели, се самоопределя като човек с леви убеждения. Излага ги редовно, цитирай-

ки интелектуалци от рода на Наоми Клайн или Емануел Тод. Когато обаче се сблъска със случай като описаната по-горе реорганизация, той не се опитва да вразуми клиента си, което би отговаряло на статута му на консултант. Ще приеме с усмивка някоя мярка, която може неоправдано да изхвърли на улицата редица служители, и ще действа единствено в полза на кариерата на своя клиент...

Кларис Виктор
LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Станимир Делчев

(8) Sylvain Thine, „Les consultants et les systèmes d'information. La déformation de l'espace du conseil français sous l'effet des nouvelles technologies (1990-2005)“ (Консултантите и

информационните системи. Деформация на френската консултантска система под влиянието на новите технологии (1990-2005)“, докторска дисертация, EHESS, Париж, 2008.

Петдесет гържави преговарят тайно...

(От стр. 1)

Замразяването на споразумението от 2005 г. предизвиква недоволство сред деловите среди. Американската Коалиция на обслужващите индустрии и Европейският форум на услугите действат активно пред правителствата и Европейската комисия, за да ги накарат да отговорят на очакванията на „създателите на блага“. Те основаха Глобалната коалиция на услугите, към която се присъединиха работодателски организации от Австралия, Барбадос, Канада, Карибският, Хонконг, Ямайка, Япония, Нова Зеландия, Сейнт Лусия, Тайван и Тринидад и Тобаго. В този списък могат да се открият поне шест данъчни убежища... Към групата се присъедини и Ситито на Обединеното кралство – асоциация, обединяваща финансовите услуги в лондонското Сити.

През декември 2011 г. конференцията на министрите в Женева отчете безизходната на преговорите. Глобалната коалиция на услугите успя да убеди петдесет правителства (5) да подкрепят проект за Споразумение за търговията с услуги извън многостранната рамка на СТО. Петдесетте, самопровъзгласили се – не се смеете! – за „много добри приятели на услугите“, започнаха преговори на 15 февруари 2012 г. Съветът на министрите на Европейския съюз даде мандат на Комисията едва година по-късно, на 18 март 2013 г. Както и в случая с Големия трансатлантически пазар (ТТІР), документът, на който се основава позицията на Съюза, не беше публикуван.

През юли 2013 г. „много добрите приятели на услугите“ успяха да съблзнят евродепутатите – Европейският парламент „приветства началото на преговорите“ (6). Те се водят в Женева в сградата на посолството на Австралия. Текстовете трябва да останат

тайни. САЩ дори изискват техните предложения да бъдат класирани като „поверителни“ за срок от „пет години от датата на влизане в сила на Споразумението за търговията с услуги или, ако не бъде постигнато никакво споразумение, пет години след приключване на преговорите“ (7).

Споразумението за търговията с услуги си поставя същите цели и възприема метода на предшественика си ГАТС. Целите са: ускоряване на приватизацията във всички области и предотвратяване на всяка форма на връщане в публичната сфера на комерсиализирана или приватизирана дейност. Колкото до метода – той е да се действа чрез предлагане и търсене, като едното и другото се прилага не само за отраслите и подотраслите на услугите, но и за различните начини на доставяне на услуги. Във всички случаи целта е да се премахнат законовите и нормативните изисквания.

Възроденият от Споразумението за търговията с услуги член XVII-1 на ГАТС налага принципа на „националния режим“: „*Колкото до мерките, отнасящи се до доставката на услуги, всеки член ще предоставя на услугите и на доставчиците на услуги от всеки друг член режим не по-малко благоприятен от онзи, който предоставя на собствените си сходни услуги и на собствените си доставчици на сходни услуги*“. Това означава, че Франция би трябвало да финансира чуждестранен частен университет или чужд частен лицей, установил се на нейна територия, в същата степен, в която финансира собствените си публични образователни учреждения. Тъй като това е невъзможно от бюджетна гледна точка, тя няма да има друг избор, освен да се откаже от финансирането на френските университети и лицей. А по силата на член

XVI Споразумението за търговията с услуги би забранило „публичните монополи“ (като националното образование) и изключителните доставчици на услуги, дори на регионално или местно ниво (като общинските служби за водоснабдяване).

Както при ГАТС, става дума за ликвидиране на нормите в областта на сигурността и хигиената на работното място, на екологичните нормативи и защитата на потребителите... На прицел са преди всичко задълженията за общите услуги, т.е. онова, което държавата смята, че е длъжна да осигури на цялото си население: здравеопазване, образование, поща и т.н.

Две други клаузи, заимствани от ГАТС – а именно статуквото и ефектът на мандалото, биха забранили връщането в публичната сфера на вече приватизирани дейности. Статуквото замразява достигнатото равнище на либерализация и забранява всяко връщане към услуги, предоставяни преди от държавните власти. Връщането на водоснабдяването под контрола на общинските власти би станало невъзможно. Ефектът на мандалото пък налага всяка промяна на статута на дадена дейност „да е в посока към по-голямо съответствие със споразумението, а не обратно“ (8). Това разпореждане би попречило на властите да създават нови публични услуги, например в енергетиката.

Но в доста области Споразумението за търговията с услуги не се задоволява да копира ГАТС, то афишира още по-големи амбиции. Например, съществува възможност от националния режим да се извади цялата образователна система или пък изцяло или отчасти здравеопазването и културата. Това ново споразумение иска да въведе правило, според което принципът автоматично

се прилага за всички услуги, освен ако те не са изрично изключени и поставени в „негативен списък“. Който обаче подлежи на ревизиране.

Поверителен документ от 14 април т.г., разпространен от „Уикилийкс“ на 19 юни, информира за състоянието на преговорите по финансовите услуги, включително предоставяните от пощите или застрахователите. Налага се заключението, че кризата от 2008 г.

Дерегулация на банковия сектор

ИНТЕРНАЦИОНАЛЪТ на публичните услуги, синдикална федерация, присъства в сто петдесет и четири страни, обобщава по следния начин протичащия процес: „*Споразумението за търговията с услуги се вписва в нова, тревожна вълна от търговски и инвестиционни споразумения, почитащи върху юридически задължителни правомощия, които институционализират правата на инвеститорите и забраняват всяка намеса на държавите в широк кръг области, косвено свързани с търговията*“ (9).

Европейската комисия смята, че СТО ще предостави институционална рамка на Споразумението за услугите и ще позволи то да се разпространи извън кръга държави, преговарящи в Женева. Организацията уточнява, че многостранните търговски споразумения са част от собствените й споразумения „за онези членове,

не е притъпила волята за още по-голяма дерегулация на сектора. Сред пречките, които се цели да бъдат отстранени, са ограниченията за размера на финансовите институции, наложените ограничения на банковите дейности, контролът върху трансферите на средства, държавните монополи, задължението да се обявяват операциите в данъчните оазиси или контролът върху трансграничните движения на спекулативни капитали...

които са ги приели, и са задължителни за тези членове“.

ГАТС, Многостранното споразумение за инвестициите, Търговското споразумение за борба с фалшифицирането (АКТА), Големият трансатлантически пазар (ТТІР), Споразумението по търговията с услуги... един след друг тези проекти за разширяване на свободната търговия са се заели да унищожат суверенитетите на народите, за да наложат „повишеното право“ на инвеститорите. Това развитие, за което мечтаят транснационалните компании, е задействано от правителствата, които по този начин сами оръзват полето на своите компетенции, и от наднационални институции (Европейския съюз, СТО, МВФ), които се изпълзват от всякакъв контрол, който може да се нарече демократичен.

РАУЛ МАРК ЖЕНАР
LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Мария Петрикова

(5) Австралия, Канада, Чили, Колумбия, Южна Корея, Коста Рика, САЩ, Хонконг, Исландия, Израел, Япония, Лихтенщайн, Мексико, Норвегия, Нова Зеландия, Пакистан, Панама, Парагвай, Перу, Швейцария, Тайван, Турция, както и 28-те страни от Европейския съюз.
(6) Резолюция ВТ-0314/2013, приета на 4 юли 2013 г. с 526 гласа „за“ и 111 „против“. Депутатите от Социалистическата партия, от Съюза на

демократите и независимите (UDI) и от Съюза за народно движение (UMP) гласуваха „за“. Депутатите от Леви фронт и „Европа Екология Зелени“ (EELV) – „против“.
(7) „Споразумението за търговията с услуги срещу обществените услуги“, специален доклад на Интернационала за публичните услуги, 28 април 2014, www.world-psi.org.
(8) Иак там.
(9) Иак там.

От Панама до Никарагуа — ФАРАОНСКИ СТРОЕЖИ

Треска за канали в Централна Америка

Век след построяването на Панамския канал разширяват шлюзовете му, за да поеме нарастващия корабен трафик. Дали тази стратегическа връзка между Атлантическия и Тихия океан ще остане единственият междокеански път, след като вече се множат конкурентните проекти?

СПЕЦИАЛЕН ПРАТЕНИК ФРАНСОА МЮСО*

ВНИМАВАЙТЕ бордът да не опре!“, крещи капитанът на старшия на мулетата, тези локомотивни-влекачи, които осигуряват придвижването на корабите, без да се блъскат в стените на шлюзовете. Контейнеровозът, натоварен с електроника, произведена в Югоизточна Азия, преминава без проблеми на десетина сантиметра от стените на камерата пред погледа на ококорени американски туристи. „*Всеки ден се плашим от това*, въздиша Джудит Риос, отговорна за успешното протичане на операцията. *Ширината вече не е достатъчна за новите габарити.*“ Корабът потегля отново. Ще са му нужни още три часа да стигне до Атлантическия океан. Поради все по-честото струпване на кораби преминаването през канала в повечето случаи вече надхвърля десетина часа.

Намираме се при шлюзовете на Педро Мигел в Панамската република, на шестдесетина километра от столицата — град с небостъргачи, който напомня Маями. Тези шлюзове работят вече точно един век — САЩ откриват Панамския канал през август 1914 г. Разположени точно в средата на изкуствен канал, дълъг 80 километра, тези тесни шлюзове предизвикват струпвания. Повечето кораби едвам се промъкват без да опрат в стените на шлюзовете, което много забавя придвижването им, а това е нетърпимо за пазара, за който ритмичността на стокообмена е съществено. Каналът, през който от създаването му са преминали около един милион кораба, е жертва на успеха си и на нарастването на трафика — от 1934 г. обемът на превозените през него стоки се е увеличил повече от три пъти.

Съдбата на Панама, малка страна с азиатски темпове на растеж (около 8% от едно десетилетие насам), съвпада със съдбата на нейния канал — стратегическа врата, върната от САЩ през 1999 г. по силата на договора „Торихос-Картър“. Разширението му е жизнено необходимо. Според правителството по този коридор, който свързва Тихия с Атлантическия океан, се извършва 5% от световната търговия (без петрола). Той се управлява от държавна агенция и след банковото дело е един от главните източници на валута за страната (1,6 милиарда долара, равно на 1,1 милиарда евро през 2013 г.). През 2006 г. започна гигантско строителство, подкрепено от 78% от гласувалите в референдум, състоял се предишната година. Строителството трябва да завърши през 2015 г. Целта е да се изгради нов комплекс от по-дълбоки и по-широки шлюзове, с което пропускателните възможности да се утроят.

По-голяма проходимост на тази жизненоважна търговска артерия

На път за Гатун — изкуствено езеро на 27 метра над морското равнище, през което преминават всички кораби — човек си дава сметка за грандиозността на този спираш дъха строителен обект. На хоризонта, към Карибското море се вижда град Колон с неговото пристанище за туристически лайнери. Армия от ръмжащи кранове и камиони усилено гради шлюзови камери с размерите на катедрали. „*От бетона, който се излива тук, могат да се построят стотина сгради от по четиридесет етажа*“, съобщава испанецът Бернардо Гонсалес, главен инженер на Обединената група за строителство на канала.

В този консорциум, натоварен със строежа, участват испанската компания „Сасир“, италианската „Импреджило“, белгийската „Жан дьо Нюл“ (за дълбаене на дъното) и панамската CUSA. Консорциумът оспори първоначалната цена на строежа от 5,25 милиарда долара. След извършени геоложки проучвания той предяви претенции за още 1,6 милиарда долара. В крайна сметка в края на февруари 2014 г. беше подписано споразумение. Всяка от страните внесе допълнително по 100 милиона долара и застрахователната компания „Цюрих — Северна Америка“ деблокира 400 милиона.

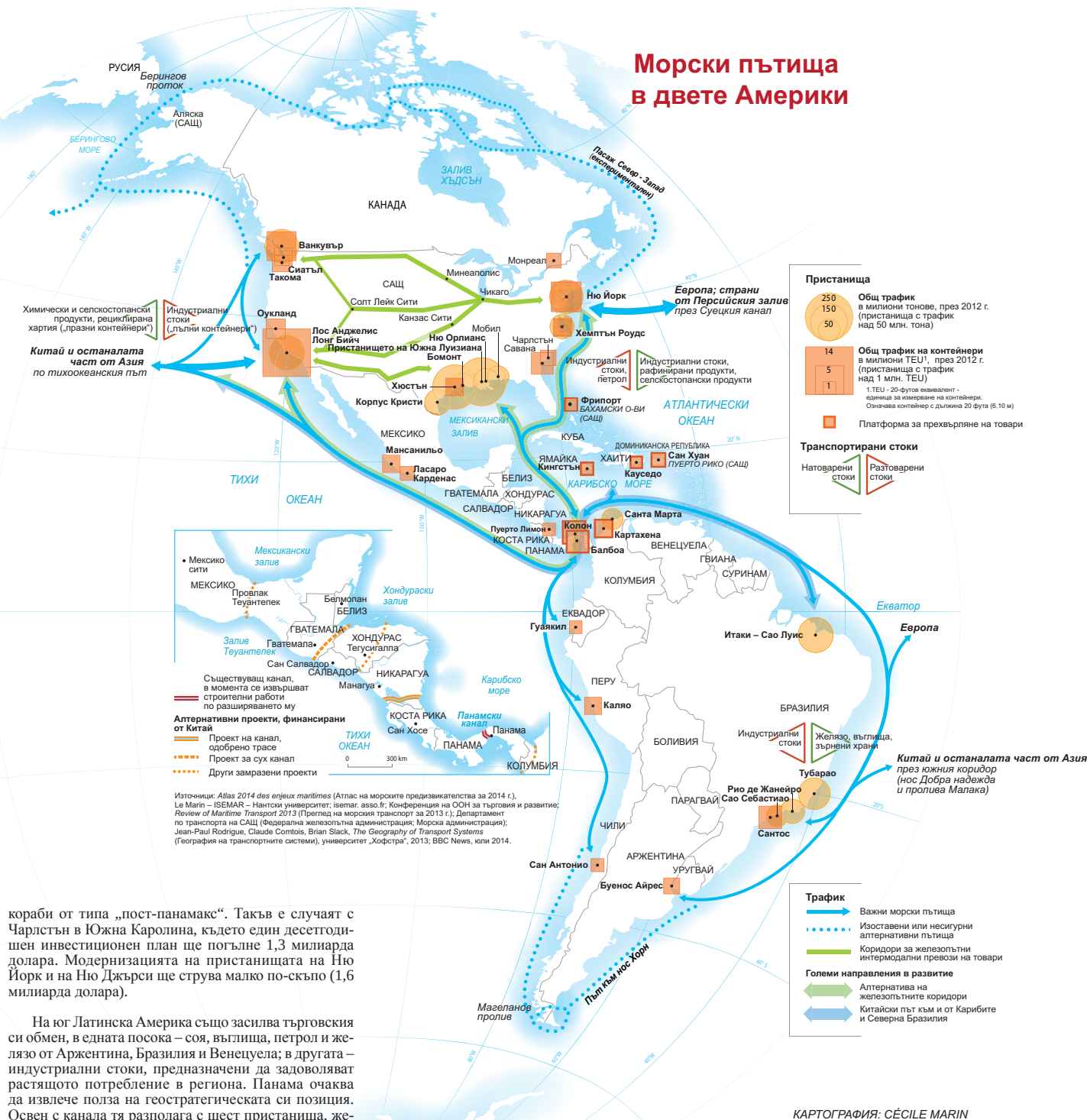
Бъдещите шлюзове с дължина 427 метра и ширина 55 метра са проектирани така, че през тях да преминават ново поколение контейнеровози, наречени „пост-панамакс“, с максимална ширина от близо 43 метра. С тези огромни кораби, появили се като модел в края на 80-те години, вече се извършва почти половината от световния трафик. „*Няма време за губене! Стана наложително нашите инфраструктури да могат да ги приемат*“, коментира Хорхе Кихано, управител на канала.

След началото на строежа обаче на вода бяха пуснати още по-големи кораби, способни да пренасят по 18 000 контейнера с размери от по двадесет фута (1). И новите шлюзове още отсега се оказват тесни за тях. През тях ще могат да минават контейнеровози с капацитет 13 000 контейнера — срещу пренасянните сега 4 600. Панамските власти все пак се надяват да удвоят тонажа — от 333 милиона тона през 2012 г. на 600 милиона тона през 2025 г. Това е един доходноносен източник, защото правата за преминаване поскъпват в зависимост от обема на товара. Сега таксата за преминаване е средно по 350 000 долара на кораб. Тя може да достигне 1 милион долара, прогнозира управата на канала.

Разширяването на канала ще освободи големите контейнеровози от задължението да заобикалят покрай нос Хорн или да ползват далечния Суецки канал, исторически конкурент на панамския (и по-често използван от него). Предимството на дългия 193 км Суецки канал е, че няма шлюзове, а ограничението е само едно — дълбочината на газене на кораба (2). Тъй като всеки ден допълнителен преход струва цяло състояние, измерено в гориво, компаниите търсят най-прекия път. Ако се заобикаля нос Хорн, преходът Йокосама — Ню Йорк е дълъг 31 630 км, през Суец е 25 120 км, а през Панама — 18 560.

„*Инвестициите в инфраструктура като обекта в Панама ще улеснят операциите ни и чувствително ще увеличат печалбите ни*“, радва се през септември 2013 г. Роберт ван Тройен, регионален представител на компанията „Maersk Line“, която е с водещи позиции в морския транспорт, към латиноамериканската асоциация на пристанищата и терминалите „Latiporfts“. Но стоманените чудовища, претърпани със стоки и с дизелово гориво, които пылят по лъкатушешите трасета на езерото Гатун между Панама и Колон ще ипотекират съдбата на националните паркове.

Икономическите перспективи са обещаващи. В разгара на своята енергийна революция САЩ ще изнасят течни горива от Мексиканския залив към Азия с първа дестинация Китай. Много пристанища от източното крайбрежие предприеха амбициозни планове за обновяване си, за да могат да приемат

кораби от типа „пост-панамакс“. Такъв е случаят с Чарлстън в Южна Каролина, където един десетгодишен инвестиционен план ще погълне 1,3 милиарда долара. Модернизацията на пристанищата на Ню Йорк и на Ню Джърси ще струва малко по-скъпо (1,6 милиарда долара).

На юг Латинска Америка също засилва търговския си обмен, в едната посока — соя, въглища, петрол и желязо от Аржентина, Бразилия и Венецуела; в другата — индустриални стоки, предназначени да задоволяват растящото потребление в региона. Панама очаква да извлече полза на геостратегическата си позиция. Освен с канала тя разполага с шест пристанища, железопътна линия и магистрала, а Колон е най-голямата зона за свободна търговия в света след Хонконг. „*Този канал, който е повече от коридор, е на път да стане голямо логистично кръстовище*“, заяви Алберто Алеман, бивш директор на канала. Днес той ръководи комплекса „Панама Пасифико“, разположен източно от столицата на площ от 1400 хектара, където са се настанили стотина мултинационални компании. „*Тук се намира единственото пристанище с терминали на двата океана. Това е много силен коз*“.

Но конкуренцията се ожесточава и други проекти за по-къси морски пътища се появяват на бял свят. Те напредват с различни темпове. Най-лесният е на север, пасажът Север — Запад, който свързва Тихия с Атлантическия океан през арктичските канадски архипелаг. Със затоплянето на климата този леден път би могъл да предложи сред врем нов маршрут за кораби. През 2013 г. големи товари кораби успяха да стигнат до Европа. В много случаи топенето на ледовете скъсява разстоянието — кораб от Ванкувър за Хамбург ще изминава 2300 км по-малко, ако мине

по северния път вместо през Панамския канал. Но рисковете, свързани с околната среда, са огромни. „*Освен това е нужно специално оборудване и по-голяма застраховка, а има и голяма несигурност по отношение на проходимостта*“, обяснява географът Фредерик Ласер от Квебек (3).

Мечтата за китайски път между двата океана

Салвадор, Хондурас и Коста Рика, които са по-близо до Педро Мигел, оповестиха през 2011 г. идеята за прокарване на коридор през техните територии. В началото на 2012 г. Гватемала създаде службата „Гва-

В сравнение с всички проекти за коридор между океаните този на Никарагуа е най-амбициозен и най-спорен. Защото властите имат твърдото намерение да прокапят канал с дължина от около 300 км. През юни 2013 г. правителството, оглавявано от сандиниста Даниел Ортега, даде лиценз за петдесет години — който може да се поднови за още половин век — на „Hongkong Nicaragua Development Investment“ (HKND) — компания, регистрирана на Каймановите острови със седалище в бившата британска колония. Собственикът ѝ, китайският бизнесмен Ван Цзин, пое ангажимент да вложи 40 милиарда долара, т.е. четири пъти повече от brutния вътрешен продукт на Никарагуа. Повечето експерти са на мнение, че минималната цена на това начинание може да достигне 80 милиарда долара.

Панамският канал не може да приема контейнеровози с водоизместимост над 110 000 тона, а никарагуанският ще позволява по него да се придвижват гиганти от метал с водоизместимост 250 000 тона, чиято дължина ще достига 450 метра. Трасето, одобрено през юли т.г., вече е било начертано от испанските завоеватели. Според никарагуанските власти каналът ще бъде за контейнеровози от клас „пост-пост-панамакс“, които превозват над 14 000 контейнера. Строителните работи ще започнат в началото на 2015 г.

Много експерти, като се започне от специалния съветник по екология на Никарагуа Хайме Инсер, бият тревога за предвидимите екологични последствия от осъществяването на този проект, като унищожението на 400 000 хектара влажни зони или засоляването на никарагуанското езеро Косиболка, главният резервоар за сладка вода в Централна Америка, с повърхност почти колкото територията на Пуерто Рико. И в действителност, 105 км от канала ще бъдат през езерото. За да разнесе опасенията, на 7 юли по време на среща с президента Даниел Ортега, Ван Цзин „даде честна дума“, че каналът ще бъде „екологичен и съобразен с изискванията за опазване на околната среда“...

Не липсват и съмнения за осъществимостта на проекта. „*Ако всички проекти за канали се осъществят*“, иронизира на 15 ноември 2013 г. тогавашният панамски министър на външните работи Нуес Фабрега, „*Централна Америка ще заприлича на сирене на дупки*!“ Но независимо от всичко концесията, дадена от Манагуа на HKND, свидетелства за стратегическите амбиции на Пекин. Според никарагуанския сайт El Confidencial зад Ван стои китайската държава. Проектът за сух канал в Колумбия и проектите в Гватемала и Салвадор са финансирани също от Китай.

„*Има една китайска мечта*“, споделя събеседник, пожелал да остане анонимен. „*И тя е Китай да контролира стратегически коридор, през който да минава главната част от износа на страната за Америка*“. Например, вносът на течни горива от Венецуела, която няма излаз на Тихия океан, би бил много по-интересен, ако Китай разполага с канал, дори „сух“. „*Панамският не устройва Пекин, защото по него има прекалено голям трафик и е много тесен за огромните му кораби, и също така, защото фактически е все още под контрола на САЩ*“, обясни пред Би Би Си Хайнц Дитрих, изследовател от Мексиканския автономен университет.

Макар че отстъпиха канала на панамците, САЩ властват над трафика и корабите под американски флаг, се ползват с предимство при преминаването, а това може да забави значително придвижването на останалите контейнеровози. „*Стратегически той си остава техен канал*“, уверява Мигел Антонио Бернал, професор по конституционно право в Панамския университет. „*Оттам минават подводниците им и оттам те ще се наместят с военна сила, ако бъдат засегнати интересите им. Този факт се приема дори от нашите власти*“.

ФРАНСОА МЮСО

(1) 20-футов еквивалент (TEU) е стандартна мерна единица за транспорт на стоки в контейнери. Един контейнер от 20 фута е приблизително дълъг 6 м, широк 2,5 м и висок 2,5 м.
(2) Височината на покривната част на кораба.
(3) Libération, Париж, 7 януари 2014.

Томас Пикети и капитализмът

Ако се съди по огромния ѝ успех в САЩ, последната книга на Томас Пикети идва точно навреме. Заимствайки заглавието от Карл Маркс, тя разглежда подробно едно явление, което предизвиква нарастващо неодобрение — рязкото нарастване на неравенството в капиталистическите страни. Но докато Маркс се надяваше светът да бъде преобразен чрез социална революция, Пикети смята, че той може да бъде реформиран с един световен данък върху капитала.

РЪСЕЛ ДЖЕЙКЪБИ*

ТРУДЪТ на Томас Пикети *Капиталът през XXI век* (Le Capital au XXIe siècle, Seuil, 2013) е колкото социологическо, толкова и интелектуално явление. В него кристализира духът на нашата епоха, както навремето в *Залезът на американската мисъл* от Алън Блум (1). Книгата, която изобличава изследванията върху жените, половете и малцинствата в американските университети, противопоставяше *посредствеността* на културния релятивизъм на търсенето на съвършенство, свързано според Блум с гръцките и римските класици. Макар да имаше малко читатели (тя бе прекалено помпозна), книгата подхранваше чувството, че американската образователна система и дори самата Америка се руши по вина на прогресистите и на левичата. Това чувство продължава да е все така силно. *Капиталът през XXI век* се вписва в същия тревожен регистър, с тази разлика, че Пикети произхожда от левичата и обсъждат се измества от образованието към икономическата сфера. Дори по отношение на образованието дискусиите вече се фокусират върху бремето на студентското задължаване и барьерите, които биха могли да обяснят неравенството в училищата.

Така произведението дава израз на една осезаема тревога — американското общество, както всички общества в света, става все по-несправедливо. Неравенството се задълбочава и предвещава мрачно бъдеще. *Капиталът през XXI век* би трябвало да носи заглавието *Неравенството през XXI век*.

Безплодно би било да се критикува Пикети, затова че не е успял да постигне цели, които не си е поставял. И все пак не можем и да го превъзнасяме. Много коментатори проследяват интересен връзка му с Карл Маркс, към онова, което му дължи, към разликите между двамата. Докато по-скоро би трябвало да си зададем въпроса как това

произведение хвърля светлина върху сегашната ни нищета. Колкото до тревогата за равенството, няма да е излишно да се върнем към Маркс. Ако съпоставим авторите, можем да установим една разлика — и двамата критикуват икономическите различия, но поемат по противоположни пътища. Пикети се съсредоточава върху заплатите, доходите и богатството — той иска да премахне крайното неравенство и да ни предложи (ако заимстваме лозунга на „Правката пролет“) „капитализъм с човешко лице“. Маркс, обратно, подхваща проблема откъм стоките, труда и заробването — той смята да премахне тези отношения и да промени обществото.

Пикети безжалостно осъжда неравенството: „Крайно време е, пише той в увода, *въпросът за неравенството отново да бъде поставен в центъра на икономическия анализ*.“ За мота на книгата си взема второто изречение от Декларацията за правата на човека и гражданина от 1789 г.: „Обществени различия могат да служат само на общата полза.“ (Човек би се запитал защо една толкова многословна книга пропуска първата фраза: „Хората се раждат и остават свободни и равни по права.“) Опирайки се на богат цифров материал и таблици, Пикети доказва, че икономическото неравенство расте и най-заможните си присвояват все по-голяма част от богатата. Някои се заеха да оспорят тези статистики, но той разби на пух и прах опроверженията им (2).

Пикети нанася точни и силни удари, когато разглежда изострянето на неравенството, което обезобразява обществото, и по-специално американското. Обтеглява, например, че образованието трябва да е достъпно за всички и да спомага за социалната мобилност. Но „*средният годишен доход на родителите на студентите в Харвард сега е от порядъка на 450 000 долара [330 000 евро]*“, което ги поставя сред двата процента най-богати американски домакинства. И завършва аргументацията си с характерен ефемеризъм: „*Контрастът между официалните меритократични приказки за личните заслуги и действителността (. . .) в този случай е особено рязък*.“

За някои представители на левичата тук няма нищо ново.

АНАТОЛИЙ СТАНКУЛОВ, 2014

За други, които са уморени от постоянните обяснения, че е невъзможно да се увеличи минималната заплата, че не трябва да се облагат „създателите на работни места“ и че американското общество си остава най-отвореното в света, Пикети представява съюзник, изпратен от провидението. И наистина, според доклад (който не е цитиран в книгата) 25-имата най-добре платени управители на инвестиционни фондове са спечелили през 2013 година 21 милиарда долара (16 милиарда евро), или повече от два пъти общия доход на близо 150 хиляди учители в детски градини в САЩ. Ако финансовото възнаграждение отговаря на обществената ценност, то управителят на един хедж фонд струва колкото 17 хиляди школки учители... Родителите (и учителите) едва ли са на същото мнение.

Изключителното внимание, което Пикети отделя на различните видове неравенство, има обаче теоретични и политически граници. Като се започне от Френската революция и се премине през чартизма (3), премахването на робството и активистките за правото на жените да гласуват, за да се стигне до американското движение за граждански права, стремежът към равенство е предизвикал много политически въстания. Ако се направи една енциклопедия на протеста, статията, която биха му посветили, би обхванала няколко стотин страници с препратки към всички останали термини. Протестът е играл и продължава да играе важна положителна роля. Доказаха го съвсем неотдавна движението „Окупирай Уолстрийт“ и инициативите в подкрепа на хомосексуалния брак. Вместо да изчезне, отстояването на исканията бележи възход.

Егалитаризмът обаче предполага и известно примирение. Той приема обществото такова каквото е и само се опитва да внесе по-голямо

равенство в разпределението на богатата и на привилегиите. Хомосексуалистите искат да получат право на брак като хетеросексуалните. Много добре, но това с нищо не се отразява на несвършената институция на брака, която обществото не може нито да изостави, нито да подобри. Още през 1931 г. левият британски историк Ричард Хенри Тони наблегна на тези граници в книга, която отстоява егалитаризма (4). Работническото движение, пише той, вярва, че е възможно общество, което

да цени повече хората и по-малко парите. Но тази насока има своите граници: „*Така то се стреми не към различен социален ред, в който парите и икономическата власт няма да са най-важният критерий за успеха, а към социален ред от същия тип, където парите и икономическата власт ще бъдат разпределени малко по-различно*.“ Това е същността на проблема. Да се предостави на всички правото да замърсяват, представлява напредък за равенството, но не и за планетата.

Срещу прекалено високо заплащане на университетските преподаватели

МАРКС изобщо не отделя място на равенството. Той никога не е смятал, че заплатите на трудещите се могат да се увеличат чувствително. Но дори и да стане, въпросът не е в това. Капиталът налага параметрите, ритъма и самата дефиниция на труда, на онова, което е изгодното, и на онова, което не е. Дори при капиталистически режим, придобил „заможни и либерални форми“, където трудещият се може да живее по-добре и повече да консумира, защото получава по-добра заплата, ситуацията не е коренно различна. Това, че работникът е по-добре платен, с нищо не променя зависимостта. „*Както по-доброто облекло, храна, заплата и увеличение на стесняванията не премахват зависимостта и експлоатацията на робите*“. Повишението на заплатата може да означава най-много, че „*дължината и тежестта на златната верига, която наемният работник*

сам си е изковал, дават възможност тя да бъде затянана по-малко“ (5).

Винаги може да се възрази, че тези критики са от XIX век. Но Маркс има поне заслугата, че съсредоточава вниманието си върху структурата на труда, докато Пикети не обелва и дума за това. Не става въпрос да се разбере кой от двамата има право по отношение на функционирането на капитализма, а да се очертае основата, върху която почиват техните анализи: разпределението при Пикети и производството при Маркс. Първият иска плодотворе на капитализма да бъдат разпределени така, че да намалят пропастта между най-високите и най-ниските доходи, а вторият желае да трансформира капитализма и да сложи край на властта му.

Още от младите си години Маркс документира мизерията на работниците. Той посвещава

* Професор по история в Калифорнийския университет в Лос Анджелис. Автор на *The Last Intellectuals* (Последните интелектуалци), 1987, и на *Resorts de la violence. Peur de l'autre ou peur du semblable?* (Механизми на насищането. Страх от другия или страх от себеподобия?), Belfond, Париж, 2014. Вариант на този текст излезе на сайта на *The New Republic* (Ново република) в САЩ.

(1) Allan Bloom, *The Closing of the American Mind* (Залезът на американската мисъл), Simon & Schuster, Ню Йорк, 1987. Консервативната му напътяваща идея за упадък на образованието върхуви във Франция есеиста Алан Фукелкро.
(2) Bk. Chris Giles, „Data problems with Capital in the 21st century (Проблем с данните в *Капиталът през XXI век*)“, *Financial Times*, Лондон, 23 май 2014, и отговор на Томас Пикети, „Technical appendix of the book. Response to FT“ (Техническо

приложение към книгата. Отговор го *Файнънъл таймс*), 28 май 2014, <http://piketty.pse.ens.fr>.
(3) Работническо подмито общество гъвкавост от средата на XIX век във Великобритания.
(4) Richard Henry Tawney, *Equality* (Равенство), Allen & Unwin, Лондон, 1952.
(5) Karl Marx, *Le Capital* (Капиталът), том I, превод на френски под ръководството на Жан-Пьер Любофър, Presses universitaires de France, Париж, 1993, стр. 693.

НЕОБХОДИМО, НО НЕДОСТАТЪЧНО

с човешко лице

стоици страници от *Капитала* на типичния трудов ден и на критиките, които предизвиква. И по тази точка Пикети няма какво да ни каже, макар да говори за една стачка в началото на първата глава на книгата си. В азбучния показалец на английското издание срещу ключовата дума „Труд“ може да се прочете: „Вж. Разделение капитал/труд“. Разбираемо е, тъй като авторът се интересува не от самия труд, а от неравенството, което е резултат от това разделение.

При Пикети трудът се свежда преди всичко до размера на доходите. Изблиците на гняв, които от време на време струят изпод перото му, са насочени към най-богатите. Така той отбелязва, че богатството на г-жа Лилян Бетанкур, наследницата на „L'Ореал“, е нараснало от 4 на 30 милиарда долара (от 3 на 22 милиарда евро) от 1990 до 2010 г.: „*Лилян Бетанкур никога не е работила, но това не попречи на богатството ѝ да нараства също толкова бързо като това на Бил Гейтс.*“ Това внимание към най-богатите напълно отговаря на чувствителността на нашата епоха, докато Маркс и неговите описания за работата на надница при хлебарите, перачите и бождажките на платове принадлежат на миналото. Производството и слобяването изчезват от напредналите капиталистически страни и процъфтяват в развиващите се като Бангладеш и Доминиканска република. Но един аргумент, макар и стар, не е остарял. И Маркс, съсредоточавайки се върху труда, подчертава едно измерение, което почти отсъства в *Капитала* през XXI век.

Пикети документира „избухването“ на неравенството, особено в САЩ, и изобличава ортодоксалните икономисти, които оправдават огромните разлики в заплащането с рационалните сили на пазара. Той осмива американските си колеги, които „често са склонни да смятат, че икономиката на САЩ функционира доста добре и преди всичко, че възнаграждава безпогрешно и точно таланта и заслугата“. В това няма нищо чудно, добавя той, тъй като самите тези икономисти са част от 10-те процента най-богати хора. Светът на финансите, на който се случва да предоставят услугите си, дърпа заплатите им нагоре и те проявяват „досадната склонност да защитават частните си интереси, като се крият зад защитата уж на общия интерес“.

И един пример, който не фигурира в книгата на Пикети: една неотдавнашна статия, публикувана в списанието на Американската икономическа асоциация (6), се опита да докаже с числа, че големите неравенства произтичат от икономическите реалности. „*Най-високите доходи са за*

хора с рядка и уникална компетентност, която им позволява да договарят висока цена за нарастващата стойност на таланта си“, заключава един от авторите – Стивън Н. Каплан, професор по предприемачество и финанси в Бизнес школата на Чикагския университет. Явно Каплан има нужда от масло върху филията. Бележката под линия осведомява, че е „член на административния съвет на няколко инвестиционни фонда“ и че е бил „консултант на компании за инвестиции и за рисков капитал“. Ето го хуманистичното образование на XXI век! Пикети обяснява в началото на книгата си, че е загубил илюзията си за американските икономисти, преподавайки в Мазачузетския технологичен институт, и че икономистите от френските университети имат „голямото предимство“ да не са нито много ценени, нито много добре платени, това им позволява да стоят здраво на земята.

Ала обяснението, което предлага, е най-малкото банално – огромните разлики в заплащането произтичат от технологията, образованието и нравите. „*Екстравагантните*“ възнаграждения на „суперкадрите“, „моцни механизми“ за увеличаване на икономическото неравенство, особено в САЩ, не могат да се обяснят с „рационалната логика на производителността“. Те отразяват сегашните социални норми, които пък се дължат на консервативни политически мерки, ограничаващи облагането на най-богатите. Ръководителите на големите компании си определят огромни заплати, защото имат тази възможност и защото обществото смята това за приемливо, поне в САЩ и Великобритания.

Маркс предлага много различен анализ. Той се опитва не толкова да докаже огромните икономически неравенства, колкото да открие в тях корените на капиталистическото натрупване. Явно, Пикети обяснява, че тези неравенства се дължат на „основното противоречие на капитализма“ – разминаването между процента на производителността на капитала и процента на икономическия растеж. Първият неизбежно изпреварва втория и благоприятства реалното богатство в ущърб на реалния труд. Това води до „ужасяващо“ неравенство в разпределението на богатства. Маркс би могъл да е съгласен по тази точка, но той се интересува от труда и смята, че той е източник и причина за разпространение на неравенствата. Според него натрупването на капитала неизбежно поражда безработица – частична, временна или постоянна. Но тези реалности, чието значение трудно може да се оспори в сегашния свят, напълно отсъстват от книгата на Пикети.

Маркс, естествено, тръгва от напълно различен постулат – трудът създава богатството. Идеята може да изглежда остаряла. Тя обаче говори за едно непреодоляно напрежение на капитализма – той се нуждае от работната сила и същевременно се опитва да се отрече от нея. Макар работниците да са необходими за експанзията му, той се освобождава от тях, за да намали разходите, като автоматизира производството, например. Маркс изучава задълбочено начина, по който капитализмът създава едно „относително изчищено работническо население“ (7). Този процес има две основни форми – или да се уволняват работниците, или да се спре наемането на нови. Следователно, капитализмът фабрикува наемни работници „за еднократна употреба“, или една резервна армия от безработни. Колкото повече нараства капиталът и богатството, толкова повече се увеличават непълната заетост и безработицата.

Стоици икономисти се опитваха да коригират или обрват тези анализи, но схващането за нарастването на излишната работна сила изглежда доказано. От Египет до Салвадор и от Европа до САЩ повечето страни страдат от високи или критични равнища на непълна заетост или безработица. С други думи капиталистическата производителност засенчва капиталистическото потребление. Колкото и да прахосват двадесет и петимиларди управители на хедж фондове, те никога няма да успеят да похарчат своите 21 милиарда долара годишни възнаграждения. Капитализмът е обременен, както се изразява Маркс, от „чудовищата“ на „свръхпроизводството, свръхнаселението и свръхпотреблението“. Китай несъмнено може да произведе достатъчно стоки за европейския, американския и африканския пазар. Но какво ще стане с работната сила в останалия свят? Китайският износ на текстил и мебели за Субсахарска Африка се изразява в намалял брой работни места за африканците (8). От гледната точка на капитализма ние имаме нарастваща армия от частично заети и постоянно безработни – възплицение на съвременното неравенство.

Тъй като Маркс и Пикети вървят в различни посоки, логично е да предлагат и различни решения. Пикети, който е загрижен да намали неравенството и да подобри разпределението, предлага световен прогресивен данък върху капитала, „за да се избегне безкрайното нарастване на неравенството от наследеното богатство“. Макар, както признава, тази идея да е „утопична“, той я смята за полезна и необходима: „*Мнозина ще отхвърлят данъка върху капитала като опасна илюзия, както данъкът върху дохода*

беше отхвърлен преди повече от век“. Колкото до Маркс, той не предлага никакво конкретно решение. В предпоследната глава на *Капитала* се говори за зараждащите се „сили“ и „страсти“ за промяна на капитализма. Работническата класа ще постави началото на нова ера, в която ще господстват „сътрудничеството и общата собственост върху земята и средствата за производство“ (9). И през 2014 г. този постулат се смята за утопичен и неизпълним според начина, по който се тълкува съветският експеримент.

Не може да се направи избор между Пикети и Маркс. Би следвало преди всичко да изясним техните различия. Утопизмът на Пикети, и това е една от силите му страни, има практическо измерение,

Златната верига и живото цвете

В СЪЩНОСТ Пикети е много по-конвенционален икономист, отколкото се смята. Естествената му среда са статистиките за равнището на доходите, проектите за облагане, комисиите, натоварени да обсъждат тези въпроси. Препоръките му за намаляване на неравенството се свеждат до една данъчна политика, налагана отгоре. Той показва пълно безразличие към социалните движения, които в миналото се обявяваха срещу неравенството и биха могли отново да играят такава роля. Като че ли повече го тревожи неуспехът на държавата да ограничи неравенствата, отколкото самите неравенства. И макар често да споменава романтисти от XIX век като Оноре дьо Балзак и Джейн Остин, дефиницията му за капитала е прекалено икономическа и ограничена. Той изобщо не държи сметка за социалния капитал, за културните ресурси и за натрупаните умения, от които се ползват най-заможните и които улесняват преуспяването на потомството им. Ограниченият социален капитал осъжда на социално отхвърляне точно толкова, колкото и празната банкова сметка. И по тази тема Пикети няма какво да ни каже.

Маркс ни дава повече и по-малко от това. Неговата критика, макар и по-задълбочена и по-обширна, не носи никакво практическо решение. Бихме могли да го определим като антиутопичен утопист. В послесловието на второто

той като говори с познатия език на данъците и регулацията. Залага на световно сътрудничество и дори на световно правителство, което да въведе данък – също световен, – който ще помогне да се избегне „безкрайната спирала на неравенството“. Пикети предлага конкретно решение – капитализъм по шведски модел. Той се е доказал като модел, който елиминира крайностите в икономическото неравенство. Той не говори нито за излишната работна ръка, нито за зарабващия труд, нито за обществото, движено от парите и печалбата. Точно обратното, той ги приема и би искал и ние да направим същото. В замяна ни дава нещо, което вече познаваме – капитализма с всичките му предимства и с по-малко недостатъци.

германско издание на *Капитала* той осмива онези, които искат да пишат „рецепти за кръчмите на бъдещето“ (10). И макар от неговите икономически трудове да се очертава едно схващане за действителността, то няма много общо с равенството. Маркс винаги е бил против примитивното равенство, което означава бедност за всички и „всеобща посредственост“ (11). Въпреки че признава способността на капитализма да произвежда богатство, той отхвърля антигонистичния му характер, който подчинява целия труд и обществото на стремежа към печалба. Малко повече равенство само би демократизирало това зло.

Маркс е знаел силата на „златната верига“, но е смятал, че е възможно да бъде разкъсана. Какво би станало, ако хората успеят? Невъзможно е да се каже. Най-добрия отговор, който Маркс ни е предложил, може би ще открием в един текст от младостта му, където той отправя нападки срещу религията и още тогава срещу веригите, покрити с „фалшиви цветя“: „*Критиката сваля от веригите фалшивите цветя, които си украсяваха, не за да продължи човечеството да носи тези вериги в тяхната форма, лишена от всякаква радост и всяка наслада, а за да отхвърли то веригите и да протегне ръка към живото цвете.*“ (12)

РЪСЕЛ ДЖЕЙКЪБИ
LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Мария Петрикова

(6) Steven N. Kaplan, Joshua Rauh, „It's the market: The broad-based rise in the return to top talent“ (Тога е пазарът: повсеместното покачване на възнагражденията на водещите таланти), *Journal of Economic Perspectives*, том 27, №3, Навиш, 2013.

(7) Карл Маркс, *Капиталът*, цит. съм., стр. 706.

(8) Вж. Raphael Kaplinsky, „What does the rise of China do for industrialization in Sub-Saharan

Africa?“, (Как възходът на Кумай се отразява на индустриализацията в Субсахарска Африка?), *Review of African Political Economy*, том 35, №115, Великобритания, 2008.

(9) Карл Маркс, *Капиталът*, цит. съм., стр. 855-857.

(10) *Пак там*, стр. 15.

(11) *Пак там*, стр. 854.

(12) Карл Маркс, Към крими-ката на Хегеловата философия на правото.

Присъдгата е политически акт

МАТЮ БОНДЮЕЛ*

СРЕД многобройните твърдения по отношение на правосъдието и на тези, които го раздават, се открояват две основни схващания. От една страна, виждането за един вид съдия-автомат, безразличен към човешките чувства и тясно подчинен на правото, а от друга, представата за всеесиления магистрат демиург, който определя и развива човешките съдби по свое усмотрение.

Първото схващане предполага, че неутралността е основната добродетел на съдията, чиято роля би следвало да се свежда до „прилагане на закона“. Самото право пък би трябвало да бъде инструмент без връзка с преследването от него цели, нито с условията, в които работи. Но правото е политически продукт или най-малкото най-видимият резултат от политиката, изпълнена в институциите, тъй като то е създадено от държавата или в определените от нея рамки. Ще се съгласим с това, че даден закон е „ляв“, а друг – „десен“, защото все пак е трудно да се абстрахираме изцяло от депутатите, които гласуват текстовете. Но в крайна сметка, като се отстранява по някакъв начин политическият елемент, за правото би се говорило като за система, съществуваща сама по себе си.

В една фундаментална за социолозите статия, която много рядко се преподава в правните факултети, Пиер Бурдийо описва ефектите на „неутрализация“ и „универсализация“ в юридическата сфера. Те се наблюдават не само в езика (безлични конструкции, риторика на официалната констатация, сегашно историческо време и т.н.), но също и в правосъдието, което налага „неутрализация на интересите“. Само че Бурдийо напомня следното: „Като се има предвид изключителната разтегливост на тълкуванията на текстовете, която понякога стига до неопределеност или двусмисленост, [съдията] разполага с огромна свобода. Вероятно не рядко правото, което е послушен, приспособим, гъвкав, многогласов инструмент, се използва за оправдаване на решения, към които то не е имало никакво отношение.“ (1) Така присъдгата е неизменно политически акт, тъй като съдията трябва да направи избор. Юристите, били те теоретици или практики, знаят добре, че „прилагането на закона“ може да означава всичко и нищо.

При тези условия би могло да се мисли, че политиката не е табу в света на правото. Това би означавало да забравим, че като „основна форма на законността“ правото може да бъде „ефикасно само доколкото остава неизвестна относителната му произволност, която е основен принцип на неговото функциониране“ (2). Или, както пише Жак Елюл, „правото се заражда там, където императивът, налаган от определена група от обществото, започва да се превръща във всеобща ценност, като му се придава юридическа форма“ (3).

* Магистрат, съдебен следовател към Окръжния съд в Кретеи, бивш главен секретар на Синдиката на магистратите.

Разбираемо е при това положение, че вярата в безпристрастността на правото и на юристите е толкова голяма, включително и сред самите тях. Тя обяснява успеха на т. нар. студентски корпорации в правните факултети, както и на „аполитичния“ синдикализъм в съдебните палати. Тези успехи пък допринасят на свой ред за укрепването ѝ (4).

Априори, противоположно на първото схващане е това, което се опитва да надценява ролята на съдията и му приписва намерения и правомощия, каквито той няма. В този случай магистратът не е обезличен, а му се придава значимост. Тогава цари убеждението, че той е всеесилен и целите му нямат връзка с правната логика. Вярва се, че зад всяко негово решение се крие някаква политическа позиция. Понякога въз основа на това се правят заключения за близостта му с една или друга партия и дори за участието му в заговор. Затова, когато бивш президент на републиката, който се готви да се завърне в политиката, или някой негов приятел е подследствен, се заключава, че съдебните следователи се ръководят непременно от стремежа да го елиминират политически. Това естествено се случва най-вече когато те са действителни или предполагаеми членове на „сатанинския“ Синдикат на магистратите. За отбелязване е впрочем, че тези обвинения в пристрастност са насочени винаги към „левите“ магистрати. Като че ли останалите по презумпция са неподвластни на подобни прегрешения.

Но теорията за конспирацията е просто най-крайната форма на една много по-смътна интенционална идеология. Журналистическите писания ѝ посвещават голямо внимание, понеже им се струва задължително да „вдъхват живот“ на своите теми, но и защото де факто личността на съдията никога не е изцяло безразлична. Тогава започва едно разнищване на репутацията, вкусовете, темперамента, убежденията и даже погледа му, сякаш в тях се крие ключът към съдебната мистерия (5). Самите адвокати и магистрати допринасят за подхранването на това схващане, защото е човешко да се смяташ за по-важен, отколкото си в действителност, и защото си мислят, че като общуват помежду си, се познават.

Така се очертава пространство, оформено от две ограничителни тенденции, едната – към неутрална позиция, а другата – към целенасочена. И в двата случая се наблюдава деполитизация. В първия поради недостатъчност, а във втория поради прекомерност. Деполитизацията е следствие от десоциализацията на правосъдната система и по-конкретно на магистрата. В първия случай той е представен като робот, а във втория – като бог или дявол, но и в двата случая се създава нереален образ. Така се причинява двойна вреда. Най-напред защото по този начин се пречи въпросите на правосъдието да се обсъждат истински в собствената им среда. В първия случай, защото спецификата на материята предполага

АНАТОЛИЙ СТАНКУЛОВ, 2014

обсъждане само между експерти, във втория, защото непрекъснато се стига до политикански диспут, който цели единствено домогване до властта. От друга страна, се изгражда един невъзможен образ на магистрата. Така го откъсват от обществото.

Независимо дали го искаме или не, между закона и частния случай има и винаги ще има пролука. Магистратът има призванието да я запълни със своята съвест, своите ценности, мнения и емоции или „афекти“, както би казал Спиноза. Магистратът е човек. Затова нека спрем да го смятаме за неутрален, защото привидно трябва да е такъв. За сметка на това е важно той да бъде безпристрастен, т.е. да не е заинтересован от решението на проблема, който му е поставен, да няма предразсъдъци, да не вярва в готовите решения на казусите и да се съмнява в себе си. Това предполага той не само да познава себе си, но и да приеме това, което е, за да избегне, доколкото е възможно, въздействието на потиснатите в него чувства.

В ТОЗИ ред на мисли членството в синдикати, асоциации или политически формации далеч не е нередност или срамна болест, както все повече се твърди, а представява богатство и стожер. За безпристрастността е необходим също така силен морал и в още по-голяма степен обективни гаранции – като колегиялност, задължение за мотивираност, средства за обжалване – които, уви, често са накръпвани от управленската логика на политическата власт.

Останалото е не само илюзорно, но и опасно. Като например възникващите „въпроси“, по-често от мъже, относно съставените изцяло от жени юрисдикции при разглеждането на дела за изнасилване или сексуална агресия. При положение че изнасилвачите са мъже, как обективността на един мъж ще е по-голяма от тази на жена? В някои случаи съмненията по отношение на магистратите се пораждат само защото имат еврейско фамилно име.

По същия начин, поради факта, че Синдикатът на магистратите оспорва все яростно политиката и позициите на Никола Саркози по време на президентския му мандат, се твърди, че членовете на тази организация са непременно пристрастни. Като се има предвид, че този политик предизвика невиджано

по своя мащаб протестно движение сред магистратите (6), и че самият Синдикален съюз на магистратите заклеми „мракобесието“ при управлението му (7), кой магистрат би трябвало да се заеме с неговите дела? Отвъд диверсионните стратегии на някои хора, едно мнение за съдиите се налага все повече и то подклажда съвсем открито мечтата за наистина нечовешко правосъдие.

Истината за професията на магистрата е, че тя има пряка връзка с чисто политически въпроси и че съдебната материя е съвсем конкретна и специфична. Затова изглежда наложително да се политизира отново въпросът за правосъдието, за да се сложи край на илюзията за неутралния магистрат и за магистрата, който трябва да бъде неутрализиран. Това политизиране би помогнало да се върне човешкото отношение към правосъдието, да се обогати общественото разискване за правосъдието и да се осигури участие на гражданите.

- (1) Pierre Bourdieu, „La force du droit. Éléments pour une sociologie du champ juridique“ (Сила на правото. Елементи за социология на правната сфера), Actes de la recherche en sciences sociales, № 64, Paris, 1986.
- (2) Pak mam.
- (3) Jacques Ellul, „Le problème de l'émergence du droit“ (Проблемът за зараждането на правото), в Annales de Bordeaux, т. 1, № 1, 1976.
- (4) По време на последните професионални избори през юни 2013 г. Синдикалният съюз на магистратите, смятан за „аполитичен“, спечели 68,4% от гласовете. Синдикатът на магистратите, за който се твърди, че е ляво ориентиран – 25,2%, а „Работническа сила на магистратите“, също „аполитична“ по презумпция – 6,4%.
- (5) Bk. например Pascale Robert-Diard, „Tapie, Dassault, Sarkozy: le juge Serge Tournier, omniprésent et invisible“ (Тану, Дасо, Саркози: съдия Серж Турниер е всеесилен и невидим), Le Monde, 12 март 2014.
- (6) „La quasi-totalité des tribunaux en grève“ (Почти всички съдилища в стачка), L'Express, 9 февруари 2011.
- (7) „Le principal syndicat de magistrats critique le bilan Sarkozy“ (Основният синдикат на магистратите критикува отчета на Саркози), Le Monde.fr, 12 април 2012.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Ивайло Буров

Вестник
„МОНД дипломатик“

Директор

проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ

Отговорен редактор

Юрий БОРИСОВ

Редактори

Дора Чичкова, Павлина Колева

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломация“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.

Във Франция вестникът се издава от

SA Le Monde diplomatique,

в което акционери са SA Le Monde,

Асоциация Gunter Holzmann

и Асоциацията на приятелите

на Le Monde diplomatique.

Директор

Serge HALIMI

Главен редактор

Pierre RIMBERT

За контакт с българската редакция:

София – 1000

бул. „Позитанс“ 20 А

Вестник „Дума“

(Монд дипломатик – българско издание)

тел. +359 2 8773447; +359 2 9705 209

e-mail: lmdp@press.bg;

bg.mondediplo@gmail.com

www.bg.mondediplo.com

Очаквайте следващия брой
на 2 октомври 2014 г.

Лютви Местан не е „екскурзиантът“ Хасан

В цивилизования свят визити с политически характер се уреждат по установени дипломатически канали и протоколни правила

Константин ИВАНОВ

Вече дни наред политици, политолози и всички журналисти нищят посещението на председателя на ДПС Местан в Турция и разговора му на четири очи с новоизбрания президент на съседите. Те, както и редовият българин, научиха за събитията по постфактум. И не само всички български и редовите български, но и чиновниците от съответния отдел във външното министерство и българските дипломати в Анкара и Истанбул - факт, който заслужава отделно внимание. Защото когато шеф

на партия пътува в чужбина и се среща с най-високопоставени ръководители, това не е като Хасан от Бурса, озовал се там в резултат на "голямата екскурзия", да спходи братовчед си Осман от Кърджали, за да изядат заедно байрам курбана на 5 октомври. В цивилизования свят, към който божем се числим, подобни визити, имащи несъмнено политически характер, се уреждат по установени дипломатически канали и протоколни правила. Най-незначителното от които е съответното лице да бъде посрещнато и настанено от представител на българското дипломатическо представителство, да му се предложи съдействие в изпълнение на мисията му: евентуално транспорт, придружител, преводач. За нормално се смята също гостът да сподели с посолските служители впечатления от контактите си, особено когато те са били с високопоставени представители на

Лютви Местан

съседна страна. Нормално за подредените държави, където цари ред и съответните служители не са "калинки", уредени на държавната хранилка при поредната политическа турбуленция. А у нас тези турбуленции не спират от двама и кусур години. И съответно урубулешките и безхаберни изпълнения на Външно министерство не започват с мистериозното посещение на Местан и вероятно няма да завършат с него.

По една случайност бях в Истанбул в края на деветдесетте, когато за огромно удивление на дипломатите ни там се оказа

тогавашният министър-председател Иван Костов. В генералното ни консулство научиха за премиерското посещение от... приятели турски граждани, които проявили интерес за целите му, планирани срещи и т.н. Посетиха Костов в хотела, предложили му съдействие, както е нормално. По-късно по същия сценарий се разиграла и визита на Ахмед Доган.

Преди три десетилетия бях кореспондент на в. "Работническо дело" в Бейрут. Всеки вторник и петък имаше полет на "Балкан" от и за София. И всеки вторник и петък човек от посолството посрещаше самолета

на бейрутското летище, при нужда помагаше с транспорт до града, настаняване в хотел. На редовни пътници, не на политически и държавни дейци, просто на сънародници. Ще се намерят опоненти, които веднага ще ме засекат с изтъкваните лафове за вездещите зорко око и голямо ухо на ДС, сега е вече демокрация, всеки може свободно и безконтролно да пътува където си иска, да се среща с когото си иска.

Когато обаче пътуцията е председател на третата политическа сила на България, когато той се среща с президента на

съседна държава, когато двамата си хортуват насаме и то в навечерието на парламентарни избори в България, неуместно е този политически акт да се подвежда под общия знаменател на демократичните завоевания. Освен ако такава инкогнито визита и разговори на 4 очи не са имали някакво по-специално оправдание. Например каква може да бъде ролята на ДПС за утвърждаване на Турция като регионална сила и съответно за силване на влиянието ѝ върху политическия живот в България.

Но да не ставаме толкова мнителни.

Да гойдат трудоваците!

Денчо ВЛАДИМИРОВ

От седмици вече по радиото, телевизията и във вестниците важни експерти обясняват причините за повлечените от мътната водна стихия български градове и села. И изтъкват една от причините - разрушените стари диги, строени преди десетилетия. Но в безвремието на "демократичния преход"

държавата ни е "спестявала" от пари за поддържането на тези насъщни още и по време на египетските съоръжения срещу излизането от коритата си реки.

Детството ми е преминало сред трудоваците на България. Баща ми работеше в Строителни войски и с него цялото семейство пропътувахме градове и села из Северна България, все в близост до Дунав и други реки. Строяха

хиляди млади хора - трудоваците, диги за обуздаване на непокорните реки. Започнах да ходя на училище пак по тези места - в непознати села, където хората от Строителни войски биваха очаквани като спасители срещу водната стихия. От Димово, Лагошевици, до Айдемир и Силистра. Навред трудоваците строяха диги от обект на обект.

Сега трудоваците вече ги няма. Авантюристично бе сло-

жен кръст на едно работещо ефективно българско явление, наченато от недостижимия трибун и премиер Александър Стамболийски. Израснах с трудоваците, с тези младежи, много от които бяха от малцинството, не знаеха да говорят даже на български, но в Строителни войски ги преобразяваха - изучаваха се за майстори строители, получаваха златни занаяти, огромятаха се. А в села като се-

гашия град Гулянци сигурно още помнят и празниците на трудоващата художествена самодейност, когато талантливи музиканти, артисти и танцьори от трудоващите редици играеха на сцените и разнообразяваха живота и на местните хора. Така бе и в стотици български градове и села, където имаше трудовашки станове, звучеше сутрин и вечер войнишка тръба и се вдигаха знамето на България.

С изчезването на трудоваците от трудовия и обществен живот на страната ни започнаха да се пропукват издигнатите основи на едно незабравимо съпричастие на хиляди млади хора от народа, които сътвориха "двете България" и никой не може да им отрече това. Защото още има следи от построените от тях заводи, тунели, язовири, мостове, канали, диги, пътища, жп линии... Бях дете и когато се строеше Проходът на републиката - едни от най-ентузиастичните и мъжки момчета, наред със синеблузните бригадири, бяха и те, трудоваците.

А ако още ги имаше, нямаше сега реките да изскачат от разградените диги и да заливат и влчат села и градове. А ако още ги имаше - нямаше с есесемидека да се помага на плуващите по реките с покривите на къщите си хора. Хиляди млади ръце щяха да бъдат в битката с калта, с погрома и останалите безподслон хора. Те отиваха там, където ги водеше дългът.

Затова моят призив е: "ДА ДОЙДАТ ТРУДОВАЦИТЕ!"

Да дойдат отново в живота ни с бързо посечени традиции от съзидателното ни минало.

Когато трудоваците строяха...

Жадувана демокрация

Във времето на „черния и гнусен комунизъм“ не постъпвахме така

Едно от най-неприятните събития в моя живот беше пенсионирането ми. От нас, актьорите, почти няма такъв, който да се е зарадвал от това. Обратно. Разболяваме се само при мисълта, че няма да я има сцената, ролите, затаената публика, която диша, радва се и скърби заедно с теб, очите на партньорите ти, в които се оглеждаш и черпиш сили и вдъхновение от тях. Няма вече да я има тази сладка болест, тази магия, наречена театър. Обикновеният човек трудно ни разбира и ни нарича „чудачи“, дори и луди.

Един ден ми се обаждат от счетоводството на театъра: „Ела да си получиш заповедта за пенсиониране!“ Браво бе! Така ли става във времето на жадуваната демокрация? Взemi си заповедта и чао! Бъв времето на „черния и гнусен комунизъм“ не постъпвахме така. Когато някои колеги излизали в пенсия, им купувахме скъпи подаръци, правехме специална вечер - тържество за тях. Всичко това, за да не се усетят,

напускайки театъра, ненужни вече, а обратно - ценени и уважавани.

Не отидох да си взема заповедта. Получих я по пощата. Междувременно беше обявено общо събрание на театъра. Отидох. Представиха ни новия директор (не му помня името, защото нямах желание да го зная) и няколко нови млади колеги, назначени на нашите места. Не съм против подмладяването на състава на театъра, това беше необходимо. А и децата, които дойдоха, бяха талантливи. Негодувам против друго - начина по който се изгонват (пенсионират) актьори. Не заслужават такава обида. Вдигнах ръка и взех думата. Казах следното: „Г-н новоназначен директор. Не ви знам името и не искам и да го зная. Обръщам се към досегашния директор, вие сте и наш колега-актьор. Да сте чули как е постъпил един друг директор, от друг театър? Повикал е актьорите, които подлежат на пенсиониране, и им казал: Зная, че ще ви е тежко да се разделите с театъра и за да ви е малко по-малко тежко,

всички ще получите по една голяма, хубава роля за раздяла. Спомена за нея да омекоти болката. И освен това ги е сложил да участват с мимансови роли във всички спектакли. Благородно, нали? За разлика от това, което е тук, при нас. Аз съм навършила годините си и съм готова да си отида, колкото и да ми е тежко, но защо по такъв унищителен начин?“ Бурни аплодисменти от моите колеги. И поздравления: „И последната си „роля“ изигра блестящо!“

След толкова години седа и си мисля: Защо стана така? Нали всички искаме демокрацията? Защо тя не ни направи по-добри, а станахме по-лоши? Хора, 25 години стигат. Нека станем по-добри, по-милостиви, по-грижовни един към друг.

Животът е миг. Нека повече да се обичаме!

Лили ФИЛИПОВА, актриса

Мнение

Съгласието като единствена алтернатива

Коалиционното управление след предсрочния вот на 5 октомври 2014 г. е водещият проблем, над който политическите лидери ще трябва да се замислят сериозно в навечерието на предстоящия тежък есенно-зимен период. Политическият консенсус е единствената алтернатива. Социологически заклинания и опити за откровени манипулации този път ще имат категорично бумерангов ефект и няма да доведат до очакваното добро представяне на политически субекти, които залагат на подобни методи в борбата за надмощие. До този момент кампанията се води без компромати, по-скоро вяло.

Анализатори с различни политически пристрастия в последните седмици все по-настойчиво говорят за необходимостта от „голяма“ коалиция на националното спасение, в която левица и десница да постигнат базово съгласие по няколко ключови национални въпроса, които не могат да бъдат нито отлагани, нито пренебрегвани - финансовата и социална стабилност, доходите, безработицата и националната сигурност. Различията в платформите и политиките очевидно ще про-

дължават да съществуват, но когато се търси консенсус на принципа основа и в името на общото благо - допустимо е да се отстъпи крачка назад от острото партийно противопоставяне и класическия политически егоизъм.

В този смисъл нарицателен и емблематичен стана примерът с политическото развитие на Германия след проведените в тази водеща европейска държава парламентарни избори - социалдемократи и християндемократи останаха идеологически противници, които не се обещиха, а излъчиха програмно правителство на единството и съгласието, като успяха да преодолеят всички предизвикател-

ства на световната икономическа и финансова криза, осигурявайки за своите граждани социална стабилност и сигурност.

Българските държавници до този момент в годините на прехода да бяха от отговорност и неистово отхвърляха коалиционния тип управление. Тази грешка доведе до политическо разделение. Думата „коалиция“ бе оцветена в крайно негативни краски, абсолютно незаслужено.

Но настъпва моментът, в който водещите политики трябва да дадат ясна заявка за бъдещето - дали ще са политически „еднодневки“ или лидери с широк поглед и визия за следващите години - от тази тяхна заявка в предизборния период до голяма степен ще зависи не само стабилността на бъдещото управление, но и развитието на България за години напред.

Д-р Чавдар СТОЯНОВ, юрист

Лирично

Размисъл преди изборите за НС 2014 г.

*Обичам аз живота,
обичам хората на любовта,
но презирам хората на злото,
с омраза, завист и жестокост.
Презирам и парите на властта,
без всякакво прозрение за народа.
Презирам и тези гегутати,
жадни за власт и богатство,
забравили доброто у човека.
И пак безмълвното безсилие
продължава без известен край.
Но аз вярвам във народа,
че ще се пробуди пак,
привикнал да се бори
между острите им зъби
за своята лична свобода.*

Д-р Тодор ГАБРОВСКИ, пенсионер

Авторът на тези редове е българин, който живее в САЩ. На 98 години е, но се вълнува от случващото се в България. Той е едно от доказателствата, че за любовта към Отечеството няма пречки - нито възрастта, нито разстоянията могат да я спрат.

Предложение

Нека обединим усилията си

Не са много страстите, в които хората „на духа“ са оставени да гинат буквално в мизерия. За жалост и ние сме в това число. Тук в последните години се подвизава царството на пошлостта, силиконовите плеймейтки, мутри, наркотици, крупни измамници и какви ли още не. Изглежда в това царство с честния си и достоен труд, ум и талант не можеш да оцелееш или ако е така, това си е истинска мъка.

Друг факт - с години стоят замразени строежи на черкви и параклиси, немалко храмове са в неподдържан вид, а някои дори се и рушат. Да изтъквам ли факта, че в „смесените“ райони джамии се строят за месеци и изразват буквално като гъби след дъжд. Толерантен човек съм и в това не виждам нищо лошо, но то е показателен пример, че който държи на вярата си, е ревностен към нея.

След преврата (за

мен това си е чист депесарско-гербаджийски преврат) се правят всякакви опити за дискредитиране, нагло манипулиране и омаловажаване на постигнатото от правителството за мандата на БСП за една година. Не трябва ли да тревожи фактът за започналите вече отявлени политически чистки? Това ли е най-важното сега за служебното правителство? И когато в началото заговорихме за беда, хоп - ето ти новият Гербаджий-

те се размечали за абсолютното мнозинство и за самостоятелно правителство или най-малко за коалиция с някои от десния сектор. Дотук може да се сметне нормално амбициите на една партия в предизборна обстановка за победа, но гербаджии, опомнете се! Преди година и нещо народът едва ли не с ритници ви изхвърли от властта, а вие какво? - Ще се подигравате с паметта на самозапалилите се ли? За разлика от

вас, ние никога няма да ги забравим. Няма да забравим и тъпотите, и обидите, които вашият премиер ръсеше към собствения си народ - лош материал, аз съм прост и вие сте прости, и какви ли още не бисери. Някой да реагираше на всичко това - да ревеше, да дюдокаше?

За нас, членовете и симпатизантите на БСП, е пределно ясно, че опасността от връщане към вонящата тиня от преди м. май е голяма

след подлия преврат. Затова предстои тежка задача пред всички нас да укрепим и обединим усилията си срещу един явно агресивен, неморален и нецивилизован политически опонент (с всичките му тоналности). Рано или късно винаги някога истината изплува и народът ще разбере кога „България беше на хората“.

Цветелина ДИМОВА,
Карнобат

Не е приятно да разсъждаваш върху мислите, преминаващи през ума на хората на Мисерва, когато на здравяване се заема със задачата да търкува ерата на човешката цивилизация, която сега може би се приближава към безславен край.

Ерата започна преди близо 10 000 години в Плодородния полумесец, простиращ се от земите край Тигър и Ефрат през Финикия на източното крайбрежие на Средиземно море до долината на Нил и оттам към Гърция и отвъд. Случващото се в този регион дава болезнени уроци за днешно, което човешкият род може да достигне.

В земите край Тигър и Ефрат в последните години се случват неизразими ужаси.

Агресията на Джордж Буш и Тони Блеър

през 2003 г., която мнозина иракчани сравняват с нашествието на монголите през XIII век, беше още един смъртоносен удар. Той унищожи голяма част от оцелялото население след наложените санкции от Бил Клинтън и ООН върху Ирак, определени като геноцид от известните дипломати Денис Холдгей и Ханс фон Спонец, които ги препоръчаха, а след това се оттеглиха в знак на протест. Унищожителните доклади на Холдгей и фон Спонец бяха порещати по обичайния начин, по който се приемат нежелани факти.

Една от ужасяващите последици от нашествието на САЩ и Великобритания беше посочена във "визуалното ръководство за кризите в Ирак и Сирия" на "Ню Йорк Таймс" - радикалната промяна на Багдад от смесени квартали през 2003 г. до днешните религиозни анклавни, попаднали в капана на горчивата омраза. Конфликтите, породени от нашествието, се разпространиха извън страната и сега разкъсват на парчета целия регион.

Голяма част от областта между Тигър и Ефрат е в ръцете на ИДИЛ и на неговата самопровъзгласила се "Ислямска държава", мрачна карикатура на крайна форма на радикален ислям, чийто дом е в Саудитска Арабия. Патрик Кокбърн, кореспондент на "Индипендънт" в Близкия изток и един от най-осведомените анализатори на ИДИЛ, я определя като "ужасяваща, в много отношения фашистка организация, много религиозна, убива всеки, който не вярва в тяхната особено строга форма на исляма".

Кокбърн посочва и противоречието в западната реакция

КРАЯТ НА ИСТОРИЯТА

Днес хората са астероидът, осъждащ голяма част от живота на изчезване

Ноам ЧОМСКИ*

при появата на ИДИЛ - усилията за прекъсване на напредването й в Ирак наред с други усилия за подпоаване на основния опонент на групировката в Сирия, жестокия режим на Башар Асад. В същото време голяма бариера пред разпространението на чумата ИДИЛ в Ливан е "Хизбула", омразният враг на САЩ и на съюзника им Израел. И за да стане още по-сложно, САЩ и Иран споделят заедно с други страни в този силно конфликтен регион оправданото притеснение от издигането на "Ислямска държава".

Египет потъна в дни от най-мрачните си дни под военна диктатура, която продължава да получава подкрепата на САЩ. Съдбата на Египет не беше написана на звездите. От векове алтернативни пътища бяха доста осъществими, но нерадко тежка имперска ръка препречваше пътя.

След погнотените ужаси

в последните няколко седмици не е необходимо да коментираме какво идва от Йерусалим, смятан в далечната история за морален център. Преди 80 години Мартин Хайдегер възхваляваше нацистка Германия като най-добра надежда за спасяване на славната цивилизация на гърците от варварите от Изток и Запад. Днес германски бан-

*Ноам Чомски е професор по лингвистика в Масачузетския технологичен институт и автор на десетки книги за американската външна политика. Статията му е публикувана в изданието "In These Times".

кери мачкат Гърция под икономически режим, предназначен да запази нейното богатство и сила.

За вероятния край на цивилизационната ера предвещава нов проект доклад на Междуправителствения панел за климатичните промени (IPCC), сравнително консервативният наблюдател на случващото се във физическия свят. Изводът в доклада е, че увеличаването на емисиите от парникови газове създава риск от "тежки, повсеместни и необратими последици за хората и екосистемите" в идните десетилетия. Светът се доближава до температурата, при която загубата на големия леден щит над Гренландия няма да може да бъде спряна. Наред с топенето на леда в Антарктика, което може да увеличи морското равнище и да наводни големи градове и крайбрежни райони.

Цивилизационната ера съвпада до голяма степен с геоложката епоха Холоцен, започнала преди повече от 11 000 години. Епохата на плейстоцена продължи 2,5 милиона години. Сега учените смятат, че е започнала нова ера преди около 250 години - антропоген, периодът, в който човешката дейност има драматични последици за физичес-

кия свят. Темпът на промяна на геоложките епохи трудно може да бъде пренебрегнат. Признак за човешкото въздействие е

изчезването на вивовете

за което сега се смята, че се случва със същия темп като преди 65 милиона години, когато астероид удри Земята. Това е предполагаемата причина за края на ерата на динозаврите, които откриват пътя за размножаването на малки бозайници, а впоследствие и на съвременните хора. Днес хората са астероидът, осъждащ голяма част от живота на изчезване.

Докладът на IPCC потвърждава, че "голямото мнозинство" известни находища на гориво трябва да бъдат оставени в земята, за да се предотвратят нетърпими рискове за бъдещите поколения. В същото време големите енергийни корпорации не крият целта си да експлоатират тези находища и да откриват нови.

Ден преди резюмето си на заключенията на IPCC "Ню Йорк Таймс" съобщава, че огромни зърнохранилища в Средния запад гният, така че петролни продукти от Северна Дакота да могат да бъдат превозвани с

влакове към Азия и Европа. Една от най-страшните последици от антропогенното глобално затопляне е топенето в областите с вечни ледове. Изследване, публикувано в сп. "Сайнс", предупреждава, че "дори леко повишаване на температурите (по-малко от очакваното в идните години) може да даде началото на топенето на вечните ледове, което от своя страна може да предизвика освобождаването на огромни количества парникови газове, съдържащи се в леда", с възможни "фатални последици" за глобалния климат.

Арундхати Рой твърди, че "най-подходящата метафора за лудостта на нашето време" е ледникът Сиачен, където индийски и пакистански войници се избиваха на най-високото бойно поле в света. Сега ледникът се топи и разкрива хиляди празни артилерийски снаряди, празни туби с гориво, ледени секири, стари ботуши, палатки и всякакви видове отпадъци, генерирани от хилаците воюващи човешки същества в безсмисления конфликт. И на фона на топенето на ледниците Индия и Пакистан са изправени пред неопикуема катастрофа.

Окан човешки род. Клетата Сова.

Геополитика на унижението

Жак АТАЛИ*

3 ападът трябва незабавно да вземе по отношение на арабите, турците и руснаците позицията, която зае през 1945 г. спрямо Германия: да вземе под внимание техните интереси, да не къса връзките с тях, да им остави място в кръговете, които взимат решения, да им предложи съвместни проекти. Както по отношение на хората, така и по отношение на нациите, унижението може да до-

*Жак Атали е френски икономист, финансист и философ. През 1991 г. става основател и първи ръководител на новата Европейска банка за възстановяване и развитие. Автор е на романи, есета и монографии. Статията на Жак Атали е публикувана във френските издания "Експрес" и "Slate".

веде единствено до немислени постъпки, нови войни и конфликти.

По тази причина е много важно да не унижаваме другите, а да проявим към тях уважение. Ако не успеем да избегнем унижението, трябва да се постареем да запазим диалога, ако унижението все пак е готов да говори и не се превърнал в непримирим враг, на който можете да му попречите да ви навреди само със сила.

През 1919 г. унижаването на Германия с глупавия Версайски договор доведе до победата на нацизма, с който след това трябваше да водим борба. Също така унижителният отказ през 1995 г. да приемем Турция в ЕС тласна тази страна в обятията на ислямизма, който все още остава умерен, но един ден може да се превърне във враг. По-нататък, след третата война в Персийския залив разпускането на светската и прекрасна подготвена армия на Саддам Хусейн принуди хиляди войници и офицери да създадат ислямски халифат, който днес се стреми да обедини под своето крило всички обидени мюсюлмани в борба на живот и смърт със Запада. Не трябва да забравяме и за запазването на основаващите се на унижението отношения между Израел и Палестинската автономия, кога-

то едините вярват в илюзията, че могат да победят във военен конфликт, а другите упорито се стремят да унищожат еврейската държава.

И накрая, днес става дума за унижаването на Русия, стремежа да я изолираме от останалия свят, защото тя не е съгласна с това рускоезичното население на Украйна да бъде смятано за втори сорт граждани. Това може да я превърне във враг, с който един ден на нас ще ни се наложи да влезем в конфликт. Особено глупашко е поведението на поляците, които са готови да направят всичко за изолацията на Русия, както едно време Франция беше готова на всичко, за да изолира Германия през 20-те години на XX век.

Третата световна война може да стане естествено продължение на тази геополитика на унижението. Във Вашингтон и Москва вече се чуват националистически, конспиративни и войнствени гласове, които могат да предизвикат най-пошля сценарий по пътя на натрупването на глупост и злоба. В действителност и от двете страни ще се намерят достатъчно хора, които не биха имали нищо против, ако международното напрежение достигне такава степен, че да измести вътрешни ужасни последици от финансовата криза, би дало работа на военно-промишления комплекс и би позволило да се разграбят спестявания на населението (с помощта на

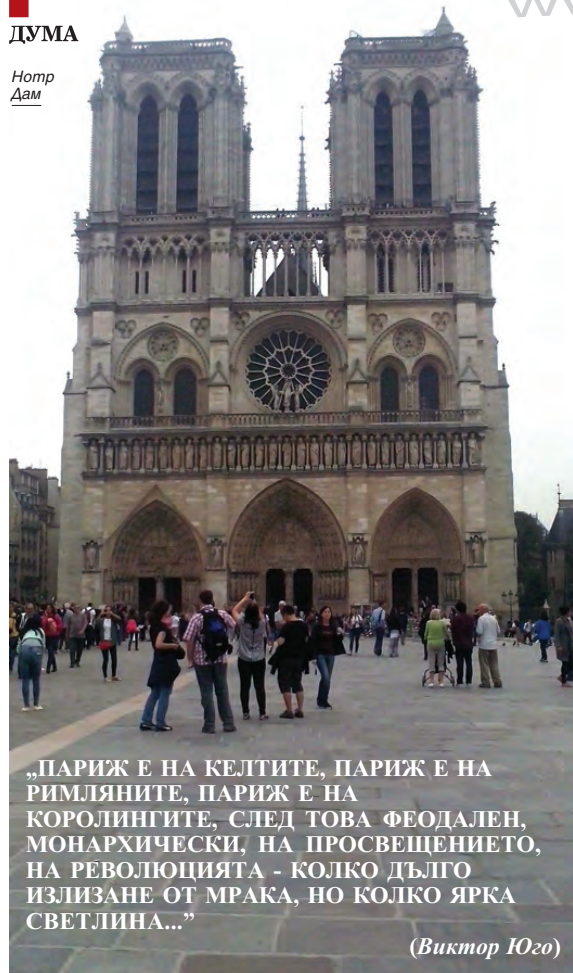
данъци или отлагане на плащанията по държавния дълг) в името на така наречената защита на околната среда в опасност родина.

На първо място това важи за САЩ, които се намират далеч от бъдещите бойни полета и повече не се нуждаят от енергоресурсите на Близкия изток и Средна Азия. Те опасно се заиграват с тази стратегия, която може да им помогне да преодолеем финансовата криза, но може да стане самоубийство за Европа, която като глупак следва фарватера на Америка.

Ако желяем да избегнем по-нататъшното изостряне, Западът трябва незабавно да вземе спрямо араби, турци и руснаци такава позиция, която зае по отношение на Германия през 1945. На първо място това се отнася до Русия: необходимо е да се прекратят бойкотът, който вреди на най-вече на европейците, и трябва да я привлечем в борбата срещу радикалния ислям, който тя всеки ден води в Кавказ.

Франция може и трябва да направи завои в своята доктрина. Тя трябва да намери смелост да скъса с подражаването на останалите европейци, както тя неведнъж е постъпвала в миналото, и да стане главна движеща сила на политиката на уважение. Даже ако заради това тя трябва известно време да остане сама.

ДУМА

Нотр
Дам

„ПАРИЖ Е НА КЕЛТИТЕ, ПАРИЖ Е НА РИМЛЯНИТЕ, ПАРИЖ Е НА КОРОЛИНГИТЕ, СЛЕД ТОВА ФЕОДАЛЕН, МОНАРХИЧЕСКИ, НА ПРОСВЕЩЕНИЕТО, НА РЕВОЛЮЦИЯТА - КОЛКО ДЪЛГО ИЗЛИЗАНЕ ОТ МРАКА, НО КОЛКО ЯРКА СВЕТИЛНА...”

(Виктор Юго)

Ева
КОСТОВА

Париж - градът на светлините, градът на кулинарното изкуство, градът на архитектурните постижения, градът на любовта, градът на дългите разходки и приказни мечти...

За Париж всеки има свое мнение, свое впечатление, свое определение. За мен Париж е като удобна, мекичка домашна дреха, която ухае на хубаво, в която се свиваш доволно, с която връщаш душевния си уют, забравяш обиди, напрежение, немотия и пошлост. Дреха, с която се чувстваш у дома. И с която усещаш защо ти е даден само един живот и защо трябва да го изживееш човешки...

А иначе калейдоскопът на броевите дни в Париж се завърта на големи обороти още с първата забележителност по маршрута на туриста, който бърза да разгледа колкото може повече от града и у когото страстта на ненаситник се увеличава, вместо с натежали крака да бърза да се прибере в хотела. Айфеловата кула, разбира се, е на мястото си, излязла сякаш от картинките, многобройните пътеводители, историята на изкуството. "Тези грозни тонове железа" от дрзкия проект на инж. Айфел не са приети навремето от творческата интелигенция на Франция, но кулата се е превърнала в един от най-популярните символи на френската столица и Франция, и една от най-известните конструкции и атракции в цял свят.

На мястото си на високото в Монмартър е и Сакре кьор - това наистина Свето Сърце на Господа, една от най-посещаваните от туристи сгради във френската столица. Базиликата увенчава най-непокорния квартал като възлещение на консервативния морал и християнската добродетел.

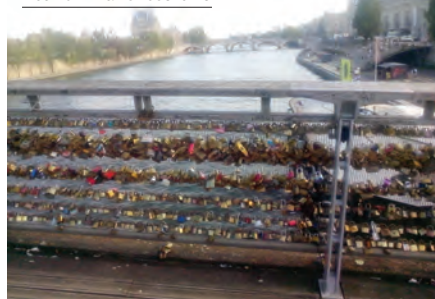
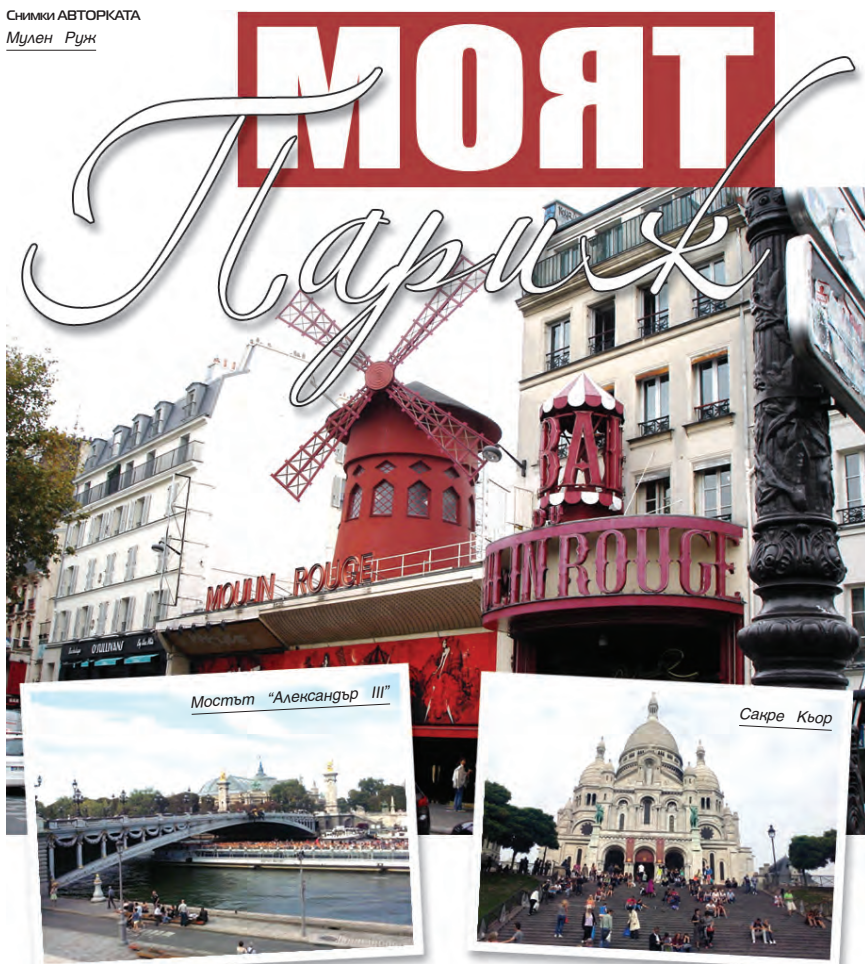
тел. Монмартър е кварталът с най-много стриптиз барове, секс шопове, кабарета и нощни заведения. Само на минути от Сакре кьор се намира и Мулен Руж.

Париж - това е Лувърът - Мона Лиза, Венера Милоска, но и още безброй ценни произведения на изкуството и исторически жалони по пътя на човечеството. Лувърът е най-големият национален музей на Франция и е най-посещаваният музей в света с 9,3 млн. посетители само за 2013 г. Сградата, която в миналото е била най-напред военно укрепление, а после кралска резиденция, е разположена в центъра на Париж. За първи път е отворена като музей на 8 ноември 1793 г., по време на Френската революция. В музея, на площ от 60 600 кв.м, са разположени почти 35 000 предмети от прайсторическата ера до XIX в., както посочват туристическите брошури.

Бързате да видите Нотр Дам - Парижката Света Богородица, католическа катедрала, построена през 1163-1345 г. като една от първите катедрали в готически стил на остров Сите на река Сена. Повечето скулптурна украса на фасадата, която се смята за една от най-красивите, датира от XIX век. Тук Наполеон I е коронясан като император.

В градината на музея на Роден те посреща "Мислителят", "Вратата на ада", вътре е "Целувката", а във всички зали ви тате духът на великия скулптор и се чувства присъствието на жената, също талантлив творец, но

Мостът на влюбените

Снимки АВТОРКАТА
Мулен Руж

Мостът "Александър III"

Сакре Кьор

ВСЕКИ, КОЙТО СИ ТРЪГВА ОТ ГРАДА, МЕЧТАЕ ДА СЕ ВЪРНЕ ОТНОВО

Мислителят на Роден

останал донякъде в сянката му - Камий Клодел.

Париж - това е Версай и неговите божествени градини и фонтани, музеят Орсе, Пантеонът, Сорбоната, латинският квартал, мостът Александър III, градините на Тюйлери, Трокадеро, Домът на инвалидите, Военното училище, Монпарнас, Триумфалната арка, "Шанз-Елизе", площад "Конкорд", църквата "Мадлена", площад "Вандом" - трудно може дори само да се изброят онова, което прави Париж Париж.

Мостът на влюбените е окичен в катинарчетата - тук заключават любовта си милиони хора и после хвърлят ключчетата в Сена. Властите на града са сериозно обезпокоени, че натежаването на катинарите може да срути моста и търсят начин да ограничат гирляндите от метал по него.

Все места, които ти се струва, че познаваш от години, че едва ли не в някой друг живот си израсъл в Париж...

Париж е и малките паркове, оазиси на спокойствието в осеммилионния град с чудесни дървета, цветя и въобще зеленина (за кучетата си има отделни градини). Париж е и не толкова големите авенюта, а наглед малките улици, по които колите се опитват да не ти "стъпят" на краката и където е сместена и отсечката за велосипедистите. Париж е и оставените редици колелета с пазарски кошници, които всеки може да ползва и после да върне на място, откъдето са взети. Сред специални карнетки всеки може да отключи и подкара някой от паркираните на улицата електромобили. Париж е и усмивката на лицата на парижани, хора любезни донемая къде, готови да ти се извинят и за малкото, да те упътят при нужда с неизменното "сил ву пле" и "бонжур". Хора,

сред които усещаш, че и ти ставаш като тях, защото гледат на теб като на равен. На улицата поне не бие на очи неистовата граница между богати и не дотам богати. Няма потресаващи с вида си лимузини на ояли се богаташи, няма ланси по шитите на простаци с яки вратове, няма парад на силиконови бюстове, няма поне видимо разслоение на возещите се в метрото. Има хора с добър вкус, особено жените, които излъчват типично парижки финес с небрежно елегантните си дрехи във всекидневието - можеш да познаеш парижанката дори само по начина, по който е премецнала шал или чантичка, и по удобните, но елегантни, обувки без ток. В Париж е трудно нещо или някой да те изнерви.

Париж е и градът, в който на хора с увреждания общината предоставя безплатно такси, за да ги закара на място, където няма да се чувстват изолирани. Във Франция 70% от здравните грижи се финансират от държавата - след задължителна застраховка, а останалите 30% пациентът, ако реши, осигурява с помощта на застрахователна компания, докато образованието се развива едновременно на принципата на социалната и на пазарната политика - в държавните университети се заплаща такса, която обаче не е висока и може да се поеме от почти всеки, а частните висши училища сами определят таксите си.

Броевите дни са изтекли и идва моментът, в който трябва да се сбогуваш с Париж, като междувременно не те напуска мисълта, че трябва непременно пак да го видиш.

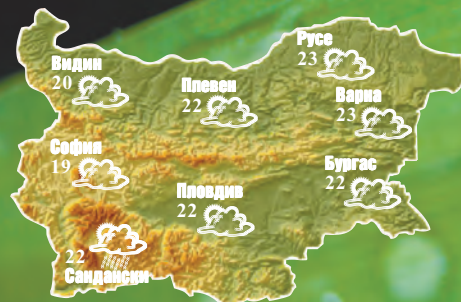
В тоалетната имаше два флакона на стената - единият с хидратиращ крем, другият - с безалкохолно лосион. Лосион - добре, ама това "без алкохол" ми дойде в повече, споделя на опашката за билети до аерогара "Бове" нашенка. "Хайде, почна се, три реда говеда", злобно изкомментира дочутото друга чаканка пред нас.

Е, те на това му се вика "у дома"...

Една от градините на Версай

ВРЕМЕТО

Днес ще има по-значителни разкъсвания и намалявания на облачността. Облачно ще се задържа над крайните източни райони и там на места ще превалява. Вятърът ще е слаб. Максимални температури между 19 и 24 градуса. Атмосферното налягане ще е над средното за месеца. Над планините ще има разкъсана облачност. На отделни места краткотрайно ще превалява. Вятърът ще е слаб до умерен от североизток. Максималната температура на височина 1200 метра ще е около 13 градуса, на 2000 метра – около 7 градуса. Над Черноморието ще преобладава облачно време, на места с превалявания от дъжд. Ще духа умерен вятър. Максималните температури ще са 21–23 градуса, вълнението на морето ще е 3–4 бала. Температурата на морската вода е 22–23 градуса.

Изгледи за

19

МАКСИМАЛНИ
22°/25°

20

МАКСИМАЛНИ
22°/27°

Минималните температури в страната ще са около 10 градуса, а максималните около 25 градуса. В петък в София времето ще е слънчево с минимална температура 8 градуса, максимална – 22. В събота температурите ще продължат да се повишават, а вероятността за валежи ще бъде минимална.

ДУМА

www.duma.bg

duma@duma.bg

Русия
България

МОНД
дипломатик
СЪВМЕСТНО
ИЗДАНИЕ С ДУМА

И. д. главен редактор
Юрий Борисов
yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ:
97 05 200,
810 73 78

Адрес на редакцията:
София - 1000,
ул. „Позитано“ 20А
Факс: 975 26 04,
автоматичен номератор 97 05 +
вътрешен номер

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: Ели Мишева - 200;
факс - 975-26-04

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: Дея Йорданова - 207
ДИЗАЙН: Велислава Хубавий - 201

РЕКЛАМА: Петрана Сомлева - 205, Ива Костадинова - 221; e-mail - reklama@duma.bg, Експонатер: 91975 в. 112; Печат: „Нюзпринт“ ЕООД, 1113 София, ул. „Тинтява“ 100; „Национална агенция за разпространение - АД“ - 02/962-23-23; „Национална дистрибуция“ ООД - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Мирослав Александров, Румяна Кирилова - 208, 203; abonament@duma.bg
КАСА - 97-05-249

НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg;

ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

ВЕСТНИК „ДУМА“ Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪТ“, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК“ И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО“

ИЗПОЛЗАВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, „ФОКУС“, БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

Основател
Стефан Продев

Издател „ДУМА 2008“ ЕООД
Николай Малинов

Управител **Павел Бебов**

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дървева

БЪЛГАРИЯ: Александър Симов - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Десислава Велева; Мария Нинова - 230; Милена Николова - 233; Павелета Давидова - 215; Юлия Кулинска - 224

ИКОНОМИКА: Наталия Гергова - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Йовановска - 246; Светлана Велева - 246

СВЯТ: Галина Младенова - завеждащ отдел - 219; Алберт Аврамов - 220, Кристиела Симеонова - 220

КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушевска - 240; Аълана Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: Вилиана Христова - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Светлана Василева - 231; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229

ЧЕТИВО: Борис Данков - завеждащ отдел, редактор на „Пегас“ - 244; Неделик: Богдан Иванов - 225; Пардон: Чавдар Шинов; Художник: Анатолий Станкулов

СПОРТ: Владимир Николов - завеждащ отдел - 245; Мария Милашска - 245

ФОТО: Благовеста Цветкова - 206; Мариета Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Спаска Венева; Снежана Христова

1 БНТ
06.00 Денят започва
08.05 Парламентарни избори 2014: Предизборни клипове
08.10 Денят започва
09.00 По света и у нас
09.15 Денят започва с Култура
10.30 Здравейте отблизко
11.30 Телепазарен прозорец
11.45 Малки истории /п/ /3421 епизод/
12.00 По света и у нас
12.20 Парламентарни избори 2014: Предизборни клипове
12.25 Спортни новини
12.35 Бързо, лесно, вкусно: Рецепта на деня /п/
12.45 Телепазарен прозорец
13.00 Живот с Дерек 70-сериен тв филм /1 сезон, 1 епизод/
13.25 Телепазарен прозорец
13.40 Войната на таралежите тв филм /4 серия/
14.45 Завершени от Рим /4 серия/
15.40 Телепазарен прозорец
16.00 По света и у нас
16.10 Новини на турски език
16.20 Малки истории /п/ /3421 епизод/
16.30 Дързост и красота тв филм /3421 епизод/
16.55 Бързо, лесно, вкусно: Рецепта на деня /п/
17.05 Светиците /6 епизод/
17.50 Зелена светлина
17.55 Парламентарни избори 2014: Предизборни клипове
18.00 По света и у нас
18.30 Още от деня с Димитър Цонев информационно предаване
19.15 Телене тиражите на ТOTO 2 и Втори ТOTO шанс
19.45 Лека нощ, деца! Кученце в джобче
20.00 По света и у нас
20.40 Парламентарни избори 2014: Предизборни клипове
20.45 Парламентарни избори 2014: Гласовете на България
21.05 Спортни новини
21.15 Студий Футбол
22.05 Футбол: Евъртън - Волфсбург, среща от груповата фаза на Лига Европа пряко предаване от Ливърпул
00.00 По света и у нас Информационна емисия
00.10 Парламентарни избори 2014

b tv
06.30 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи Антон Хехимиян и Биляна Гавазова
09.30 „Преди обед“ - токшоу с водещи Десислава Стоянова и Александър Кадиев
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Слави“ /п./ - вечерно токшоу
13.30 „Тайните на времето“ - сериал
15.30 „Цветовите на любовта“ - сериал
17.00 bTV Новините
17.30 „Лице в лице“ - публицистично предаване с водещ Цветанка Ризова
18.00 „Времето лети“ - сериал
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „Север-юг“ - сериал, с.2, еп.26
21.30 „Survivor: Камбоджа“ - реалити шоу
22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
23.30 bTV Новините - късна емисия
00.00 „Вътрешна сигурност“ - сериал, еп. 6
01.00 „Пепел от рози“ - сериал
02.00 „Преди обед“ /п./ - токшоу с водещи Десислава Стоянова и Александър Кадиев
04.00 bTV Новините /п./
04.30 „Цветовите на любовта“ /п./ - сериал

NOVA
06.20 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
09.30 „На кафе“ - предаване на НТВ
11.30 „Бон Апети“ - предаване на НТВ
12.00 Новините на Нова
12.30 „Езел“ - сериен филм, 3 сезон
13.30 „Моята карма“ - сериен филм
14.30 „Перла“ - сериен филм
16.00 Новините на Нова
16.30 „Малката булка“ - сериен филм
18.00 „Сделка или не“ - телевизионна игра
19.00 Новините на Нова - централна емисия
20.00 ВИП БРАДЪР 2014 - реалити шоу
21.00 „Съдби на кръстопът“ - предаване на НТВ
22.00 X Factor - музикално шоу
23.00 „Господари на ефира“ - забавно предаване
23.30 Новините на Нова
00.00 „Часът на Милан Цветков“ - предаване на НТВ
01.00 „Момчетата на Пи Джей“ - сериен филм, 4 сезон
02.00 „На кафе“ - предаване на НТВ /п/
04.15 „Долината на слънцето“ - сериен филм /п/

1
05.00 Телеканал „Добро утро“
08.00 Новини
08.15 Телеканал „Добро утро“
08.40 „Контролна покупка“
09.05 „Живей здраво!“
10.05 „Модна присъда“
11.00 Новини
11.15 Сериал: „В добри ръце“
13.10 „Добър ден“
14.00 Новини
14.15 Сериал: „Брак по заведение“
15.10 „Времето ще покаже“
15.55 „Насаме с всички“
17.00 Вечерни новини
18.00 „Хайде да се оженим“
19.00 „Нека говорят“
20.00 Време
20.45 Сериал: „В добри ръце“
22.35 „Вечерният Ургант“
23.10 Сериал: „Брак по заведение“
00.05 Нощни новини
00.20 „Нека говорят“
01.15 „Насаме с всички“
02.00 „Хайде да се оженим“
02.55 „Модна присъда“
04.00 Новини
04.05 „В наше време“

ОВЕН
Предвид развитието от последните дни, ще се възползвате от благоприятни за вас обстоятелства и ще засилите активността си.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ
Толерантното ви поведение към някого ще ви носи предимства днес. Ще бъдете наградени за проявеното търпение.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ
В добра форма и подходящо настроение ще пристъпите към реализация днес. Добрите взаимоотношения са важни за успехите ви.

22 май - 21 юни

РАК
Отнесете се търпеливо към спорните въпроси. Някои от тях имат отношение към бизнеса ви, неизяснени въпроси ще създадат объркване.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ
Съвместните изяви ще са успешни и за вас ще се говори добре. Ще си осигурите предимства при следващи проекти.

23 юли - 23 август

ДЕВА
Теми, от които малко сте се интересували до днес, ще привлекат вниманието ви. Личност, която не спира да ви вълнува, ще ви изненада.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ
Размествания на работното място ще ви създадат известни главоболия. Продължавайте и напред да сте бдителни.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН
Въпросите, които не търпят отлагане, ще бъдат приоритетни за вас, като няма да пропуснете и личните си ангажменти вечерта.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ
Днес не бъдете гневни и избягвайте онези, които ви създават отрицателни емоции. Усмихнете се и съветът ще ви отвори със същото.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ
Старателно подберете екипа си, с който ще работите върху нов проект, търсете главните решения. Не се поддавайте на изкушения.

22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ
Днес изменения в плановите ви ще направят възможно осъществяването на начинание, за което не сте се подготвяли предварително.

21 януари - 19 февруари

РИБИ
Подгответе стратегията си, ако търсите подкрепа на влиятелни хора, ще са ви нужни силни аргументи, за да защитите плановите си.

20 февруари - 20 март

АНДРЕЙ ЯНЕВ РИСУВА
НЮАНСИТЕ НА ПРИЛИВА

www.duma.bg

Ден на отворените
врати в Армията

Сцена от спектакъла "Йерма"

Театър "Българска армия" отваря врати, за да отбележи Деня на София на 20 септември, събота. Трупата ще празнува от 11 до 22 ч. - актьорите, дори и директорът ѝ ще се преобразят в ролята на гидове, които ще разведат посетителите из историята и настоящето на театъра, научи ДУМА от Тодор Пенев от ТБА.

Ще бъде отворена вратата и на директорския кабинет. Който не се страхува, ще може да пробва и директорския стол. Гостите ще могат да разгледат и да се снимат със скритите до момента колекции от театрални костю-

ми и експонати на единствената по рода си колекционерска сбирка от театрални плакати, а тези, които изживяват музикални предпочитания, ще могат да се насочат директно към четвъртия етаж, където са разтворени врати, където чаква професионално звукозаписно студио, за да им разкрие своите тайности. Композитори на театъра - Добрин Векилов-Дони, лично ще консултира бъдещите музикалци.

В случай, че посетителите пропуснат ежажа и случайността или асансори ги отведат по-нагоре, те ще се озоват в най-новото театрално пространство в

Театърът
пуска билети
на половин цена

България - камерната сцена "Миракъл". Тя предлага възможности за театрални, литературни, музикални, сценографски, танцови и други "елиптични" проекти, насочени към публика от ценители на истинското - не комерсиално изкуство.

В Деня на отворените врати артистите са помислили и за най-младата си публика. Бате Ненчо ще показва фокуси, а любимите ви артисти ще разказват приказки за малките. Големите пък ще могат да поседнат в кафе-клуба, да се ободят с питие и да видят неизлъчвани до момента кадри от церемониите по връчването на годишните награди "Аскеер".

Разходете се из потайните лондонски улици, където Макхийт, Мрачният Уот, Джери Мъглата, Даяна Смул и останалите бандити ще ви правят компания за поредния лайв концерт на "Бандити банд" в състав - Дони, Коцето-Калки и Мишо Шишков, в "Бандитска опера".

Столичани ще имат свободен и безплатен достъп до потайностите на театър "Българска армия" през целия ден. Вратите ще бъдат затворени едва след края на представлението "Да разлазем кучетата", "Откраднати разкази" и "Лалугер", а билетите като за празник ще ви предложат на половин цена. А ако закупите билет до 21 септември, той ще бъде на половин цена за представлението, което ще се играе през септември и октомври, съобщават от екипа.

Наш филм ще се състезава в Сан Себастиан

Кадр от
филма "Урок"

Българският филм "Урок" е селектиран на престижния фестивал в Сан Себастиан в секцията "Kutxa-New Directors" и ще се състезава с още 12 заглавия от цял свят за награда от 50 хиляди евро, научи ДУМА от Елена Мошолова от "Film Society Bulgaria".

Фестивалът в Сан Себастиан е сред най-престижните световни форуми, един от

14-те акредитирани с категория "А" от международната асоциация на филмовите продуценти FIAPF.

62-рото издание започва на 19 септември, а прожекции на "Урок" са на 25, 26 и 27 септември. Част от екипа ще бъде специален гост в Сан Себастиан - режисьорът Петър Вълчанов, актьорите Маргита Гошева и Иван Бърнев, продуцентите Магде-

лена Илиева и Константина Ставриану.

"Урок" е дебют на сценаристите Кристина Грозева и Петър Вълчанов. Филмът разказва за учителката Надежда (Маргита Гошева), която иска да разбере кой е училищният крадец, но в същото време самата тя попада във финансов капан. Световната премиера се състои по-рано този месец в

Торонто, където филмът ще бъде приет както от публиката, така и от критиката. Участието му в Торонто донесе обещаваща сделка с дистрибутор - "Урок" е един от малкото български игрални филми, купен за дистрибуция в САЩ и Канада. Разпространител е американската компания "Film Movement". "Урок" ще тръгне на екран в България през 2015 г.

„Фортисимо фамилия“ предлага 30 концерта през сезона

Приказки, мултимедийни проекти и тийнейджърски концерти предлага програмата на музикално-образователния формат "Фортисимо фамилия" за сезон 2014/2015. Близко 30 концерта ще могат да посетят най-малките почитатели на класическа музика и техните родители, съобщава създателят на инициативата Максим Ешкенази.

Ще продължим традицията да срещаме младата аудитория с голяма част от музикалните инструменти, като тази година това ще са флейтата, арфата, перкусиите, виолончелото, тромпетата, кларинета и цигулката, посочи

Ешкенази.

Третият сезон ще започне на 11 октомври с "Приказка за валдорната". В него са включени и нова серия от концерти, които ще срещнат децата с известни композитори и любими музикални шедеври. Първата "музикална среща" е с Моцарт в концерта "Приказка за Моцарт и Малкия Ото" на 1 ноември.

Отново ще има концерти, насочени към тийнейджърската публика. След "Love story" и "Пълнолуние", посетителите ще могат да видят една изпълнена с любов, съревнования и неочаквани обрати "Рицарска история".

През пролетта на следващата година мултимедийният проект "Портрет на Чайковски: Дете от стъкло" ще бъде представяне в ново музикално преживяване и ще отвори нова страница в начина, по който се представя и интерпретира класическата музика, отбелязва БТА.

"Не бива да се робува на твърдението - детето ми е твърде малко. Ние правим музикално-образователни концерти, съобразени с възрастта на децата и ги поднасяме по достъпен начин", заяви Светлина Терзиева, директорка на "Фортисимо фамилия".

кратки

„Френска приказка“
едновременно
на кино и онлайн

След успеха на премиерата на "Френска приказка" в Испания в средата на юни проектът "Streams day & date" продължава "пътешествието" си в европейските държави. Романтическата комедия на Аньес Жауи беше пусната едновременно на кино и в системата на Video-on-Demand във Великобритания и Ирландия. Идва ред на България и благодарение на съвместните усилия на "Арт фест" и Netcinema.bg, филмът ще се срещне със своите зрители от 19 септември - на кино и онлайн. Това е експериментален подход в киноразпространението и има за цел да предложи на зрителите възможност да гледат филми навсякъде.

„Българска рапсодия“
с предпремиерни
прожекции

Българският кандидат за номинации за "Оскар" за чуждозичен филм - романтичната драма "Българска рапсодия" на Иван Ничев, излиза по кината на 24 октомври, съобщава БТА. Предпремиерните прожекции са в София от 19 до 25 септември в "Евросинема", съобщават разпространителите от "А плюс филм". "Българска рапсодия" завършва трилогията на режисьора, посветена на спасяването на българските евреи. Предшните заглавия са "Пътуване към Йерусалим" (2003) и "След края на света" (1999). В ролите са Кристиан Макаров, Анжела Недялкова, Татяна Лолова, Васил Михайлов, Мони Мошонов, Димитър Рачнов, Георги Мамалев. Сценарият е на Юрий Дачев, Татяна Гранитова, Иван Ничев, Жан Пиер Магро. Филмът е копродукция на България и Израел и е продуциран от Националния филмов център, БНТ, "Ню Бояна филм студиос" и др.

Една нетипична
проява в галерия
„Европа 1“

Представяме ви събитие, обвързано със стремежа за живот, с вярата в огромния емоционален заряд, който носи изкуството в себе си. Прожекция, танцов спектакъл и фотомонтаж ще се състоят днес от 20 ч. в столичната галерия "Европа 1", научи ДУМА от екипа на арт салона. Памела създава единствената по рода си танцова школа във Франция, където чрез своето изкуство помага на хора с физически и психически увреждания.

КРЕМЕНА МИТЕВА:

МЕЧТАЯ ДА ПРАВЯ ХУБАВА БЪЛГАРСКА МУЗИКА

Трябва да има повече хора като доц. Стефка Оникян и г-р Емил Илиев, които да дават път на младите изпълнители, казва абсолвентката от Националната музикална академия

Интервю на Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

□ Като сравнявате обучението там и в България, вашата подготовка равностойна ли е с тази на италианските студенти?

- Смятам, че сме абсолютно конкурентоспособни. Приеха ме много добре и преподавателите, и колегите. Разликата между двете учебни заведения е, че там консерваторията и факултетът са изцяло профилирани за джаз музика. Докато тук се наблюдава изключително на поп музиката, в която имаме поголеми традиции. По тази причина трябваше да полагам малко повече усилия от останалите, за да ги настигна, но бързо се справих с това. Смятам, че нивото на студентите в България никак не е ниско. Разбира се, зависи от личната мотивация и желание за развитие в конкретната област.

□ Как вие се насочихте към джаза?

- Доц. Оникян беше първият човек, който ме срещна с джаза. Отначало подходах доста подозрително, не бях сигурна, че това е моят стил, но реших да опитам. Полека-лека започнах все повече да го обиквам. Сега мога да кажа, че това е моят любим стил музика и бих искала в него да продължа развитието си. Не е възможно да се избяга и от поп музиката, тя е част от нашето всекидневие. За един музикант е добре да може да изпълнява различни стилове, да не се ограничава само в един. Защото от всеки стил има какво да научиш и да го използваш, когато искаш да направиш нещо различно в своите песни.

□ Предпочитате да пеете на английски, на който предимно се изпълнява джаз, или по-лесно да звучат на български език? Кое ви доставя по-голямо удоволствие?

- Смятам, че българският език е много мелодичен и тази мелодичност може да се използва добре в песните и в музикалната линия на песента. Но за съжаление нямаме много български песни в този стил. Затова когато уча, погледът ми винаги е насочен към американските джаз стандарти, към соул и ритъм енд блус. Но имам силното желание един ден да правя авторска музика и бих искала да се изразявам на български. Така тя ще достигне и най-лесно до хората, най-ясни ще бъдат посланията, които искам да им предам.

□ Това означава ли, че се вслушвате в хубави стихове - четете ли поезия, отбелязвате ли строфи, които си представяте в мелодия?

- Да, така е, дори напоследък съм настроена на романтична вълна и съм си писала някои мои неща. Смятам, че българският език има много голям потенциал като изразно средство в музиката, който все още не се използва достатъчно.

□ При създаването на една песен думите ли са водещи за вас или музиката?

- По-лесно ми е, когато музиката вече е написана, да влагам думи в нея. Според мелодичната линия се прилага и звученето на езика.

□ На по-романтичната линия в джаза ли сте приобщени или онази част от него, която е по-агресивна, по-акцентираща дадена тема?

- Като натура съм по-лиричен човек и усещам този тип музика повече откъм нежната ѝ, лирична страна, не толкова откъм агресивното, "намаханото" звучене на духовите инструменти - понеже те са, които създават такова усещане.

□ Какво беше чувството да участвате в джаз фестивала в Банско, на който ви доведе вашата преподавателка? Да пеете с колегите си

на голяма сцена, да видите реакцията на многохилядната публика, да разберете как се вписвате сред останалите музиканти?

- Усещането да сме на сцената на Банско джаз фест е изключително, страхотно! Това е такава чест за нас и огромен жест от страна на доц. Стефка Оникян и д-р Емил Илиев. Смятам, че трябва да има повече такива хора, които да ги е грижа какво се случва с младите изпълнители, да им се дава път, да се чува повече техният глас. Възможността да си свериш часовника, гледайки на живо всички тези величия в областта на джаз музиката, е много важна за нас. Ние следяхме с внимание всеки концерт, преживявахме емоциите, които изпълнителите

КРЕМЕНА МИТЕВА е родена на 26 август 1990 г. в Нова Загора. Завършва магистратура в НМА "Проф. П. Владигеров", поп и джаз пеене, при доц. г-р Стефка Оникян. От 5- до 14-годишна свири на цигулка, след това започва да пее и впоследствие решава, че пеенето и гласът ѝ помагат най-добре да се изразява чрез музиката. Когато е в 8 X клас, със семейството си се премества в София. Завършила е специалност 22 00V "Г. С. Раковски", профилирана паралелка с математика и информационни технологии. В новото училище, по нейните думи, среща добри хора, с които под формата на извънкласни занимания правят музикален театър и представлението "Змеюва сватба". Музикалната част е поверена на Пела Колева и Валентина Лавчева, актьорските занимания - на Аняна Досева и Веселин Мишев, режисьорка е Красимира Иванова. Екипът я насърчава да продължи да се занимава с музика. Тогава решава да кандидатства поп и джаз пеене в Музикалната академия. По линия на европейската програма "Еразъм" тази година през втория семестър учи в консерваторията в град Барц, Италия. Това беше изключителна възможност и шанс да напътиса повече опит, да обменя контакти с гурж колеги, казва Кремена.

предаваха от сцената. Дори си позволявах да мечтая един ден да имам поне малко от този тежен заряд и да мога и аз да го предам на хората.

□ Джазът не е най-типичната българска музика, но имаме доста известни имена - певци и инструменталисти, които го развиват през годините. Смятате ли, че тук бихте имали достатъчно възможности за изява? Как виждате бъдещето си?

- Битието на един млад музикант в България е изключително трудно. Но пък музикантската професия не се ограничава в рамките на една държава. Аз съм работила в чужбина, както казах, и на различни континенти, но не мога да се задържа там за повече от 3-4 месеца. Винаги има нещо, което ме връща към родината. Не си представям, че нещата ще бъдат много лесни и всичко ще стане от раз. Но вярвам, че с необходимите усилия, упоритост и вяра рано или късно ще успея да си изградя кариера. И се надявам тя да бъде в България.

□ В курса сте пели освен с вашата студентски квартет инструменталисти, и с Врачанската филхармония и други формации. Лично вие с кой бенд бихте искали да работите?

- Изключително много харесвам Биг бенда на БНР. Все още не съм яля с него, но имам възможност, по линия на една студентска практика, да наблюдавам тяхната работа, и смея да твърдя, че са изключителни музиканти. Най-вече много се възхищавам на техния диригент Антони Дончев, един от най-добрите джазмени в България. Иначе в академията ни учат да работим в различни формации, да успяваме да се сработим с всякакви музиканти, тъй като не винаги може да бъдеш в един и същ екип постоянно. Трябва да си много гъвкав, да умееш да балансираш между характери, начин на работа и т.н.

□ Много артисти изпълняват свои песни и със симфоничен оркестър - тенденция, която все повече се налага по целия свят. Това дава съвсем различно звучене, ма-

Снимка ЛИЧЕН АРХИВ

щабност и сила на поп, рок и джаз композициите.

- Смятам, че песните, аранжирани за симфоничен оркестър, звучат величествено. Има една виртуозност, която шрайховите инструменти придават на песента и тя сякаш наистина се превръща в друга песен. Смятам, че тенденцията да се правят такива проекти е много добра, така се обогатява и културата на масовия зрители. Той има възможност да наблюдава повече, да чува повече инструменти, да вижда как се случва музиката на живо.

□ Освен за музиката, за какво бихте искали да имате повече време?

- Като цяло музиката, преди да започна да се занимавам с нея професионално, беше мое хоби. Така че това, което сега се стремя да бъде моят професионален път, изключително много ми харесва. И фактът, че съм ангажирана постоянно с него, не ми пречи. Когато не се занимавам с музика, обичам разходките сред природата, екскурзиите, да посещавам културни места, да гледам изложби, музеи, да ходя на концерти, на театър, да излизам с приятели...

□ Вашите родители как са взели решение да ви насочат към цигулка?

- Родителите ми не са музиканти, но когато бях в детската градина, майка ми работеше в Център за работа с деца в Нова Загора. Един от преподавателите, който се занимава с народна музика, бил в моята детска градина, чул как съм изпяла нещо и забелязал, че съм музикална. Споделил с майка ми и тя ме заведе в местната музикална школа. Имаше намерение да ме запише на пиано, но директорката ме прослушала и препоръчала да започна да уча цигулка. През последните години свирих и малко на пиано, след това в академията задължително го

изучаваме и продължих да се занимавам с него. На колкото повече инструменти е свирил един певец, толкова по-лесно му е да фразира, да си играе с мелодията, с ритъма и т.н.

□ Какво друго изучавате във вашата специалност?

- Актьорско майсторство и сценична реч. Всяка година се подготвя и представя мюзикъл - досега сме правили "Коса", "Магьосникът от Оз", тази година - "Чикаго". Това е част от обучението, постига се двигателна култура, усет за добро разположение на сцената, когато можеш да съчетаеш диалог, музиката, пеенето с танци. Това те обирава доста и дава опит. Когато си на концерт, освен чрез гласа си, може да предадеш музиката и емоциите и с други изразни средства.

□ Престоят ви държавни изпити. В какво се състоят те?

- В представяне на три песни с група на живо и защита на дипломна работа. Моята тема е "Факторите, които допринасят за изграждането на един музикален талант". Разглеждам началото - влиянието на родителите, преподавателите, връстниците и стигам до този преход, който на мен тепърва ми предстои - между академията и професионалния живот. Той е драматичен за всеки млад човек, който току-що е завършил. Нямам представа какво ме очаква, надявам се да са хубави неща, да намеря своя път и своята реализация с музиката. Не е лесно, но пък в коя ли сфера е лесно...

□ Какво след дипломирането?

- Ще започна да се оглеждам за различни проекти. Смятам да продължа да уча, но ми се иска да бъде в чужбина. Тъй като джаз музиката ми е по сърце и там смятам, че има какво да науча. Бих искала в един момент да използвам наученото, за да правя хубава българска музика. И се надявам да имам тази възможност.

НА ИЗЧЕРПВАНЕ СА БИЛЕТИТЕ ЗА ШОУТО НА ЦЕЦА В СТОЛИЦАТА

Снимка Благвеста ЦВЕТКОВА

На стилно ревю известната българска дизайнерка Евгения Живкова представи новата есенно-зимна колекция (2014-2015) на модна къща "Жени стил". Гостите на събитието имаха възможност да видят 65 ексклузивни облекла, разделени в 9 теми, като иеите за тоалетите са вдъхновени от самите платове. Колекцията "Прагматична елегантност" е насочена към силната и амбициозната жена, желаеща да изрази себе си чрез външния си вид

Вкараха роботи в морален капан

Алън Уинфилд от Лабораторията по роботика в Бристол, Великобритания, е бил завладян от въпроса дали роботите може да бъдат научени да различават добро и лошо, пише New Scientist. Специалистът е създал морален капан за роботи и бил поразен от резултата.

В рамките на експеримента Уинфилд и колегите му програмирали робот да предпазва от падане в дупка други автомати, играещи ролата на хора. Това е опростена версия на Първия закон на роботиката на фантаста Айзък Азимов - роботът не трябва да позволява човешко същество да бъде наранено.

В началото роботът се справял със задачата успешно. Когато автоматът-човек се движел към дупката, се втурвал, за да го спре. Научният екип обаче добавил втора машина, движеща се към дупката по едно и също време, и роботът трябвало да избира кого да спаси. Понякога успявал да предпази единия, оставяйки другия да падне. Няколко пъти дори опазвал двамата едновременно. Но при 14 от общо 33 опита роботът губел толкова много време при вземане на решение, че и двата автомата падали в дупката.

Уинфилд признава, че до провеждането на този опит е смятал, че е невъзможно робот да направи етичен избор, но сега "няма идея".

С навлизането на машините във всекидневието ни проблемът трябва да намери решение. Самоуправляващият се автомобил, например, може да попадне в ситуация, в която се налага да прецени сигурността на пътниците спрямо риска да нарани други участници в движението. Има вероятност да се окаже изключително трудно роботите да се програмират за справяне с подобна дилема.

- Род ми се син!
- На кого прилича?
- На мен, като съм пиян - крещи и непрекъснато търси деколтета...

Чл.-кор. АКСИНИЯ ДЖУРОВА,
изкуствоведка
Ген. БОГОМИЛ БОНЕВ,
адвокат, бизнесмен
ДИМИТЪР РАЧКОВ, актьор, тв водещ
ПАВЕЛ ПОПАНДЖОВ, актьор
РУСИ ЧАНЕВ, актьор
СИМЕОН НИКОЛОВ, дипломат

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

18

Св. преподобни Евмений, епископ Гортински Чудотворец

Св. Евмений, епископ Гортински, живял в седмия век. От млади години чувствал влечение към монашеския живот. Зажаждал за духовни подвизи, той раздал цялото си имущество на бедните и се отдалечил в манастир. Нежната му душа се откликвала на всички нещастия на ближните. Бил баща на сираци, опора на бедни и слаби, утеха на скърбящи, целител на страдащи. Главните му добродетели били състраданиято и смиренномъдрието. Бил проникнат от истинско миролюбие. Следвал в живота си заветите за любов и всеопрощение. Прославил се и с дар на чудотворство. Заради мъдростта и благочестието си бил поставен за епископ на Гортин - град на остров Крит. Враговете на Евмений го наклеветили пред властта. Бил заточен в Тиваидската пустиня, гдето и починал. Тялото му било пренесено в Гортин и там погребано с чест.

12 на сто от българите се чувстват щастливи

Най-ниски са резултатите в засегнатите от конфликти страни като Сирия и Афганистан с 1% население, доволно от живота

От цялото население на България 12% се чувстват щастливи, като този показател поставя страната ни на едно място с Ангола, Китай, Гана, Пакистан, Руанда и Таджикистан.

Данните са представени от компанията за социологически и маркетингови проучвания Gallup International, публикувала индекса, който класира 135 държави според добруването на жителите им, пише Live Science. Резултатите се базират на оценката на хората в няколко категории - усещане за цел и смисъл в живота, физическо здраве, финансова сигурност, социални връзки и удовлетворение от общността. Процентите в класацията представят броя на хората, които се чувстват удовлетворени поне в 3 от категориите.

На първо място в света е Панамата, където 61 на сто от жителите се определят като щастливи по показателите на Gallup. Най-ниски са резултатите в засегнатите от конфликти страни като Сирия и Афганистан с 1% хора, доволни от живота си. В глобален мащаб само един от все-

ки шестима пълнолетни се определя като удовлетворен. По-голямата част от населението на планетата "се бори" или "страда".

9-те най-щастливи държави, като се изключи Панамата, са Коста Рика - 44%, Дания - 40, Австрия - 39, Бразилия - 39,

Ел Салвадор - 37, Уругвай - 37, Швеция - 36, Канада - 34, и Гватемала - 34. Освен Сирия и Афганистан, сред 10-те най-нещастни нации са Хаити - 3%, Демократична република Конго - 5, Чад - 5, Мадагаскар - 6, Уганда - 6, Бенин - 6, Хърватска - 7, и Грузия - 7.

ПРОВЕРЯВАТ КАМПАНИЙНО ГРАЖДАНИТЕ НА ДУБАЙ

Премиерът на Дубай, финансовата столица на Обединените арабски емирства, шейх Мохамед ибн Рашид ал Мактум, съобщи, че възнамерява да организира кампания под название "Щастието в Дубай", за да провери дали гражданите на князеството са щастливи и какво им харесва в него, съобщи местният в. "Ал Баян". Властите в града решили да открият специални страници в най-популярните социални мрежи, където желаещите ще може да споделят свои впечатления и дори снимки на любими ресторанти и места за отход, да разкажат за необичайни случки и полезни услуги. Допуска се също публикуване на оплаквания, съобщения и пожелания.

След тази акция градската управа иска да направи анализ на настроението и предпочитанията на жителите, да награди компании, "ощастливили" най-голям брой хора, да прецени възможностите за подобряване на услугите и да даде препоръки с оглед "повишаване градус на щастието".

Радио София получи оценка „7”

Альона НЕЙКОВА

На тържествена церемония генералният директор на БНР поздрави седмият рожден ден на медията и писа на екипа оценката "7".

"7 години са само едно стъпало. Но са голям срок, за да се прецени дали дадена радиостанция има място под слънцето. И много малък срок, ако трябва да се замислим за историята и присъствието в нашия живот на тази медия. И двата изпита Радио София издържа със "седмича", духовито отбелязва Радослав Янкулов. И уточни, че това е една от любимите му програми.

Служебният министър-председател на България - Георги Близнашки, също уважи рождения ден на Радио

София и разкри, че музикалните предавания на медията са му слабост.

"Въпреки младостта на програмата ни, се опитваме да бъдем достойни последователи на нашите предшественици, чиито традиции дълбоко уважаваме и пазим. И напредък ще продължим да работим всеотдайно, за да завладяваме нови райони на страната, защото доказваме, че можем. Радио София вдигна котва и уверено ще продължи да плава по ултракъсите вълни, на които излъчва", заяви директорът на младежката програма на БНР Митко Димитров.

Председателят на СЕМ Георги Лозанов отбеляза, че медиите като жените нямат възраст, защото е важно настоящето им. И пожела Радио София и едноименният столичен град да бъдат като

Празничната торта, с която се почете екипът на младежката медия на БНР

вечно влюбена двойка.

Награди по повод празника получиха Константин Лавсов, Спаска Давранова, Добрина Добрева, Веселин Александров и Даниела Бенишева. А Лилия Герчева и Мариана Гомилева се сдобиха със заповеди за повишаване в длъжност "старши редактор".

Екипът на Радио София, който се състои от 38 души,

получи поздравителни адреси от председателя на НС на БСП - Михаил Миков, от председателя на ПП ГЕРБ - Бойко Борисов, от и.д. председателката на СБЖ - Снежана Тодорова, и др. Приятелите, колеги и високи гости се събраха на празнично тържество по повод рождения ден на програмата, чието 24-часово излъчване започна на 17 септември 2007 г.

Златна рибка оцелява след мозъчна операция

Златна рибка в Австралия се възстановява след високо рискова хирургическа намеса за отстраняването на застрашаващ живота й тумор в мозъка, предаде Би Би Си. Джордж, чийто собственик живее в Мелбърн, бил поставен под пълна опойка за операцията, струваща 200 долара. Изпълнителят манипулацията д-р Тристан Рич заяви по радио 3AW в Мелбърн, че в момента рибката "се е вдигнала и плува". Ветеринарните лекари допускат, че след успешната операция 10-годишният Джордж ще живее още поне две десетилетия.

Преди операцията съществуването му било поддържано чрез напompване през хрилете с обогатена с кислород езерна вода. Хирургическата намеса продължила 45 мин.

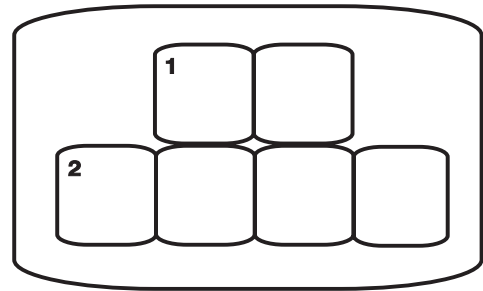
"Джордж имаше доста голям тумор отгоре на главата си, който бавно растеше и започна да оказва ефект върху начина му на живот", уточни д-р Рич. На собственичката на рибката били предложени две възможности - операция или приспиването на Джордж завинаги.

СКАНДИ

АНАГРАМА

РАЗДРОБЯ- ВАНЕ НАШ ПИСАТЕЛ- "МАМИНОТО ДЕТЕНЦЕ"	МАГЪОСНИК	ПЛАЧ	ВОДЕН БАСЕЙН	АНЕКДОТ
ТАЙНИ СПОРАЗУМЕ- НИЯ ГРУБИ СТАРИ ДРЕХИ	ИТАЛИАНСКА РАДИО И ТВ КОМПАНИЯ	БУЛО	УСТРОЙСТВА ЗА ЛОКАЦИЯ	
ТОВА, КОЕТО ВЪЗПРИЕМА УХОТО	НАШ ПО- ЧИСТВАЩ ПРЕПАРАТ РУСКИ ЗООЛОГ	ДЕЙСТВИЕ, ПОСТЪПКА	СПОРТНА ОБУВКА БЪЛГАРСКО- ИТАЛ. ФИРМА ЗА СЛАДО- ЛЕДИ	ГРАД ВЪВ ФРАНЦИЯ
МАЛКА ПЛАНЕТА МОДИФИ- КАЦИЯ НА ФИЛАТ		АЗИАТСКО- ТИХООКЕАН- СКА ДОГО- ВОРНА ОРГА- НИЗАЦИЯ ИТАЛИЕ НА ФРЕН. ГРАД ЕЗ		ФИНАНСОВА ПРОВЕРКА
ВЕЧНОЗЕЛЕНО ТРОПИЧЕСКО ДЪРВО		ГНОЙНИ ПЪПКИ		

РЕЧНИК: Е8kalunm.

ВОДОРАВНО:

1. Наша погруппа.
2. Определен период.

Чрез разместване на шестте букви открийте нови думи със следното значение:

1. Част от стадион.
2. Механизъм за товарене на стоки и подаване на материали.
3. Конвой, охрана.
4. Широко колан от плат или ластична материя, който стяга талията и придава строен вид на тялото.
5. Испански конкистадор в Куба и Мексико през Средновековието.
6. Белгийски писател - "Фламандски легенди".
7. Шведска погруппа.

КЛАСИЧЕСКА КРЪСТОСЛОВИЦА

1	2	3	4	5		6	7	8	9		10
11						12					
13						14		15			16
17						18	19			20	
21				22						23	
			24					25			
26		27					28		29		30
31	32						33				
34						35				36	
37					38						
39				40					41		42
			43					44			
45		46						47			
		48						49			
50	51					52					
					53					54	
55		56		57					58		59
60				61				62			
63			64				65	66			
		67						68			
69							70				

ВОДОРАВНО:

1. Сервитьор.
6. Предложение.
11. Арменска богиня-майка.
12. Пристигащ работник.
13. Сопа.
15. Сгъваеми очила.
17. Потомци на най-древните японци.
18. Маслинен цвят.
20. Назвение.
21. Стари мерки за тегло.
22. Дрехи без ръкави.
23. Поема от Н. Гумилев.
24. Испански конкистадор.
27. Зидове.
28. Френски футболен тим.
31. Прости повдигателни механизми.
33. Обработка на земята.
34. Бананово дърво.
35. Завземане на вражески кораб.
37. Стари земеделски оръдия.
38. Основен звук на гама.
39. Град в Словакия.
40. Тебешир.
41. Град в Чад.
43. Вероотстъпничество.
44. Прочут френски футболист.
45. Отбранителна постройка.
47. Водниста течност в кръвта.
48. Катарама.
49. Държава в Централна Америка.
50. Това, което се облича /мн.ч./.
52. Подпалване.
53. Пукане.
55. Швейцарски цирк.
57. Слин.
58. Румънски джипове.
60. Немска инф. агенция, съществувала до 1992 г.
61. Гръцки бог на любовта.
62. Етерично-маслено растение.
63. Разказ от Елин Пелин.
65. Ударни инструменти.
67. Благодарност.
68. Изнудване.
69. Лирическа поезия.
70. Отдръпване на водата.

ОТВЕСНО:

1. Съставка на шоколад.
2. Испански футболист в "Ливърпул".
3. Италиански литературовед.
4. Равнище.
5. Съюз на испанските баски.
6. Рафт.
7. Вериги.
8. Вид синтетичен каучук.
9. Немски писател.
10. Детски лагер на п-ов Крим.
14. Препаски.
16. Наш черноморски нос.
19. Родственички.
22. Мексикански киноартист - "Непокорните".
24. Родният остров на Одисей.
25. Лятна мъгла.
26. Морски раци.
27. Остръ камък.
28. Наша фирма за парфюмерия.
29. Река в Южна Азия.
30. Посobie за рязане.
32. Приспособление към лампа.
33. Оскърбления.
35. Задържане под стража.
36. Герой в едноименна серия романи от А. Гуляшки.
38. Наш вестник.
40. Геодезически скици.
41. Видение в пустиня.
42. Основателят на Турската империя.
43. Ера.
44. Американски кинорежисьор.
45. Шифър.
46. Гори край р. Амазонка.
47. Съединение на салицилова киселина с фенол.
49. Бея.
51. Дърводелски уред.
52. Италиански писател - "Кръстникът".
53. Тайна дума.
54. Наш писател - "Барон Хирш".
55. Духов инструмент.
56. Италиански футболен тим.
57. Силно желание.
58. Молдовско-румънски писател.
59. Експерименти.
62. Река в Словакия и Унгария.
64. Наш перилен прах.
66. Първоначалното име на английската рокгрупа "Блек Сабат".

РЕЧНИК: Енрике, Исоп, Лаини, Лорнет, Хронеv.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ

ВОДОРАВНО: МИНОНОСЕЦ - ЗАЕМ - АСЕН МАНОВ - ОРТА - СМЕТКА - ОЛЕАНДЪР - ЕВИТА - АРГ - УПЛАХА - АТИЛА - АЕЛО - АН - ТЕАТЪР - АВИАТОРИ - ЕН БИ СИ - НДЕКЕ - АКТ - КАКАО - ДИЛЪР - НЕ - ГОДЕЖ - ЕОР - ЛИФТ - ВАНИНИ - ТРА - НО - ИНИКА - АД - ОЧЕВИДНОСТ - ГЕНИ - ЕВЕ - САР - УХАЖВАНЕ - БАЛАНС - ОЛЕИНАТИ - ЛАТЕК - ИВАНКА ДИМИТРОВА.

ОТВЕСНО: ИМАМ - ПЛAVИАНИ - ЧЕХОВ - ИСЕ - ЛЕИ - КЕФ - ЕВАЛА - ГНЕТ - АЛАНА - ВЕЖЕН - ОНК - ХОТДОГ - НИ - ВИК - АНА - ОЕ - ОВОД - АНА - ОА - АРКАДА - НЕНАД - ОСНОВАНИЕ - ЕНИО - ЕТИ - ЕОЛИТ - ДЖИНСИ - ИМ - ОЦВЕТИТЕЛИ - НИТ - ААЛЕН - ЛАИК - САЛТ - ОЗОН - ААБ - АГАЛАР - АРДА - ТИАРЕТ - ЕРАТО - МЕТЪР - ЪСК - ОРАН - НЕВ - МАРГАРИТА РАДИНСКА.

4 медала за атлетите ни на „Спешъл Олимпикс“

Четири медала спечелиха българските състезатели в третия ден на Европейските летни игри на Спешъл Олимпикс 2014 в Белгия. В турнира по лека атлетика България завоюва 1 златен и 3 сребърни отличия. Шампион на дълъг скок стана 16-годишният Валерий Досей от Пловдив. Сребърни медалисти в същата дисциплина са Илия Данаилов (22 г., от Банско) и Мартин Петров (17 г. от Русе). Ана Праматарова (от Бургас) завърши втора в спринта на 100 метра. Мирослава Петрова (32 г. от Сандански), се нареди на пето място на 100 м в нейната група.

Отборът по лека атлетика е с треньори Емил Иванов и Димитрия Халилянова. Антверпен посреща над 2000 атлети с интелектуални затруднения от над 50 държави от Европа, 1000 треньори, повече от 4000 доброволци и над 300 официални лица, хиляди семейства, приятели и журналисти от цял свят.

БЪЛГАРКА СТАНА ШЕФ ВЪВ ФИБА СВЯТ

Генералният секретар на БФБаскетбол Елеонора Рангелова получи ново признание за дейността си като юрист в баскетболните среди. Тя бе избрана за заместник-председател на Юридическата комисия на световната федерация ФИБА Свет, съобщиха от родната централа. От няколко години бившата националка е член на правната комисия на ФИБА Европа. Съставът на комисията на планетарната федерация бяха определени на първото заседание на новия Борд на ФИБА. Председател на Юридическата комисия е Абдула Ал Ансари (ОАЕ). В състава ѝ са още президентът на ФИБА Америка Уси Ричардс, адвокатът на НБА и възпитаник на Харвард Ричард Бюкенън, вицепрезидентът на ФИБА Европа Сириел Кууман и представители на Франция, Австралия, Филипините, Испания, Тунис и Нова Зеландия.

Иван Иванов аут за още 6 месеца

Футболист №1 на България с нова операция на гясното коляно

Иван Иванов ще отсъства от терените още 6 месеца. Защитникът на Базел и Футболист №1 на България за 2013 г. се подложи на нова операция на дясното коляно, след като е получил увреждания на скъсаната предна кръстна връзка. Юношата на ЦСКА се контузи в средата на януари по време на контролата на швейцарския му тим с Айнтрахт Брауншвайг. Тогава централният защитник бе опериран на момента. Иванов получил нови

болки по време на подготовката на Базел през август и изследванията показали, че връзките на коляното отново са засегнати. По настояване на защитника от швейцарския клуб опитали консервативно лечение с медикаменти, но то не довело до подобряване на състоянието му, а болките се засилили. В крайна сметка след консултации със специалисти Иванов се подложи на повторна операция на увредените връзки, която премина успешно, съобщиха от клуба-шампион на Швейцария.

Така българинът няма да играе поне до март 2015 г., което ще го остави без футбол повече от година. Възможно е усложнението на най-тежката травма във футбола да е заради ново лечение, което се използва единствено от швейцарски medici. Иванов е един от пионерите при изпитването на тази технология, която не е експериментирана в никоя друга държава. Традиционно скъсаната връзка "се зашива". По предварителни планове Иванов трябваше да бъде готов за игра този се-

зон и дори бе картотекиран от Базел за Шампионската лига. Той получи и повикателна от Любослав Пенев, но бе освободен от лагера на националите преди мача с Азербайджан (2:1). Така вероятно Иванов ще се завърне в националния отбор за мача с Италия на 28 март в София. Базел пък е един от съперниците на Лудогорец в група В на Шампионската лига и ще гостува на Националния стадион на 22 октомври, а ще приеме "орлите" на "Санкт Якоб Парк" на 4 ноември.

Полша подчини с 3:2 Бразилия в Логз

Домакините от Полша нанесоха първо поражение на световния шампион Бразилия в мач от I кръг в третата фаза на световния шампионат по волейбол. Двубоят бе игран пред ентузиастичната и мощна полска публика в град Лодз и завърши с драматичен успех с 3:2 (25:22, 22:25, 14:25, 25:18, 17:15) за "Дружина полска". Бразилците започнаха устремно и поведоха с 14:9, но бяха застигнати при 17:17 и домакините съумяха да обърнат резултата, за да спечелят първия гейм с 25:22. Във втория "селесао" поддържаха стабилна разлика в резултата 5:2, 8:5, 16:11, и въпреки че допусна изравняване при 21:21 не изтърва гейма - 25:22. В третата част отново южноамериканците започнаха силно и поведоха с 11:6, за да завършат с разгромната разлика 25:14. Поляците обаче не се предадоха и с непримирим дух изравни геймовете с 25:18. В тайбрека домакините поведоха със 7:2, но бързо бяха застигнати за 8:8 и накрая триумфираха. Селекционерът на световните шампиони Бернардо Резенде в яда си след загубата показал среден пръст на полски журналист от "Радио 3", а после отказал да се яви на пресконференцията след мача. Синът му и капитан на Селесао Бруно Резенде също

Мариуш Власи, подпомогнат от Карол Клос (вдясно), е хванал на блок бразилеца Леандро Висото в мача, спечелен от Полша с 3:2 гейма в Логз

отказал да разговаря с медиите, както и всичките му съотборници. Късно снощи във II кръг в група Н Бразилия игра с олимпийския шампион Русия. В гру-

па G Франция съкруши Германия с 3:0 гейма (25:15, 26:24, 25:22), а снощи Бундестимът излезе срещу приятната изненада Иран.

СЕЛТИК ГОНИ ТОНЕВ, АКО Е ОБИДЛИВ ЛОУГЪН

Александър Тонев

Бъдещето на Александър Тонев в Селтик е под въпрос заради разследването за обидна расова основа срещу играча на Абердин Шейлъм Лоугън. Българският национал и съперникът му разменили реплики при дебюта на Тонев с екипа на Селтик при победата с 2:1 над Абердин.

Според шотландския в. "Дейли Експрес" "детелините" са твърдо решени да разкарат Тонев, ако се докаже, че е обиждал на расистка основа. В същото време в клуба, който държи правата на българина - Астън Вила, не са готови да го приемат обратно. Мениджърът на Вила Пол Ламбърт вече е обявил, че няма намерение да включи българина в състава си. Разследването срещу Тонев тече и се очаква до края на седмицата да има конкретни резултати. Ако се докажат твърденията на Лоугън, че Тонев го е обиждал на расова основа, българинът ще отнесе наказание от 4 до 16 мача и в Селтик нямат намерение да чакат той да го изтърпи.

ГЕРМАНЕЦ И НИГЕРИЕЦ НА ПРОБИ В ЛОКО ПД

Двама чуждестранни футболисти започнаха пробен период в Локомотив Пд. Първа тренировка с представителния тим направиха вчера Мемет Син и Ошобе Оладеле. Те ще останат на Лаута, докато наставникът Неделчо Матушев прецени добре качествата им. Мемет Син е роден на 21 април 1993 г. в Германия. Юноша е на Нюрнберг, но за родния си клуб е играл само в детските гарнитури. След това се подвизава в младежката формация на Инголщад. За последно Син е играл в турската втора лига с отбора на Фетиеспор. Той е офанзивен халф.

Ошобе Оладеле е роден на 25 ноември 1993 г. и е бивш юношески национал на Нигерия до 17 години. Играе като ляв халфбек. За последно се подвизавал в албанския Партизани Тирана.

гледайте

ФУТБОЛ
ПО БНТ 1
ЛИГА ЕВРОПА
22.05 Евъртън - Волфсбург
ПО БТВ ЕКШЪН
20.00 Партизан - Тотнъм
22.05 Севиля - Фейенорд
ПО РИНГ
20.00 Борусия М - Виларреал
22.05 Наполи - Спарта Прага
ПО ДИЕМА И НОВА СПОРТ
ВОЛЕЙБОЛ
21.25 СП в Полша

кратки

Глобиха ЦСКА с 2000 лв.

Дисциплинарната комисия към БФС глоби с 2000 лева ЦСКА за нерегламентирано използване на пиротехнически средства от феновете в мача с Черно море във Варна, завършил 1:1. Мартин Тошев от Пирин Благоевград е наказан за 1 мач и глобен със 75 лв.

Втора загуба на Аоияма

Даниел Иванов-Аоияма претърпя второ поражение на супертурнира по сумо "Аки башьо" в токийския дворец "Кокугикан". В схватка от IV кръг "Синята планина" бе повален от монголския "Йокодзун" Кахурию с рядко използваната техника "сокубитоши". Така вече 197-килограмовият исполит от Елхово е в баланс 2-2, а днес ще излезе срещу друг монголски "Йокодзун" Кахуко. Даниел се бори с него 3 дни преди старта на "Аки башьо" в тренировъчен мач и успя да го победи. Иначе в официални схватки пасивът му е 7 загуби и нито 1 успех срещу най-успешния монголски "Велик шампион".

Локо Сф благодарил феновете с абонаментни карти

Ръководството на ПФК Локомотив София благодарил на всички свои привърженици, които до този момент си купиха абонаментни сезонни карти. С тяхна помощ беше направена и първата по-голяма покупка за ДЮШ на клуба. С постъпите от картите пари бяха осигурени достатъчно количество професионални футболни топки за всички отбори в школата, за да може тренировъчният и спортно-състезателен процес на младите таланти да бъде обезпечен през сезона.

Французин е супервайзър на Турнира на шампионите

Супервайзър на "Garanti Koza WTA Турнира на шампионите" за трета поредна година ще бъде Фабрис Шук (Франция). Главен съдия отново ще е Мартина Луткова, а Веселина Донева ще бъде ръководител на реферите. Испанецът Феликс Торалба пък ще бъде сред съдиите на стол на започващия на 28 октомври в София "Турнир на шампионите". Миналата година на втория турнир в "Арена Армеец" той беше отговорник за видеоповторенията на спорните ситуации, т.нар. "ястребово око". Сметаният за наследник на Енрик Молина през тази година беше арбитър на няколко интересни двубоя. Той ръководи чешкия четвъртфинал на "Уимбълдън" между бъдещата шампионка Петра Квитова и Барбора Захлавова-Стрцова.

Каспаров и Карлсен популяризират шаха в Ню Йорк

Каспаров (вляво) и Карлсен са високо ценени рекламни лица на шахмата

Десет дни след края на супертурнира в Сейнт Луис световният шампион Магнус Карлсен продължава да е отвъд океана, където популяризира шахмата чрез серия от събития. Заедно с един от великите си предшественици на шахматния престол – Гари Каспаров, норвежецът изигра партия в развлекателен формат, която бе наблюдавана на живо от 75 персонално поканени гости. Събитието, състояло се в центъра на Ню Йорк, бе спонсорирано от две норвежки компании и бе отразено на сайта на авторитетното списание Wall Street Journal. Според регламента на партията към всяка от двете знаменитости се присъедини по един партньор-любител, след което започна игра по двойки, при която ходовете се правят последователно от всеки от съотборниците. След известно време 23-годишният Карлсен съобщи на партньора си, че имат печалба в един ход. Печелившият ход беше направен, а Каспаров в типичния си стил заподозря един от присъстващите гросмайстори, че е подсказал. В крайна сметка 51-годишният гениален шахматист прие поражението с думите: „Това беше забавно, но, разбира се, не беше истинска партия!“

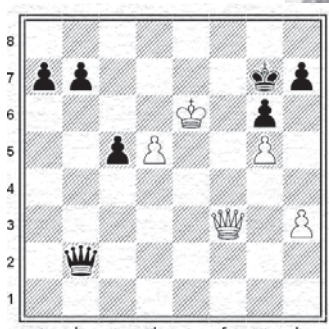
Билбао става столица на шахмата

ВЕСЕЛИН ТОПАЛОВ И КИРИЛ ГЕОРГИЕВ СА В РЕДИЦИТЕ НА ОТБОРИТЕ ФАВОРИТИ

Носителят на Европейската клубна купа – чешкият Нови Бор, спечели първите си три мача от новото издание на надпреварата и заедно с азербайджанския СОКАР оглавява временното класиране след 3 кръг. Завършилият снощи четвърти кръг изправи двата състава в пряка битка за лидерската позиция. Турнирът се провежда в Билбао, като в него се състезават 52 отбора, в редиците на които личат имената на повечето играчи от първата петдесетница в света. Традиционният рейтинг фаворит в 30-ото поред издание на мъжкия турнир е СОКАР, в чиито редици е и Веселин Топалов. След като през миналата година двукратните еврошампиони изпуснаха титлата, сега те подсилиха състава си с много опитния англичанин Майкъл Адамс и младия украински талант Антон Коробов. Главните им съперници са миналогодишният шампион Нови Бор, трите руски клуба Малахит, Санкт Петербург и сборният тим на Москва (ШСМ), както и италиано-френската задруга Obiettivo Risarcimento, за която играят трима от участниците в наскоро завършилия супертурнир в Сейнт Луис: победителят Фабиано Каруана (Ит), заедно с Хикару Накамура (САЩ) и Максим Ваше-Лаграв (Фр). Заедно с тях за призово класиране се бори и многократният ни републикански шампион Кирил Георгиев.

Топалов се включи във II кръг на надпреварата, в който СОКАР съкруши ШСМ категорично с 5:1. Нашият гросмайстор даде своя принос, надигравайки в типичния си пресиращ стил московчанина Александър Морозевич. Ефектният пробив на белия цар, финалирал партията на полето е6 при наличието на дами, предизвика адмирациите на експертите.

В. ТОПАЛОВ – АЛ. МОРОЗЕВИЧ

1.d4 Kf6 2.c4 c5 3.d5 g6 4.Kc3 Og7 5.e4 0-0 6.Kf3 d6 7.Od3 e6 8.0-0 e5 9.ed5 Og4 10.h3 Of3 11.Df3 Kbd7 12.Dd1 Kh5 13.Ke4 Oe5 14.f4 f5 15.fe5 fe4 16.Tf8+ Df8 17.e6 ed3 18.ed7 Df5 19.g4 Dd7 20.Dd3 Kf6 21.Df3 Dg7 22.Od2 Kd7 23.Oc3 Ke5 24.De4 Tf8 25.Tf1 De7 26.Tf8+ Cf8 27.Oe5

Загача

ЧЕРНИТЕ НА ХОД ПЕЧЕЛЯТ

Отговор:

1...Og1+
2...g4+
3...h4+
4...g4+
5...h4+
6...g4+
7...h4+
8...g4+
9...h4+
10...g4+
11...h4+
12...g4+
13...h4+
14...g4+
15...h4+
16...g4+
17...h4+
18...g4+
19...h4+
20...g4+
21...h4+
22...g4+
23...h4+
24...g4+
25...h4+
26...g4+
27...h4+
28...g4+
29...h4+
30...g4+
31...h4+
32...g4+
33...h4+
34...g4+
35...h4+
36...g4+
37...h4+
38...g4+
39...h4+
40...g4+
41...h4+
42...g4+
43...h4+
44...g4+
45...h4+
46...g4+
47...h4+
48...g4+
49...h4+
50...g4+
51...h4+
52...g4+
53...h4+
54...g4+
55...h4+
56...g4+
57...h4+
58...g4+
59...h4+
60...g4+
61...h4+
62...g4+
63...h4+
64...g4+
65...h4+
66...g4+
67...h4+
68...g4+
69...h4+
70...g4+
71...h4+
72...g4+
73...h4+
74...g4+
75...h4+
76...g4+
77...h4+
78...g4+
79...h4+
80...g4+
81...h4+
82...g4+
83...h4+
84...g4+
85...h4+
86...g4+
87...h4+
88...g4+
89...h4+
90...g4+
91...h4+
92...g4+
93...h4+
94...g4+
95...h4+
96...g4+
97...h4+
98...g4+
99...h4+
100...g4+

на колектива Елмира Скрипченко, Анна Музичук и Пиа Крамлинг са останалите звезди на Монако, отдавна обиграни в съвместни битки. Въпреки това „новачките“ в състезанието – силните грузинки от батумския Нона (кръстени на легендарната си сънародничка Нона Гаприндашвили), спечелиха първите си 3 мача и са еднолично начело във временното класиране.

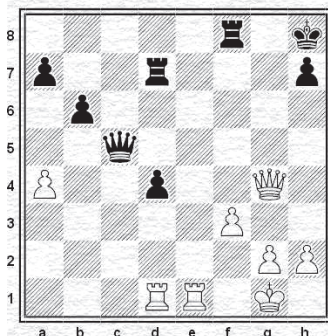
Едновременно с надпреварата за Европейската клубна купа в Билбао се провежда и т.нар. турнир „Голям шлем“, събрал 4-има от световните топ играчи. Те играят по 2 партии помежду си, като след първата част начело със 7 т. (за победа се дават 3 т., а за реми – 1) е бившият световен шампион Вишванатан Ананд (Инд), следван от Левон Аронян (Арм) с 5, другия бивш световен шампион Руслан Пonomarev (Укр) с 3 и Франциско Валехо-Понс (Исп) с 1.

Страница на Лейла ДИМИТРОВА

Кратки

Румънец с пореден успех у нас

Румънският гросмайстор Левенте Вайда спечели А-турнира на 13-ото издание на международния шахматен мемориал „Кесаровски – Станчев“, който се провежда в Слънчев бряг. В майсторската надпревара за шахматисти с рейтинг над 2300 т. трима участници финишираха с 6,5 т. от 9. Най-висок допълнителен показател постигна често играещият у нас румънец, който взе и първата награда от 2500 лв. Второто място и 2000 лв. от наградния фонд спечели играещият под английски флаг китаец Ян Фан Жоу. Със същия точков актив, но с още по-слаб допълнителен показател трети остана индийският шахматист Мохаларта Сухант. От българските представители с най-челно класиране е гросмайстор Петър Дренчев, който с 6 т. раздели 4-6-о място. Победител в В-турнира за състезатели с ЕЛО от 2000 до 2299, е украинският шахматист Егор Богданов със 7,5 от 9. Следващите 3 места с по 7 точки разделиха Иван Кул (Беларус), който се нареди втори благодарение на по-добрия си турнирен показател, пред Павел Янев и Мартин Петров. В любителския С-турнир (за всички останали състезатели) двамата шахматисти финишираха с впечатляващия резултат 7,5 от 9. Победата се падна на Димитър Паунчев, а негов подгласник стана Христо М. Христов.

М. СВЯМС (Инд) – П. ДРЕНЧЕВ

30...Dd5 39.Te5 Db3 40.Tde1 Da4 41.Te8 Tdf7 42.Tf8+ Tf8 43.h3 Te8 44.Tc1 Db4 45.Ag3 d3 46.Cfh2 d2 47.Td1 Dd4 48.h4 a5 49.h5 De5 50.De5+ Te5 51.Td2 Th5+ 52.Cg3 a4 53.Tb2 b5 54.Cf2 Tc5 55.Ce2 a3 56.Tb3 a2 57.Ta3 Tc2+ 58.Cd3 Tg2 59.Ta7 h5 60.f4 h4 61.Ce4 h3 62.Ta8+ Cg7 63.Ta7+ Cf6 64.Ta6+ Ce7 65.Ta7+ Cd6 66.Ta6+ Cc7 67.Cf3 b4 68.f5 b3 69.f6 Tg1 0:1.

Шахматният ни елит се събира в Слънчев бряг

Утре в Слънчев бряг започват А и Б-групите на републиканските отборни първенства за мъже и жени, в които участват по 8 отбора, съставени от по 4 основни състезатели и 3 резерви. Класираните се на първите 2 места в Б-групата отбори добиват право на участие в ДОП „А“ група през 2015 г. В майсторската група при мъжете право на участие имат Абрutus (Разраг), Локомотив (Пловдив), Локомотив (София), Найден Войнов (Видин), Локомотив 2000 (Пловдив), Марек Юнион Ивкони (Дупница), Юри Бендерев 1912 (Перник) и ЦСКА. В женската лига за разпределение на призовите места ще се борят столитичните Шах XXI и ЦСКА, както и Локомотив (Пловдив), Локомотив 2000 (Пловдив), Спартак XXI (Плевен), Марек Юнион Ивкони (Дупница), Етър (Велико Търново) и Крапра Пернишки 2009 (Перник).

Иван
Иванов
аут за още
6 месеца

Стр. 30

СНИМКИ ПРЕСФОТО/БТА

СКРЪБ В ДЕБЮТА

Словенски рефер спаси с пресилена гузна
Ливърпул от домакински гаф на старта

Българският първенец Лудогорец изигра впечатляващ дебютен мач в групите на Шампионската лига срещу Ливърпул, но отстъпи на "Анфийлд" след изключителна драма и не без помощта на словенския рефер Матей Юг загуби с 1:2. Скандалният италианец Марио Балотели (82) откри след грешка на героя за достигането до Шампионската лига Козмин Моци, който го изпусна пред малкото вратарско поле. Секунди преди края на редовното време резервата Дани Абало (90) изравни след отлична атака на "зелените" и тънък пас на другата резерва Юнес Хамза. Реферът Юг даде 5-минутно продължение и в края му защитникът Александър Александров върна нескопосано топката към дебютиралия за "орлите" канадски вратар Милан Борян, картотикиран на пожар след контузията на събрина Иван Чворович. Националът на "кленовите листа" също събърка и вместо да изчисти топката, позволи тя да му бъде отнета от Хави Манкйю. При опита на Борян да поправи грешката си, испанецът се строполи в пеналта и съдията посочи бялата точка, от която капитанът на мърсийнци Стивън Джерард хвърли в екстаз публиката на "Анфийлд" и потоци в скръб 2000-ната българска агитка. На тв повторенията обаче се вижда, че дузпа нямаше.

Българският шампион имаше 2 отлични шанса да открие. Първо опасен

шут на включилия се в атака бразилец Кайсара бе избит от белгийския вратар Симон Миньоле и за късмет на домакините топката като по чудо не попадна в Роман Безяк, който бе сам пред празната врата. Малко по-късно словенецът разтресе с шут по диагонала десния стълб зад Миньоле.

Медиите в Англия отразиха подобаващо завръщането на Ливърпул в Шампионската лига, но изтъкват че на "Анфийлд" домакините са извадили късмет, за да стигнат до победата.

"Ливърпул с късен успех над Лудогорец", отбеляза "Скай Спортс". "Дузпа в последната минута, реализирана от Джерард, донесе късметливия успех над храбрия Лудогорец", поясни авторитетният тв канал.

"Джерард донесе успех на Ливърпул с последния удар в мача. Успокоение от победата след напрегнатите последни минути. Българският шампион доказва, че е много корав съперник и за Ливърпул бе много трудно да ги пречупи", написа в. "Гардиън".

"Джерард вкара дузпа в края, за да донесе първа победа на Ливърпул при завръщането в Шампионската лига. Приказан край, който напомни за многото велики нощи, които "Анфийлд" е преживял. Лудогорец показа завидно спокойствие в дебютния си мач в Шампионската лига", посочи Би Би Си. "Талисманът Джерард донесе късен успех на Ливърпул. Изглеждаше, че българите, които дебютираха в груповата фаза, ще измъкнат невероятна точка, когато Дани Абало преодоля Симон Миньоле в 90-ата минута, но новопривлеченият вратар Борян направи страховтна грешка спъвайки Хави Манкйю за дузпа в добавеното време", пише "Гол". "Какво очаквахте? Ливърпул се завърна в Шампионската лига по единствения начин, който знае - с драма, трилър и екшън. А сърцето на отбора отново бе капитанът Стивън Джерард, който запази хладнокръвие в последната минута, за да реализира отсъдената дузпа в полза на своя тим", похвали своите в. "Ливърпул Ехо".

Българският първенец дебютира в групите на Шампионската лига през 43 307 зрители на "Анфийлд". Притеснени от дебюта, "орлите" допуснаха само 1-2 грешки в отбрана в началото, но играха много стабилно и не оставиха пространства за атака на английския гранд. След центриране отъдно пък непокрытият Козмин Моци пропусна да открие и отново да стане герой за Лудогорец. Абел Анисе (37) отправи силен изстрел, който профуча покрай левия стълб на вратата на гостите, а Лалана (39) пропусна да се разпише сам срещу вратаря Борян.

И когато срещата вървеше към заслужено равенство, дойде колективната грешка в отбрана, която доведе до дузпа за Ливърпул и гола на Стиви Джи.

Марио Балотели открива резултата срещу Лудогорец в мача от I кръг в група В на Шампионската лига, спечелен от Ливърпул с 2:1 на "Анфийлд"

UEFA

CHAMPIONS
LEAGUE

РЕЗУЛТАТИ

I КРЪГ

Група В: Ливърпул - Лудогорец 2:1 1:0 Балотели (82) 1:1 Абало (90) 2:1 Джерард (90+3-д); Реал М - Базел 5:1 1:0 Сухи (14-авт) 2:0 Бейл (30) 3:0 Роналдо (31) 4:0 Родригес (36) 4:1 Гонсалес (38) 5:1 Бензема (79); II КРЪГ (1 октомври, 21.45 ч.) Лудогорец - Реал М; Базел - Ливърпул

Група А: Ювентус - Малмьо 2:0; Олимпиякос - Атлетико М 3:2; II КРЪГ: Малмьо - Олимпиякос; Атлетико М - Ювентус

Група С: Бенфика - Зенит 0:2; Монако - Байер Леверкузен 1:0; II КРЪГ: Зенит - Монако; Байер Л - Бенфика

Група D: Борусия Д - Арсенал - 2:0; Галатасарай - Андерлехт 1:1; II КРЪГ: Арсенал - Галатасарай; Андерлехт - Борусия Д

Реал М с 1000 еврогола след разгром на Базел

Реал Мадрид стана първият отбор, реализирал 1000 гола в еволутирните. "Кралският клуб" разгроми Базел с 5:1 на старта в група В на Шампионската лига. Юбилейното попадение реализира Карим Бензема (79) мин., който оформи крайния резултат. Чешкият защитник на гостите Марек Сухи (14) засече топката в собствената си врата след шут на Начо. Бившите съотборници в Тотнъм Лука Модрич и Гарет Бейл спретнаха блестяща атака, при която улесещи техническо прехвърли вратаря Вацлик, настигна топката и я прати в празната врата в 30-ата

мин. Само след секунди отново Модрич подаде на Бейл и бързакът центрира по земя в наказателното поле отъдно, а Кристиано Роналдо (31) бе точен. Хамес Родригес (37) се разписа с добавка след удар на Карим Бензема, отразен от Вацлик. Парагваецът Дерлис Гонсалес (38) вкара почетно за швейцарския шампион. Бензема оформи разгрома на гостите след бърза размяна на пасове с Кристиано Роналдо. Във II кръг Реал М гостува на Лудогорец.

Парагваецът Дерлис Гонсалес (38) вкара почетно за швейцарския шампион. Бензема оформи разгрома на гостите след бърза размяна на пасове с Кристиано Роналдо. Във II кръг Реал М гостува на Лудогорец.

БЕРБАТОВ ГЕРОЙ СРЕЩУ ЛЕВЕРКУЗЕН

Димитър Бербаков бе обявен от френски медии за играч на мача от I кръг в група С на Шампионската лига. Монако победи Байер Леверкузен с 1:0, а българинът с глава подаде топката на португалеца Жоао Моутиньо (61) в наказателното поле, който след рикошет в крак на защитник прехвърли вратаря на гостите и прати топката в мрежата. 33-годишният Бербаков бе титуляр срещу отбора, с който започна триумфалното си шествие по европейските терени, а след трансферите на Радамел Фалкао и Хамес Родригес е най-ярката звезда в състава на "монегаските".

Димитър Бербаков (вдясно) се бори за висока топка с Омер Топрак от Байер Леверкузен в мач от I кръг в група С на Шампионската лига, спечелен от Монако с 1:0 на стадион "Луи II"